

“บันทึกเรื่องเล่า”

เกย์ กะเทย ทอม ดี
ชายรักชาย หญิงรักหญิง
คนข้ามเพศ



“บันทึกเรื่องเล่า”

เกย์ กะเทย ทอม ดี
ชายรักชาย หญิงรักหญิง
คนข้ามเพศ

“บันทึกเรื่องเล่า...เกย์ กะเทย ทอม ดี ชายรักชาย หญิงรักหญิง คนข้ามเพศ”

ที่ปรึกษา

นายเลิศปัญญา บูรณบัณฑิต
อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
นางสาววันเพ็ญ สุวรรณวิสิฐ
รองอธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
นายวิศิษฐ์ เดชเสน
รองอธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

กองบรรณาธิการ

พัชรี อาระยะกุล ภรรมหิกา เจริญลักษณ์
ชุติพันธ์ พุ่มกลิ่น อรรวรรณ ทับสกุล
ศักรินทร์ ไชยเตกุล อริยชยา คณะนา

กลุ่มคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
กองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ

คณะผู้จัดทำ

จันทร์จิรา บุญประเสริฐ เจษฎา แต่สมบัติ
ฐิติญาณันท์ หนักป้อ ดนัย ลินจงรัตน์
ทิพย์อัปสร ศศิตระกูล นัยนา สุภาพิ่ง
ปาณิสรา สกุลพิชัยรัตน์ พงศ์ธร จันทรเลื่อน
วรรณพงษ์ ยอดเมือง ศนรรนรรศ เหล่ามะริก

ขอขอบคุณ

เจ้าของเรื่องเล่าในเล่ม
เกย์ กะเทย ทอม ดี ชายรักชาย หญิงรักหญิง คนข้ามเพศ

ขอขอบคุณ

ต้นฉบับภาษาไทย หลักการออกยาคาร์ตา
ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
ในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ
จากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ปี พ.ศ. 2552
แปลโดย ไพศาล ลิขิตปรีชากุล

ISBN

978-616-331-058-3

พิมพ์ครั้งที่ 1

ปี 2559

สนับสนุน

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

และจัดพิมพ์โดย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
255 ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี
กรุงเทพมหานคร 10400
www.dwf.go.th



เครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย
Thai Transgender Alliance



สำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ



สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย
Rainbow Sky Association of Thailand (RSAT)

คำนำ

สถานการณ์การถูกเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมและการถูกละเมิดสิทธิต่าง ๆ ในกลุ่มบุคคลผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ ทั้งในอัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) และเพศวิถี (Sexual Orientation) เช่น เลสเบียน (Lesbian) เกย์ (Gay) ไบเซ็กชวล (Bi-sexual) บุคคลข้ามเพศ (Transgender) และคนที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาไม่ชัดเจน (Intersex) หรือเรียกโดยรวมว่า LGBTIs สำหรับประเทศไทยปัญหาเหล่านี้มีความซับซ้อนและขัดแย้งอยู่มาก ถึงแม้ว่าสังคมไทยจะยอมรับพฤติกรรมรักเพศเดียวกันและบุคคลข้ามเพศ และมีจำนวนสาวประเภทสองที่พบเห็นได้อยู่มากกว่าประเทศอื่น ๆ แต่ความชิงชังและอคติที่มีต่อกลุ่ม LGBTIs ก็ยังคงปรากฏให้เห็นอยู่ อีกทั้งยังมีการเลือกปฏิบัติต่อคนกลุ่มนี้แฝงอยู่ในสังคม ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ เช่น ปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติจากการทำงานของกลุ่ม LGBTIs ไม่ว่าจะเป็นการถูกกีดกัน ปฏิเสธ ไม่ได้ได้รับความก้าวหน้า หรือผลักออกนอกระบบ นอกจากนี้แล้ว สื่อยังนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่ม LGBTIs ออกมาในเชิงลบ เช่น เป็นผู้มีอารมณ์รุนแรง ก้าวร้าว ตัวตลก เป็นต้น

จากวิธีคิดแบบมีอคติและความเชื่อที่ไม่ถูกต้องที่สังคมมีต่อกลุ่ม LGBTIs ที่มักถูกเหมารวมว่า “ไม่ปกติ” หรือ “เบี่ยงเบน” ส่งผลให้ไม่ได้รับการยอมรับ ถูกตีตรา กำจัดพื้นที่ และถูกเลือกปฏิบัติจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานที่ทำงาน สื่อมวลชน ไปจนถึงกฎหมายและนโยบายของรัฐ ซึ่งต่างก็ผลิตซ้ำจนกลายเป็นความรุนแรงที่มีต่อกลุ่ม LGBTIs ทั้งทางร่างกายและจิตใจ และเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ปัญหาเหล่านี้นับเป็นปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน



ประชาคมโลกเริ่มตระหนักและให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยในปี พ.ศ. 2549 ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิความหลากหลายทางเพศจากทั่วโลกได้ร่วมกันกำหนด**หลักการโยกยาการ์ตา (The Yogyakarta Principles)** โดยใช้บรรทัดฐานจากกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เพื่อเป็นมาตรฐานการปฏิบัติในการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ

ในส่วนของประเทศไทย **พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558** ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2558 และมีผลบังคับใช้วันที่ 9 กันยายน 2558 นับเป็นกลไกที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ที่เท่าทันต่อสภาพสังคมในปัจจุบัน โดยเป็นกฎหมายทางเลือกในการคุ้มครองและป้องกันสิทธิให้กับผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ทั้งการกระทำหรือไม่กระทำการใด อันเป็นการแบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ได้เข้าสู่กระบวนการของกฎหมายอย่างเสมอภาค ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะเป็นชาย หญิง หรือกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศ นอกจากนี้แล้ว รัฐยังมีภารกิจในการรณรงค์ให้ประชาชนได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ ขณะเดียวกันต้องให้โอกาสสังคมในการเรียนรู้ ปรับทัศนคติ เพื่อยอมรับในประเด็นความหลากหลายทางเพศ

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้ดำเนินการโครงการจัดทำหนังสือกรณีศึกษาการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งเป็น



หนึ่งกิจกรรมในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ภายใต้ความร่วมมือของภาคีองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิความหลากหลายทางเพศ โดยได้รับแรงบันดาลใจจาก **หนังสือชีวิตที่ถูกละเมิด เรื่องเล่า กะเทย ทอม ดี หึงรักหึง ชายรักชาย และกฎหมาย สิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ Violated Lives : Narratives from LGBTIQs and International Human Rights Law** ซึ่งจัดพิมพ์โดย มูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย และกองทุนโลก (GFATM) จึงเป็นที่มาของหนังสือ **“บันทึกเรื่องเล่า...เกย์ กะเทย ทอม ดี ชายรักชาย หึงรักหึง คนข้ามเพศ”** เล่มนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการ บันทึกเรื่องเล่าจากผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิด้านความหลากหลายทางเพศ เพื่อเป็น ประจักษ์พยานและรับรู้ความรู้สึกของผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิด้านความหลากหลาย ทางเพศ และเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบเกี่ยวกับปัญหาและ ความต้องการของบุคคลกลุ่มนี้ ซึ่งถูกละเมิด แบ่งแยก กีดกัน จำกัดสิทธิ และ ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ แต่ทั้งนี้ทุกกรณีศึกษาที่ยกมาเป็นตัวอย่าง ยังไม่ผ่านกระบวนการพิจารณาวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ (वलพ.) กรมฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบันทึกเรื่องเล่า เล่มนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อสังคมให้เกิดความตระหนักและความเข้าใจ และนำไปสู่การปฏิบัติต่อกันบนพื้นฐานการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ในสังคมไทยต่อไป

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

คำนำ

“บันทึกเรื่องเล่า...เกย์ กะเทย ทอม ดี ชายรักชาย หญิงรักหญิง คนข้ามเพศ” ที่ท่านผู้อ่านกำลังถืออยู่นี้ ถือได้ว่าเป็นบันทึกสำคัญของเรื่องราวของกลุ่มคนที่ถูกทำให้เป็นชายขอบทางสังคม และบันทึกดังกล่าวถือว่าเป็นหลักฐานสำคัญของการเป็นพยานของความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และความหลากหลายทางเพศ อันเกิดจากความไม่รู้ของผู้คนในสังคมเป็นสำคัญ

ดังนั้น ความไม่รู้ที่ว่าด้วยการล่วงละเมิดและเลือกปฏิบัติต่อกันด้วยเหตุแห่งเพศ และความหลากหลายทางเพศ จึงปรากฏอย่างเป็นปกติในสังคมจนเราแยกออกไม่ได้ด้วยสายตา หากแต่มีความซับซ้อนและลึกซึ้งกว่าที่เห็น หนังสือเล่มนี้จึงเป็นเพียงพยานเล่มเล็ก ๆ ทางสังคมต่อประเด็นดังกล่าว และสำคัญยิ่งกว่าการเล่าเรื่อง หากแต่ได้นำเอาหลักการยกยอการกระทำด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในประเด็นวิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศมาเป็นกระจกสะท้อนสภาพปัญหาเหล่านั้นอย่างวิเคราะห์ให้เห็นถึงสภาพการละเมิดตามสิทธิต่าง ๆ ในหลักการดังกล่าว เพื่อเป็นการทำความเข้าใจเรื่องเล่าผ่านแว่นของกติกาสากลเป็นสำคัญ

ในส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ คือ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นกฎหมายที่สมสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเรื่องเพศที่มีได้จำกัดเฉพาะหญิงกับชายเท่านั้น หากแต่ขยายมุมมองเรื่องเพศในมิติที่หลากหลายและเคารพในตัวตนของผู้มีเพศสภาพที่ต่างไปจากหญิงและชาย แบบความเข้าใจเดิม ๆ หากได้อ่านแล้วอาจมีเนื้อหาบางอย่างที่ชวนให้ตกใจและแปลกเปลี่ยนอีกมาก ดังนั้นอยาก

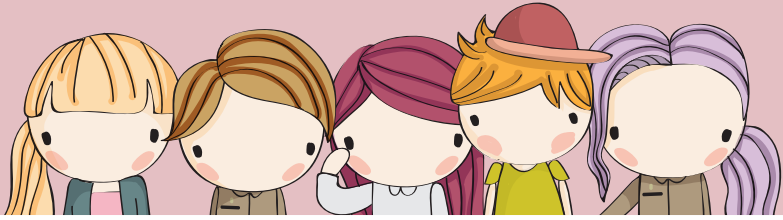


ให้ท่านผู้อ่านได้ลองเข้าไปสืบค้นอ่านกฎหมายฉบับนี้ เพื่ออย่างน้อยเราจะจะได้รู้เท่าทันต่อกระแสสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

ด้วยสภาพปัญหาที่มองไม่เห็นอันแฝงด้วยอคติทางเพศ ยังปรากฏขึ้นเพียงในมุมมืดและมุมเล็ก ๆ ทางสังคม โดยถ้าไม่เดินเข้าไปหากก็จะไม่รู้ถึงปรากฏการณ์ดังกล่าว ซึ่งความไม่รู้และความเฉื่อยชา คือผลผลิตทางตรงของสถานการณ์ทั้งหมดแห่งการครอบงำด้วยกรอบวัฒนธรรมทางเพศที่สั่งสมมานานจนเป็นปกติ เพศที่หลากหลาย หรือเพศทางเลือกที่เป็นภาพปรากฏต่อสาธารณะนั้นหาได้เป็นภาพตัวแทนทั้งหมดที่จะอธิบายได้ว่าสังคมให้การยอมรับต่อบุคคลดังกล่าว และถ้าเป็นเช่นนั้นก็เป็น การยอมรับอย่างมีเงื่อนไข ที่บางครั้งก็แฝงอคติที่เอื้อต่อการจะเลือกปฏิบัติในทุกขณะ

และหนังสือเล่มนี้ต้องการที่จะเป็นตัวแทนของเสียงสะท้อนอีกหลายเสียง ที่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และความหลากหลายทางเพศ หากแต่ไม่มีโอกาสได้ส่งเสียงเหล่านั้น และถ้าเราอยากจะช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกัน สิ่งหนึ่งที่เราทำได้ คือ ต้องไม่สร้าง “วัฒนธรรมแห่งความเจียบจั้น” ต่อปัญหาดังกล่าว การเล่าต่อ บอกต่อ อย่างมีหลักการและหลักฐาน ย่อมสร้างการเปลี่ยนแปลงได้ และในนามของคณะผู้จัดทำเราเชื่อว่าทุกคนสามารถนำการเปลี่ยนแปลงต่อเรื่องนี้ได้ ด้วยความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นสำคัญ

และสิ่งสำคัญที่ทำให้หนังสือเล่มนี้เป็นคู่มือสำคัญต่อการทำความเข้าใจถึงสภาพปัญหาทั้งหลายนั้น ต้องขอขอบคุณเจ้าของเรื่องเล่าทั้งหมดในหนังสือเล่มนี้ ตลอดจนถึงความมุ่งมั่นของคณะผู้จัดทำหนังสือเล่มนี้



ซึ่งประกอบด้วย กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เครือข่ายเพื่อน
กะเทยไทย มูลนิธิซิสเตอร์ มูลนิธิธีรนาถ กาญจนอักษร มูลนิธิเพื่อสิทธิและ
ความเป็นธรรมทางเพศ มูลนิธิเอ็มพลัส และสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย
มา ณ โอกาสนี้ด้วย และขอขอบคุณท่านผู้อ่านที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ
ปฏิบัติการแห่งการหลุดพ้นจากสิ่งทีเรียกว่า “อริชชา” หรือความไม่รู้ ต่อเรื่อง
การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และความหลากหลายทางเพศ

พงศัธร จันทร์เลื่อน

และคณะผู้จัดทำหนังสือบันทึกเรื่องราว...

เกย์ กระเทย ทอม ดี ชายรักชาย

หญิงรักหญิง คนข้ามเพศ

สารบัญ

คำนำ

ก

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

ง

คณะผู้จัดทำหนังสือบันทึกเรื่องเล่า...เกย์ กระทบ
ทอม ดี ชายรักชาย หญิงรักหญิง คนข้ามเพศ

2

คำนิยามเกี่ยวกับ

กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ



สารบัญ

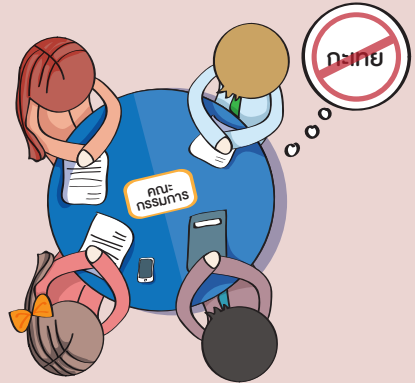


10

“คนข้ามเพศ”
ถูกผู้บังคับบัญชา
บังคับให้แต่งกายตามเพศกำเนิด

14

“กะเทย”
ถูกปฏิเสธการรับเข้าเป็น
อาจารย์มหาวิทยาลัย



18

“นักศึกษากะเทย”
ถูกปิดกั้นโอกาสแสดงความสามารถ
ในงานของมหาวิทยาลัย



สารบัญ



22

“บุคคลหลากหลายทางเพศ”
ได้รับผลกระทบ
จากการนำเสนอของสื่อ

26

“สาวประเภทสอง”
ถูกจับกุมและเหมารวม
ว่าค้าประเวณี

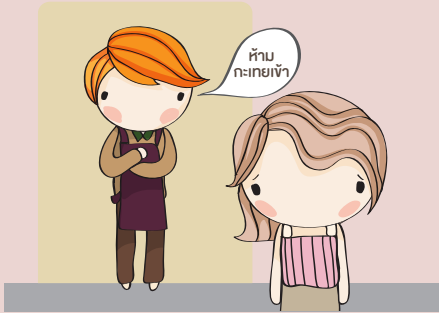


30

“สาวประเภทสอง”
ถูกปฏิเสธการเปลี่ยนชื่อ
ตามเพศสภาพของตน

สารบัญ

RESTAURANT



34

“คนข้ามเพศ”
ถูกพนักงานห้ามเข้าร้านอาหาร

38

“คนข้ามเพศ”
ถูกพนักงานรักษาความปลอดภัย
ห้ามเข้าสถานบันเทิง



44

“คนข้ามเพศ”
ถูกปฏิเสธการทำบัตรประชาชน



สารบัญ



48

“กะเทย” ถูกแพทย์ตัดสึนใจ
ใช้ฮอร์โมนในการรักษา
โดยไม่คำนึงถึงความต้องการ
และเพศสภาพของตน

52

“สาวประเภทสอง”
กับการเข้ารับ
พระราชทานปริญญาบัตร



56

“ชายรักชาย”
ถูกเลือกปฏิบัติในการทำงาน
ไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง
และถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม



สารบัญ



60

“ชายรักชาย”
ถูกปฏิเสธ
การเป็นครูในโรงเรียน

64

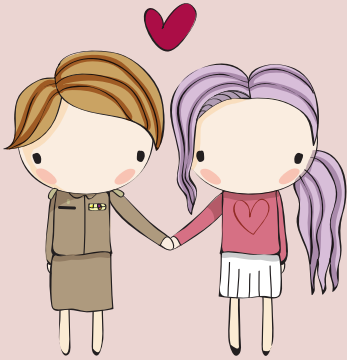
“สาวประเภทสอง”
ถูกฝ่ายบุคคลของห้างสรรพสินค้า
ยกเลิกการเข้าประจำจุดขาย



68

“สาวประเภทสอง”
ถูกปฏิเสธการเข้าทำงาน
ในโรงงานอุตสาหกรรม

สารบัญ



72

“หญิงรักหญิง”
ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์
และสวัสดิการจาก
คู่ชีวิตที่เป็นข้าราชการ

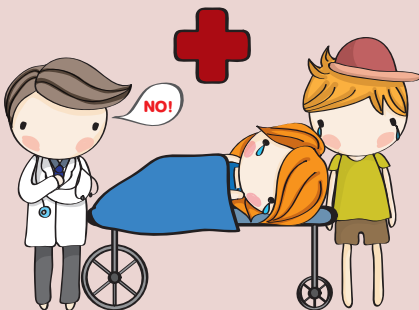
76

“หญิงรักหญิง”
ถูกปฏิเสธการให้ความยินยอม
ในการรักษาพยาบาลคู่ชีวิต



80

“หญิงรักหญิง”
ถูกแพทย์ปฏิเสธการมีส่วนร่วม
กำหนดแนวทาง
การรักษาพยาบาลคู่ชีวิต



สารบัญ



84

“นักศึกษาหญิงข้ามเพศ”
ถูกบังคับให้แต่งกาย
ตามเพศกำเนิด
และถูกกีดกันในการเรียน
และการฝึกงาน

88

“คนข้ามเพศ”
นักศึกษาครุศาสตร์
ถูกยกเลิกการฝึกสอน



92

“สาวประเภทสอง”
ถูกปฏิเสธการบริจาคโลหิต



สารบัญ



96

“หญิงรักหญิง”
ถูกตำรวจไม่รับแจ้งความ
กรณีคู่ชีวิตหายตัวไป

100

“ผู้หญิงข้ามเพศ”
ถูกจำคุกในเรือนจำ
ร่วมกับนักโทษชาย



สารบัญ

- 105 ภาคผนวก
- 107 หลักการออกยากำรตัด
ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชน
ระหว่างประเทศในประเด็นวิถีทางเพศ
และอัตลักษณ์ทางเพศ
- 109 บทนำ
- 117 คำปรารภ
- 123 หลักการข้อ 1 สิทธิในสิทธิมนุษยชน
ที่เป็นสากล
- 125 หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค
และการห้ามเลือกปฏิบัติ
- 129 หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย
- 131 หลักการข้อ 4 สิทธิในชีวิต
- 133 หลักการข้อ 5 สิทธิในหลักประกันของบุคคล
- 137 หลักการข้อ 6 สิทธิในความเป็นส่วนบุคคล
- 139 หลักการข้อ 7 สิทธิในความเป็นอิสระจากการ
ถูกเพิกถอนเสรีภาพโดยพลการ

สารบัญ

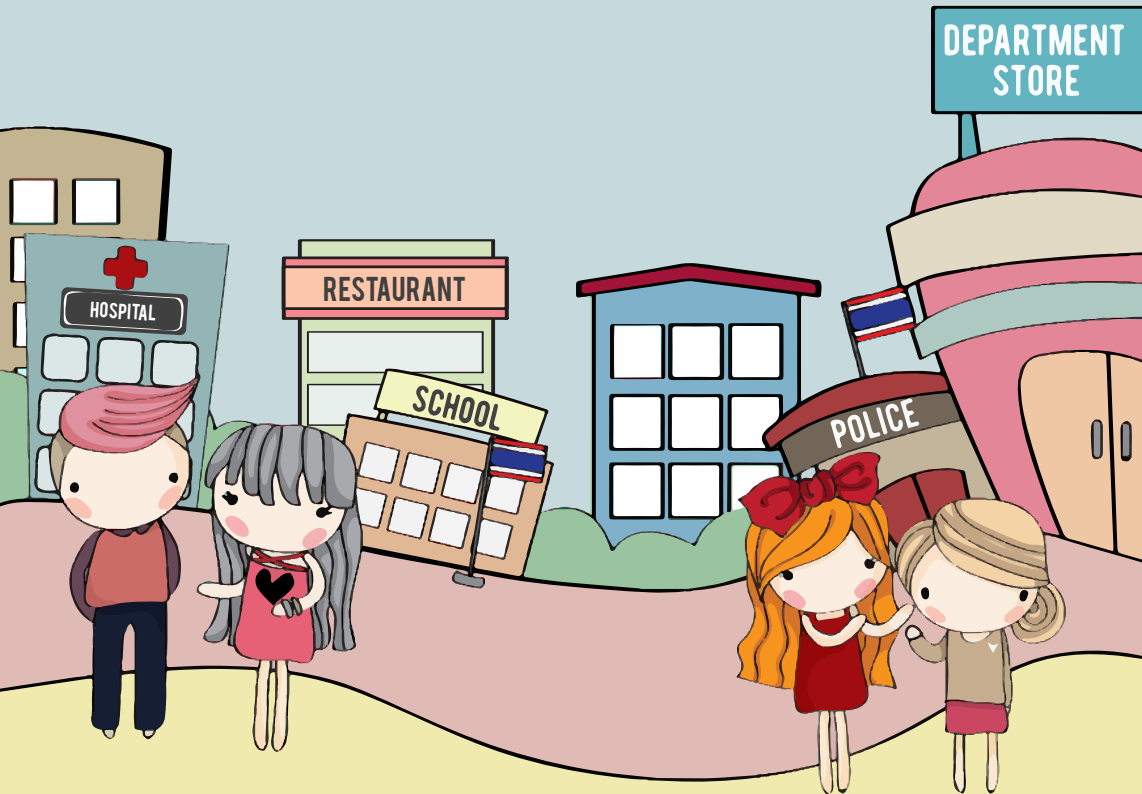
- 143 **หลักการข้อ 8** สิทธิในการพิจารณาคดี
ด้วยความเป็นธรรม
- 145 **หลักการข้อ 9** สิทธิในการได้รับการปฏิบัติ
อย่างมีมนุษยธรรมระหว่าง
ถูกควบคุมตัว
- 149 **หลักการข้อ 10** สิทธิในความเป็นอิสระ
จากการทรมาน และการปฏิบัติ
หรือลงโทษในลักษณะทารุณ
โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือ
ทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- 151 **หลักการข้อ 11** สิทธิในความคุ้มครองจากการ
แสวงหาประโยชน์การค้า และ
การลักพาณุษย์ในทุกรูปแบบ
- 153 **หลักการข้อ 12** สิทธิในการทำงาน
- 155 **หลักการข้อ 13** สิทธิในประกันสังคม
และมาตรการคุ้มครอง
ทางสังคมอื่นๆ
- 157 **หลักการข้อ 14** สิทธิในมาตรฐานการครองชีพ
ตามสมควร

สารบัญ

159	หลักการข้อ 15	สิทธิในการมีที่อยู่อาศัย ตามสมควร
161	หลักการข้อ 16	สิทธิในการศึกษา
165	หลักการข้อ 17	สิทธิในการมีสุขภาพตาม มาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้
169	หลักการข้อ 18	ความคุ้มครองจากการกระทำ ที่มีขอบทางการแพทย์
173	หลักการข้อ 19	สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็น และการแสดงความคิดเห็น
177	หลักการข้อ 20	สิทธิเสรีภาพในการชุมนุม โดยสงบและการสมาคม
179	หลักการข้อ 21	สิทธิเสรีภาพในด้านความคิด มโนธรรม และศาสนา
181	หลักการข้อ 22	สิทธิเสรีภาพในการย้ายถิ่นฐาน
183	หลักการข้อ 23	สิทธิในการแสวงหาที่พักพิง
185	หลักการข้อ 24	สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว
189	หลักการข้อ 25	สิทธิในการมีส่วนร่วม ด้านการปกครอง

“บันทึกเรื่องเล่า”

เกย์ กะเทย ทอม ดี ชายรักชาย หญิงรักหญิง คนข้ามเพศ



คำนิยามเกี่ยวกับ กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ

เพศ เป็นคำที่มีความซับซ้อน สามารถสื่อความหมายถึง เพศในทางร่างกายหรือสรีระ เพศที่เป็นบทบาททางสังคม และเพศในทางกามารมณ์ หรือเพศสัมพันธ์ ดังนั้น การทำความเข้าใจเรื่องเพศ จึงควรทำความเข้าใจในทั้ง 3 มิติ ดังนี้

เพศสรีระ (Sex) หมายถึง ภาวะเพศ ลักษณะเพศทางกายภาพ ที่มองเห็นจากภายนอก และเพศที่ถูกระบุทางพันธุกรรมหรือโครโมโซม ซึ่งนอกจากจะมีคนที่เกิดมามีภาวะเพศชายหรือโครโมโซม XY หรือคนที่เกิดมามีภาวะเพศหญิงหรือมีโครโมโซม XX แล้ว ยังมีบุคคลที่เกิดมาแล้วมีภาวะเพศกำกวม หรือมีลักษณะทางกายภาพ หรือพันธุกรรมที่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นเพศใดเพศหนึ่ง (Intersex) จากการบันทึกทางสถิติ เด็กที่เกิดมาแล้วมีภาวะเพศกำกวม มี 1 ใน 100 คน

เพศภาวะหรือเพศสภาพ (Gender) หมายถึง บทบาทความเป็นเพศที่ถูกกำหนดและประกอบสร้างขึ้นจากขนบธรรมเนียม ประเพณี โครงสร้างอำนาจ และกลไกทางสังคมต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการนิยามตนเอง หรืออัตลักษณ์ทางเพศ หรือการแสดงบทบาททางเพศในสังคมของบุคคล ทั้งบทบาทความเป็นหญิง ความเป็นชาย หรือความเป็นเพศอื่น ๆ เป็นผลจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่เชื่อมโยงกับทัศนคติ ความเชื่อ วัฒนธรรม ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งไม่มีสถานะตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย ตามความแตกต่างทาง

วัฒนธรรม และไม่จำเป็นจะต้องสอดคล้องกับเพศสรีระหรืออวัยวะที่มีมาแต่กำเนิด บุคคลที่มีเพศภาวะดังกล่าวเรียกว่า **คนข้ามเพศ (Transgender)** ซึ่งหมายถึง บุคคลที่นิยามตนเองหรือสำนึกรู้ว่าตนเองมีเพศภาวะหรือเพศสภาพที่แตกต่างจากเพศสรีระและบทบาททางเพศที่สังคมกำหนด เช่น บุคคลที่เกิดมาเมื่อวัยวะเพศชาย แต่นิยามและแสดงออกเป็นผู้หญิง (Male-to-female) บุคคลที่เกิดมาเมื่อวัยวะเพศหญิง แต่ต้องการแสดงออกหรือมีอัตลักษณ์เป็นผู้ชาย (Female-to-male) ในกลุ่มคนข้ามเพศยังมีความหลากหลายของอัตลักษณ์และการแสดงออกซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจ ความต้องการ ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล บางคนอาจจะพอใจในการแต่งกายและแสดงออกข้ามเพศ แต่ไม่ต้องการใช้ฮอร์โมนเพื่อเปลี่ยนแปลงร่างกาย หรือบางคนอาจจะต้องการเปลี่ยนเพศสรีระให้สมบูรณ์ด้วยการผ่าตัดแปลงเพศ

เพศวิถี (Sexuality) หมายถึง วิธีชีวิตทางเพศในทางกามารมณ์ ซึ่งหมายรวมถึงความชอบ รสนิยม ความรู้สึกดึงดูด ความปรารถนาทางเพศ พฤติกรรมและบทบาทในความสัมพันธ์ทางเพศของบุคคล สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ **การรักเพศตรงข้าม (Heterosexuality)** หมายถึง การที่บุคคลรักพึงพอใจ หรือมีความรู้สึกดึงดูดทางเพศต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศที่ตรงข้ามกับตนเอง **การรักเพศเดียวกัน (Homosexuality)** หมายถึง การที่บุคคลรัก พึงพอใจ หรือมีความรู้สึกดึงดูดทางเพศต่อบุคคลที่มีอัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศแบบเดียวกับตนเอง **การรักสองเพศ (Bisexuality)** หมายถึง การที่บุคคลรักพึงพอใจ หรือมีความรู้สึกดึงดูดทางเพศต่อบุคคลทั้งที่มีอัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศที่ตรงข้ามกับตนเองและบุคคลที่มีอัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศแบบเดียวกับตนเอง (ไม่ได้หมายถึงการรักหรือมีความสัมพันธ์กับคนสองคนในเวลาเดียวกัน) นอกจากนี้ในสังคมปัจจุบันยังมีบุคคลที่ไม่ได้รักเพศใดหรือบุคคลแบบหนึ่งแบบใดเลย

(Asexual) และบุคคลที่รักและพึงพอใจบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเพศ ทั้งเพศสรีระ เพศภาวะ และเพศวิถี (Pansexual)

ความเป็นเพศทั้ง 3 มิติดังนี้แสดงให้เห็นว่าเพศไม่ได้มีเพียงสองรูปแบบเพียงแค่ว่าชายและหญิงอย่างที่เคยเข้าใจกัน แต่เป็นสถานะหรือสภาวะที่ไม่ตายตัว สั้นไหล และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งในระดับปัจเจกหรือการแสดงออกของบุคคล การนิยามตนเองของบุคคล และในระดับความเข้าใจในสังคม “เพศ” ของบุคคลไม่ได้ถูกกำหนดและควบคุมโดยเพศสรีระหรือโครโมโซม แต่เป็นสิ่งที่บุคคลพึงแสดงออกตามความต้องการความพึงพอใจ ตามสิทธิและเสรีภาพในความเป็นส่วนตัวของบุคคลนั้น และ “เพศ” หรือความแตกต่างทางเพศไม่อาจนำมาเป็นข้ออ้างในการเลือกปฏิบัติ การแบ่งแยก การกีดกัน หรือการจำกัดสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร สวัสดิการ หรือประโยชน์ใด ๆ

ปัจจุบัน บุคคลที่เป็น “เพศทางเลือก” หรือที่สังคมไทยยังคุ้นชินกับการเรียกว่า “เพศที่สาม” นั้น ปรากฏตัวและแสดงตนในสังคมมากขึ้น กลุ่มเครือข่ายความหลากหลายทางเพศ (Sexualdiversity) ก็มีการรวมตัวมากขึ้นเช่นเดียวกันเพื่อต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นชายรักชาย หญิงรักหญิง เกย์ ทอม ดี๊ กะเทย สาวประเภทสองคนข้ามเพศ ฯลฯ

ในภาษาอังกฤษ เรียกกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเหล่านี้ว่า **กลุ่ม LGBTI** ซึ่งได้แก่ เลสเบียน (Lesbian) เกย์ (Gay) ไบเซ็กชวล (Bi-sexual) คนข้ามเพศ (Transgender) และคนที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาไม่ชัดเจน (Intersex) หรือบางครั้งก็รวมกลุ่ม Q หรือ Queer ซึ่งเป็นผู้ที่นิยามตนเองนอกเหนือจากความเป็นหญิงเป็นชายเข้าไปอีกด้วย

นอกจากนี้ ข้อกำหนดคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเป้าหมายเป็นผู้รับบริการสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2555 ได้ให้นิยามกลุ่มเพศทางเลือกและความหลากหลายทางเพศไว้ ดังนี้

บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ หมายถึง บุคคลที่มีรสนิยมทางเพศหรือมีความพึงพอใจทางเพศและหรือมีลักษณะการแสดงออกทางเพศในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ รักเพศเดียวกัน รักสองเพศ คนข้ามเพศ คนที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาไม่ชัดเจน และกลุ่มคนที่มีลักษณะทางเพศที่อาจทำให้ได้รับผลกระทบทางสังคม

คนรักเพศเดียวกัน ได้แก่ หญิงรักหญิง คือ ผู้มีเพศสรีระหรือเพศภาวะเป็นหญิง มีความรู้สึก ดึงดูด สนใจ ทั้งอารมณ์ความรักใคร่ทางเพศ และมีสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ลึกซึ้งกับบุคคลที่มีเพศสรีระหรือเพศภาวะเป็นหญิงเช่นเดียวกัน หรือชายรักชาย คือ ผู้มีเพศสรีระหรือเพศภาวะเป็นชาย มีความรู้สึก ดึงดูด สนใจ ทั้งอารมณ์ความรักใคร่ทางเพศ และมีสัมพันธ์ภาพทางเพศที่ลึกซึ้งกับบุคคลที่มีเพศสรีระหรือเพศภาวะเป็นชายเช่นเดียวกัน

คนรักสองเพศ ได้แก่ ผู้มีความรู้สึก ดึงดูด สนใจ ทั้งอารมณ์ความรักใคร่ทางเพศ และมีสัมพันธ์ภาพทางเพศ ได้กับทั้งบุคคลที่มีเพศสรีระหรือเพศภาวะเป็นหญิงและบุคคลที่มีเพศสรีระหรือเพศภาวะเป็นชาย

คนข้ามเพศ ได้แก่ ผู้ที่มีประสบการณ์การแสดงออกทางเพศไม่สอดคล้องกับเพศกำเนิด และเพศภาวะ ที่เป็นความคาดหวังทางสังคม แต่เป็นความรู้สึกเฉพาะในแต่ละบุคคล คนข้ามเพศ มีทั้งจากชายเป็นหญิง เช่น กะเทย สาวประเภทสอง หรือผู้หญิงข้ามเพศ เป็นต้น และจากหญิงเป็นชาย เช่น ทอม หรือผู้ชายข้ามเพศ รวมถึงผู้ที่นิยามตนเองว่าไม่ใช่ทั้งหญิงทั้งชาย

คนที่มีลักษณะเพศทางชีววิทยาไม่ชัดเจน ได้แก่ ผู้ที่มีลักษณะเพศที่ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าเป็นหญิงหรือเป็นชาย อาจมีลักษณะที่เข้าข่ายทั้งหญิงและชาย หรือไม่เข้าข่ายทั้งหญิงหรือชาย ปรากฏได้ตั้งแต่รูปแบบเพศสรีระที่เห็นได้ด้วยตา เช่น อวัยวะเพศ ไปจนถึงการตรวจพบด้วยกระบวนการทางการแพทย์ เช่น โครโมโซม หรือฮอร์โมน ทั้งนี้อาจปรากฏตั้งแต่แรกเกิดหรือในภายหลังก็ได้

คนที่มีลักษณะทางเพศที่อาจทำให้ได้รับผลกระทบทางสังคม ได้แก่ ผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตในแบบที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังทางสังคมในเรื่องเพศ เช่น คนที่นิยมแต่งกายข้ามเพศ ซึ่งอาจไม่ได้มีรสนิยมในทางรักเพศเดียวกันหรือคนที่มีลักษณะไม่ชัดเจนในเพศภาวะเป็นชายหรือหญิง

เรียบเรียงโดย ดร.ซีรา ทองกระจาย

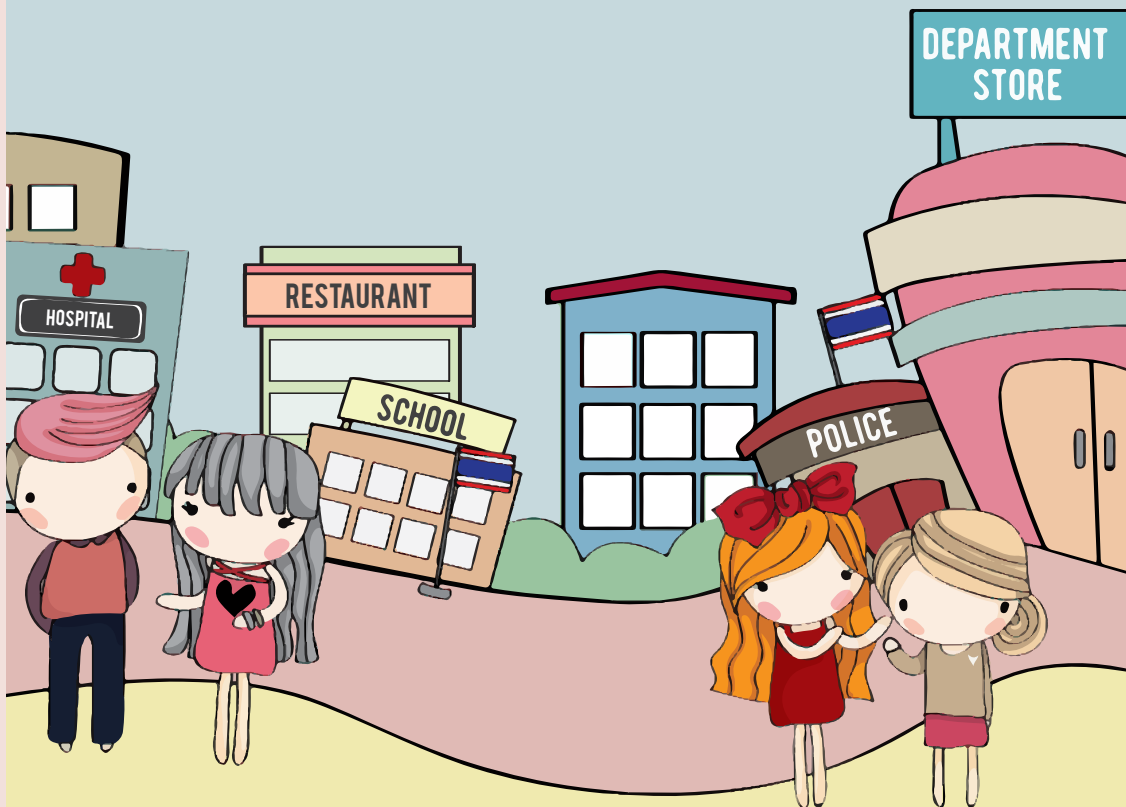
อ้างอิงจาก :

- กฤตยา อาชวนิจกุล 2554 **เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนไปในสังคมไทย** ในประชากรและสังคม <http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/ConferenceVII/Download/2011-Article-03.pdf>

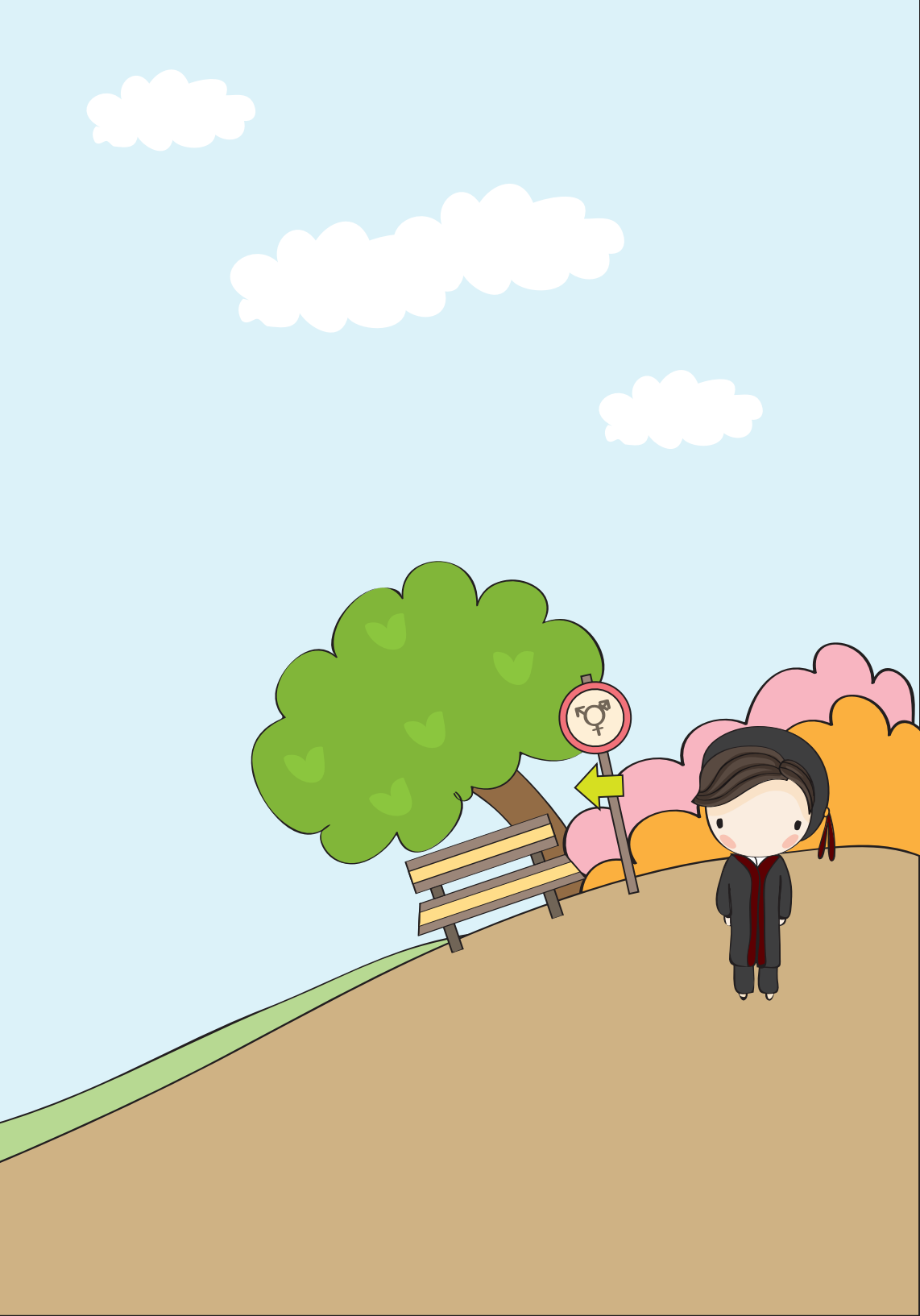
- ข้อกำหนดคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติว่าด้วยการกำหนดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเป้าหมายเป็นผู้รับบริการสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2555 หมวด 13 กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

- เครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย 2559 **จะทำอย่างไรหากมีลูกเป็นกะเทย?** <http://www.thaitga.com/index.php/library/publications/416-transgender-family-guideline>

- <http://www.isna.org/faq/frequency>

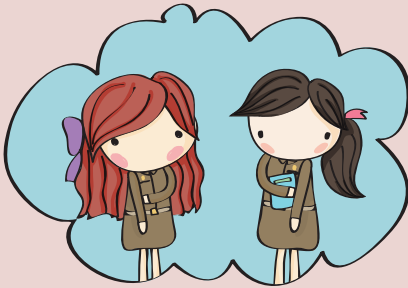






“คนข้ามเพศ”

ถูกผู้บังคับบัญชาบังคับให้แต่งกายตามเพศกำเนิด



“ เรื่องเล่าของกิงหลิว ”

“กิงหลิว” ข้าราชการประจำที่ว่าการอำเภอแห่งหนึ่ง แม่เพศกำเนิดจะเป็น “ชาย” แต่ปัจจุบันกิงหลิวได้ก้าวข้ามมาสู่ความเป็น “หญิง” แล้ว ซึ่งถ้าไม่บอก บุคคลอื่นจะไม่รู้เลยว่ากิงหลิวเป็นคนข้ามเพศ

เนื่องจากระเบียบการแต่งกายในสถานที่ทำงานที่เปลี่ยนไป ประกอบกับความขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน ทำให้กิงหลิวถูกตำหนิในเรื่องเพศสภาพของตน และรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบถึงการแต่งกายที่ไม่ตรงกับเพศกำเนิด ถือเป็นความผิดทางวินัยตามระเบียบราชการ

กิงหลิวที่มีใบหน้าสวยคมถูกบังคับให้แต่งเครื่องแบบข้าราชการชาย รวมถึงการรวบเก็บผมให้สั้นทุกวันจันทร์และวันงานสำคัญต่าง ๆ ซึ่งทำให้กิงหลิวรู้สึกอึดอัดและอับอายมากที่สุดที่ถูกทำให้เป็นของแปลก เป็นตัวตลก เป็นที่ล้อเลียนทุกครั้งที่ต้องแต่งเครื่องแบบราชการชาย ส่วนวันอื่น ๆ การสวมกางเกงสแล็คทรงผู้หญิงยังพอทำให้กิงหลิวผ่อนคลายลงได้บ้าง

แม้กิงหลิวจะพยายามหาช่องทางที่จะเรียกร้องสิทธิและความเป็นธรรมให้กับตนเอง แต่สิ่งที่ต้องจัดการไปด้วยคืออารมณ์และความรู้สึกของตนเอง และการพยายามสื่อสารสร้างความเข้าใจให้กับคนในหน่วยงาน ซึ่งส่วนใหญ่เริ่มเข้าใจในความเป็นตัวตนของกิงหลิวและปฏิบัติกับกิงหลิวอย่างเข้าใจมากขึ้น

สิ่งที่กิงหลิวยังคงกังวล คือ เรื่องของความก้าวหน้าในการทำงาน ถ้ากิงหลิวต้องเลื่อนตำแหน่งหรือเปลี่ยนสายงาน เกรงว่าผู้บังคับบัญชาจะยอมรับในตัวตนของกิงหลิวได้หรือไม่ สิ่งที่ยังคงมองหาในทุกวันนี้

ก็คือกฎหมายที่สามารถรับรองและคุ้มครองความเป็นตัวตนของคนข้ามเพศอย่างถึงหลิวได้

**“คนข้ามเพศ” ถูกผู้บังคับบัญชาบังคับให้แต่งกายตามเพศกำเนิด
ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักการยกย่องความหลากหลาย คิว**

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคลในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมีสิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคน ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึงการผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้รับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศ

ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใด
ถูกกดดันให้ต้องปิดบัง เก็บระงับ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์
ทางเพศของตน

หลักการข้อ 12 สิทธิในการทำงาน

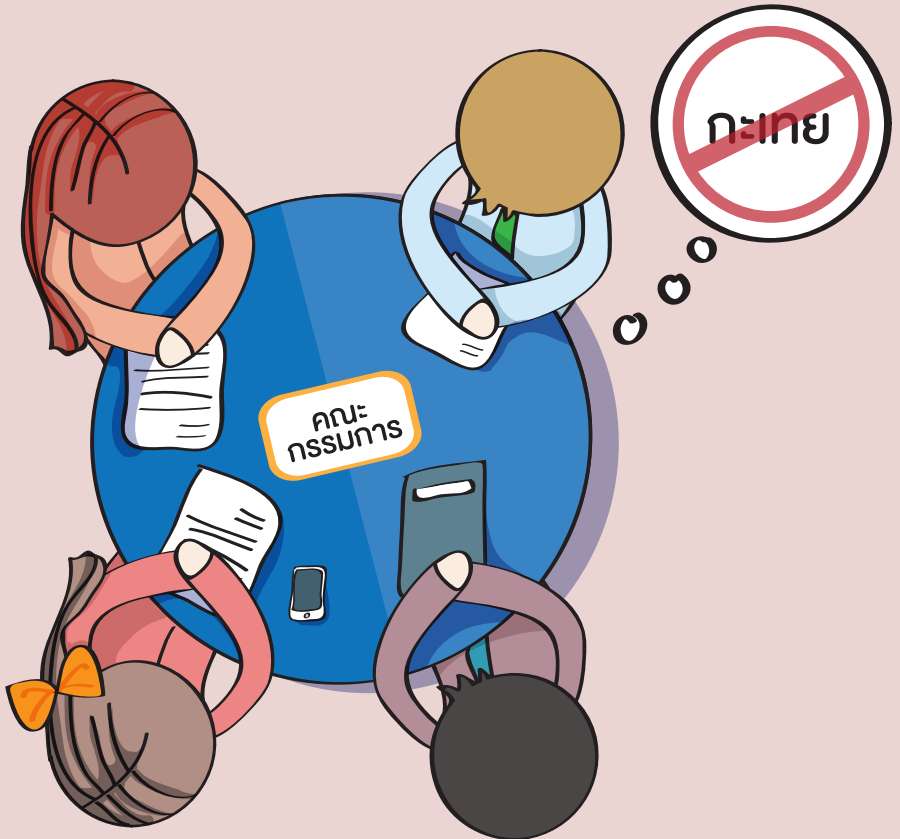
ทุกคนมีสิทธิในการมีงานที่ก่อประโยชน์และตามสมควร มีบรรยากาศ
การทำงานที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการทำงาน และได้รับความคุ้มครอง
จากการว่างงานโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์
ทางเพศ

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น
โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก
อัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะ
ร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา
ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับ
สิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และ
โดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“กะเทย”

ถูกปฏิเสธการรับเข้าเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย



“บุษย์” เรื่องเล่าของบุษย์ ”

“บุษย์” นักวิจัยอิสระ และนักบรรณคดีสิทธิของคนข้ามเพศ ผู้นิยามตนเองว่าเป็นกะเทยได้สมัครเข้าเป็นอาจารย์ประจำคณะของมหาวิทยาลัยภาครัฐแห่งหนึ่ง โดยสอบผ่านการคัดเลือกทุกขั้นตอนทั้งข้อเขียนและการสัมภาษณ์ เหลือแค่รอการบรรจุจ้าง

แต่ความพลิกผันก็เกิดขึ้น เมื่อมหาวิทยาลัยที่เธอศรัทธาอย่างสุดหัวใจ กลับมีคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งปฏิเสธการรับเธอเข้าเป็นอาจารย์ โดยอ้างว่าบุษย์มีพฤติกรรมกรรมการแสดงออกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม และขัดต่อภาพลักษณ์ของการเป็นอาจารย์ ทั้งที่หลักเกณฑ์เดียวกันนี้ไม่เคยถูกนำมาพิจารณากับอาจารย์และผู้สมัครคนอื่น ๆ เลย หลายสิ่งชี้ให้เห็นว่าสาเหตุจริง ๆ น่าจะมาจากการเป็นกะเทย

บุษย์ได้ดำเนินการเรียกร้องความเป็นธรรมให้ตนเองผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมถึงกระบวนการยุติธรรม มหาวิทยาลัยก็เลือกที่จะใช้การตอบโต้ด้วยการนำเรื่องที่บุษย์โพสต์ผ่านสังคมออนไลน์ต่าง ๆ มาลดทอนคุณค่าของบุษย์อย่างต่อเนื่อง เมื่อพบอุปสรรคเช่นนี้แล้ว หลายคนอาจจะท้อถอยในระหว่างทาง แต่บุษย์เลือกที่จะฝ่าฟันกับอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดมาตรฐานและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศเกิดขึ้นกับผู้อื่นอีก

ทุกวันนี้แม้คดียังไม่สิ้นสุด ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล แต่บุษย์ก็ยังคงยืนหยัดในการต่อสู้คดี รวมทั้งรณรงค์ร่วมกับองค์กรภาคเอกชนเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับสังคมอย่างต่อเนื่อง

“กะเทย” ถูกปฏิเสธการรับเข้าเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย จัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามนักการยอกขากาาร์ทา คือ

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคลในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมีสิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคน ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึงการผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใดถูกกดดันให้ต้องปิดบัง เก็บประจบ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน

หลักการข้อ 12 สิทธิในการทำงาน

ทุกคนมีสิทธิในการมีงานที่ก่อประโยชน์และตามสมควร มีบรรยากาศการทำงานที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการทำงาน และได้รับความคุ้มครองจากการว่างงานโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก อัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และโดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“นักศึกษาทะเลไทย”

ถูกปิดกั้นโอกาสแสดงความสามารถในงานของมหาวิทยาลัย



“ ” เรื่องเล่าของลูกหว่า ” ”

“ลูกหว่า” ผู้นิยามตนเองว่าเป็นกะเทย เล่าว่า ได้รับการติดต่อจากสโมสรนักศึกษา เพื่อให้ช่วยรับหน้าที่เป็นพิธีกรหญิงในการประกวดนางนพมาศของมหาวิทยาลัยเนื่องในวันลอยกระทง ซึ่งเมื่อโอกาสมาถึงแล้วลูกหว่าจึงตกลงและฝึกซ้อมอย่างเต็มที่ก่อนจะถึงวันงาน

ในวันงานลูกหว่าได้สวมใส่ชุดไทยที่ทางศูนย์วัฒนธรรมของทางมหาวิทยาลัยจัดหามาให้ ขณะที่ลูกหว่าและพิธีกรชายได้ซักซ้อมกำหนดการงานครั้งสุดท้ายก่อนเริ่มงาน ได้มีเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมาเรียกให้ลูกหว่าลงจากเวที แล้วบอกว่า อาจารย์ที่เป็นหัวหน้าผู้รับชอบงานนี้ไม่อนุญาตให้ลูกหว่าขึ้นเวที โดยให้เหตุผลว่า “งานนี้เป็นงานใหญ่ มีผู้หลักผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัยมากมายมาร่วมงาน จะเป็นการไม่ดีไม่งามถ้ามีกะเทยอยู่บนเวที”

ลูกหว่ารู้สึกหน้าชาเหมือนมีคนมาตบที่หน้าผาดใหญ่ ลูกหว่าเสียใจมากที่ไม่มีโอกาสแสดงความสามารถที่ตัวเองมีออกมาให้คนอื่น ๆ ได้เห็น เพียงเพราะคำว่า “กะเทย” ที่ลูกหว่าภาคภูมิใจมาโดยตลอด ลูกหว่ายืนนั่งอยู่พักใหญ่ ก่อนที่จะยื่นไมโครโฟนและกำหนดการงานคืนให้กับพิธีกรชาย รีบเปลี่ยนชุดและเดินจากไปอย่างเงียบๆ ทั้งๆ ที่ในใจอยากจะคัดค้านความคิดเห็นของอาจารย์ท่านนั้น แต่นั่นย่อมหมายความว่าลูกหว่าต้องยอมเอาอนาคตของตนในรั้วสถาบันเข้ามาเสี่ยงด้วย จึงจำเป็นต้องยอมจำนนโดยไม่สามารถทำอะไรได้เลย

ทุกวันนี้ ลูกหว่าเรียนจบจากสถาบันแห่งนั้นแล้ว และได้แสดงความสามารถที่เคยถูกปิดกั้นโอกาสผ่านอาชีพพิธีกรรับจ้างอิสระ ที่มีคนมาว่าจ้างอย่างไม่ขาดสาย ในขณะที่เดียวกันลูกหว่าก็ยังคงหวังว่าจะสามารถย้อนกลับไปเปลี่ยนแปลงสถาบันการศึกษาและสังคมให้มีความเข้าใจในเรื่องของเพศสภาพ เพื่อไม่ให้มีคณูกรกระทำแบบเดียวกับลูกหว่าอีก

“นักศึกษาระยะ”

**ถูกขัดกั้นโอกาสแสดงความสามารถในงานของมหาวิทยาลัย
วัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของทาร์ตา คิว**

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคลในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมีสิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคน

ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึง การผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้ การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศ ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใด ถูกกดดันให้ต้องปิดบัง เก็บระงับ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ ทางเพศของตน

หลักการข้อ 16 สิทธิในการศึกษา

ทุกคนมีสิทธิด้านการศึกษาโดยได้รับการคำนึงถึงแต่ไม่ถูกเลือกปฏิบัติ ด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 26 สิทธิในการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม

ทุกคนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมอย่างเสรี โดยไม่ขึ้นกับ วิถีทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศ และมีสิทธิในการแสดงออกถึงความ หลากหลายของวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศโดยผ่านการมีส่วนร่วม ทางวัฒนธรรม

“บุคคลหลากหลายทางเพศ”
ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอของสื่อ



“ เรื่องเล่าจากสื่อ ”

คำที่สื่อใช้นำเสนอเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ส่วนมาก มักสร้างความอับอาย เสื่อมเสีย ลดทอนคุณค่าของผู้ถูกเรียกในข่าว เช่นคำว่า เพศที่สาม เบี่ยงเบนทางเพศ รักร่วมเพศ ผิดปกติทางจิตและทางเพศ รวมถึงการนำเรื่องของพฤติกรรมทางเพศที่เป็นเรื่องส่วนบุคคล มาเป็นเรื่องล้อเลียน เสียดสี แล้วเสริมแรงให้เป็นเรื่องแปลกไปด้วยการ ขึ้นต้นพาดหัวข่าวว่า “ฮือฮา” “แตกตื่น” “ตะลึง” “ตุ้ย” “วินแตก” “ไววาย” “เกย์หึงโหด” “ทอมหึงโหด” “สาวนะยะ” เป็นต้น

ไม่เพียงแต่การพาดหัวและเนื้อหาของข่าว แม้แต่ในหนัง ละคร และเพลง ก็ยังสอดแทรกถึงความเชื่อทางด้านพฤติกรรม ลักษณะและอุปนิสัย ที่สะท้อนภาพของความหลากหลายทางเพศในรูปแบบเหมารวม รวมถึงถ้าไม่สวมบทบาทให้เป็นนางงาม ก็ต้องเป็นเพียงตัวตลก หรือตัวอิจฉา ที่มีบทบาทมากกว่านักแสดงทั่ว ๆ ไป ทำให้สังคมเกิดการจดจำภาพตามคำที่สื่อเสนอ นำมาซึ่งความรังเกียจ เกลียดกลัว ซึ่งขัดกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

แม้ว่าปัจจุบันองค์กรพัฒนาเอกชนหลายแห่งจะสื่อสารและให้ข้อมูลเชิงประเด็นกับสื่อโดยตรง แต่ผู้ที่ได้รับสารนั้นก็มักจะเป็นเพียงนักข่าว หรือผู้สื่อข่าวเท่านั้น พอมีการหมุนเวียนเปลี่ยนตัว ก็ต้องมาเริ่มสร้างความเข้าใจกันใหม่ ความท้าทายต่อไป คือ จะทำอย่างไรให้ผู้บริหาร บรรณาธิการ

นักแต่งเพลง หรือผู้จัดละคร ตระหนักถึงความสำคัญในการนำเสนอ
ข่าว เนื้อหาบทเพลง บทหนึ่งหรือบทละคร ที่มีความละเอียดอ่อนทางเพศ
เพศสภาพ และเพศวิถีมากขึ้น

“บุคคลหลากหลายทางเพศ”
ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวดัง
วัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของทาร์ตา คิว

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูก
เลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิใน
ความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย
อย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใด
จะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะ
ดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติ
ดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคล
ในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมี
สิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ
ที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐาน
สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคน
ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึง
การผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้

การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใดถูกกดดันให้ต้องปิดบัง เก็บระงับ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน

หลักการข้อ 6 สิทธิในความเป็นส่วนบุคคล

ทุกคนไม่ว่าจะมีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศรูปแบบใดย่อมมีสิทธิในความเป็นส่วนบุคคล โดยปราศจากการแทรกแซงโดยพลการหรือโดยมิชอบ รวมทั้งในเรื่องครอบครัว บ้าน หรือการสื่อสาร รวมไปถึงความคุ้มครองจากการถูกลบหลู่เกียรติและชื่อเสียง สิทธิในความเป็นส่วนบุคคลโดยปกติ รวมถึงสิทธิในการเลือกที่จะเปิดเผยหรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับวิถีทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน รวมทั้งการตัดสินใจและทางเลือกเกี่ยวกับทั้งร่างกายของตนเองและการมีเพศสัมพันธ์โดยยินยอมพร้อมใจหรือมีความสัมพันธ์แบบอื่นๆ กับผู้อื่น

“สาวประเภทสอง”
ถูกจับกุมและเหมารวมว่าค้าประเวณี



“โคร่า” เรื่องเล่าของโคร่า

“โคร่า” สาวประเภทสองที่ประกอบอาชีพนางโชว์ในเมืองพัทยา เล่าว่า ชีวิตปกติมักแต่งหน้าแต่งตัวค่อนข้างมากเนื่องจากงานที่ทำ และหลังจากแสดงโชว์จบโคร่ามักจะกลับบ้านโดยไม่ลบเครื่องสำอางที่แต่งบนใบหน้าออก

คืนหนึ่งหลังจากที่แสดงโชว์จบ ก่อนกลับบ้านได้แวะซื้ออาหารที่ขายอยู่ระหว่างทางกลับบ้านเหมือนอย่างที่เคยทำอยู่เป็นประจำ แต่อยู่ ๆ ก็มีกลุ่มตำรวจเข้ามาจับกุม โคร่าจึงถามด้วยความสงสัยว่าตนทำอะไรผิด ซึ่งตำรวจให้เหตุผลว่าโคร่ามีความผิดข้อหา “ค้าประเวณี” โคร่าตกใจมากและตอบกลับไปว่าไม่ได้ค้าประเวณี แต่ตำรวจตอบกลับว่า “แต่งหน้าแต่งตัวจัดเสียขนาดนี้ ใครจะไปเชื่อ”

โคร่ารู้สึกเหมือนพื้นที่ที่ยืนอยู่ค่อย ๆ พังทลายลง รู้สึกว่าชีวิตที่ปกติสุขในเมืองพัทยาไม่ปลอดภัยอีกต่อไป เมื่อต้องกลายเป็นผู้ต้องหาอย่างไรเหตุผลต้องถูกจับกุมเพียงเพราะการแต่งเนื้อแต่งตัว

โคร่ารู้สึกอึดอัดกับความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้น จากการถูกเหมารวมว่าเป็นสาวประเภทสอง รวมถึงการแต่งหน้าแต่งตัวจัดเท่ากับว่ามีอาชีพค้าประเวณี โคร่าจึงเลือกที่จะดำเนินการต่อสู้กับความไม่เป็นธรรมนี้ โดยปรึกษาหารือถึงแนวทางเรียกร้องความเป็นธรรมผ่านมูลนิธิซิสเตอร์ ที่ทำงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสาวประเภทสองในเมืองพัทยา

“สาวประเภทสอง” ถูกจับกุมและเนรเทศว่า ด่าประเวณี ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักกฤษฎีกาการกีฬา คือ

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคลในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมีสิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคน ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึงการผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้รับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใดถูกกดดันให้ต้องปิดบัง เก็บประจบ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน

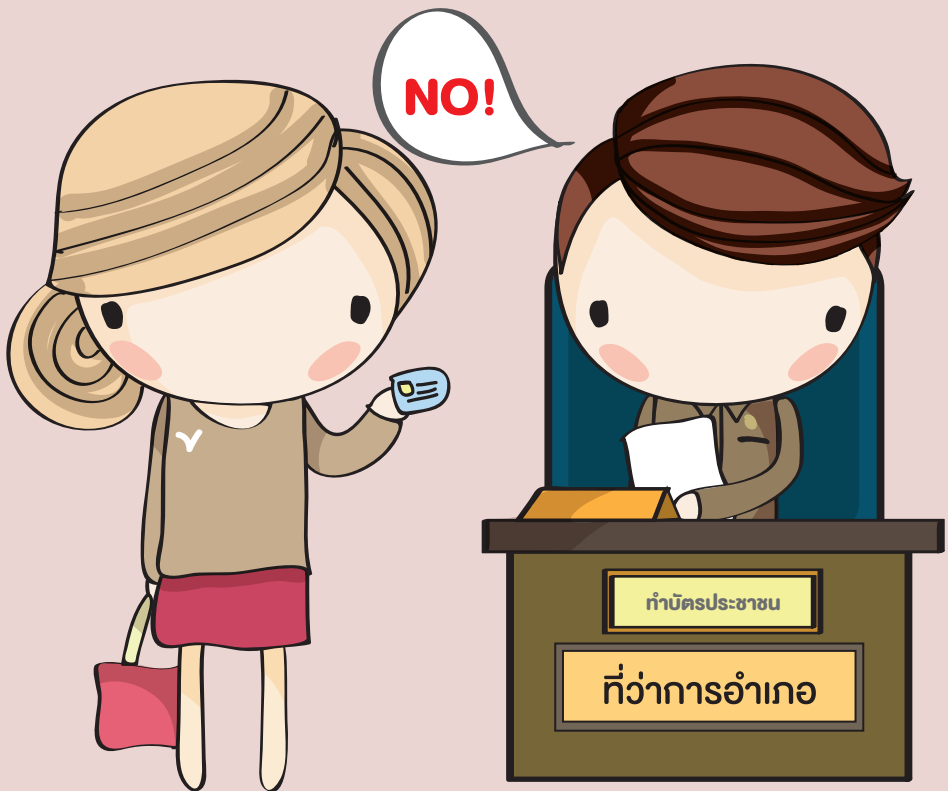
หลักการข้อ 5 สิทธิในหลักประกันของบุคคล

ทุกคนไม่ว่าจะมีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศรูปแบบใด ย่อมมีสิทธิในหลักประกันของบุคคล และมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปลอดภัยจากความรุนแรงหรืออันตรายต่อร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

หลักการข้อ 7 สิทธิในความเป็นอิสระจากการถูกเพิกถอนเสรีภาพโดยพลการ

ห้ามมิให้ผู้ใดถูกจับกุมหรือถูกควบคุมตัวโดยพลการ การจับกุมหรือควบคุมตัวด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศย่อมเป็นการกระทำมิชอบไม่ว่าจะมีคำสั่งศาลหรือไม่ก็ตาม ด้วยสิทธิแห่งความเสมอภาค บุคคลทุกคนที่ถูกจับกุมตัวมีสิทธิรับทราบสาเหตุของการจับกุมและข้อกล่าวหา มีสิทธิได้รับการนำตัวส่งเจ้าหน้าที่ยุติธรรมโดยเร็ว และได้รับการพิจารณาจากศาลว่าการควบคุมตัวนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ไม่ว่าจะถูกตั้งข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของผู้นั้น

“สาวประเภทสอง”
ถูกปฏิเสธการเปลี่ยนชื่อตามเพศสภาพของตน



“ ” เรื่องเล่าของซอนย่า “ ”

“ซอนย่า” พนักงานต้อนรับในโรงแรมแห่งหนึ่งในเมืองพัทยา นิยามตนเองว่าเป็นสาวประเภทสอง ซึ่งสาวประเภทสองเกือบทุกคนเมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างหน้าตาเป็นผู้หญิงแล้ว ก็มีความต้องการที่จะเปลี่ยนชื่อ และมีชื่อบนบัตรประชาชนที่สอดคล้องกับรูปร่างหน้าตาและวิถีชีวิตของตน ซอนย่าเองก็มีความต้องการแบบนั้นเช่นกัน

ซอนย่าได้เดินทางกลับไปบ้านเกิด เพื่อดำเนินการขอเปลี่ยนชื่อและขอทำบัตรประชาชนใหม่ ณ ที่ว่าการอำเภอที่ซอนย่ามีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน แต่กลับต้องผิดหวังเมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนปฏิเสธการขอเปลี่ยนชื่อของซอนย่า โดยให้เหตุผลว่า “คุณเป็นผู้ชาย มีคำนำหน้าเป็นนาย ไม่สามารถใช้ชื่อแบบผู้หญิงได้”

ซอนย่าย้ายไปที่ว่าการอำเภออื่น ๆ อีกหลายแห่ง เพื่อขอเปลี่ยนชื่อเป็นชื่อตามที่ต้องการ แต่ก็ไม่สามารถเปลี่ยนได้ สุดท้ายซอนย่าต้องจำยอมเปลี่ยนชื่อเป็นชื่อกกลาง ๆ โดยขอให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนใช้ดุลพินิจรับรองให้เปลี่ยนได้

แม้ว่าปัจจุบัน ซอนย่าจะเปลี่ยนบัตรประชาชนไปอีกรอบแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่มีความมั่นใจที่จะไปยื่นเรื่องขอเปลี่ยนชื่อเป็นชื่อที่ต้องการจริง ๆ อีกเลย จนกว่าจะรู้สึกดีขึ้นจากการถูกระทำความรุนแรงทางจิตใจในครั้งนั้น

“สาวประเภทสอง” ถูกปฏิเสธการเปลี่ยนชื่อตามเพศสภาพของตน ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของกาชาด คือ

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

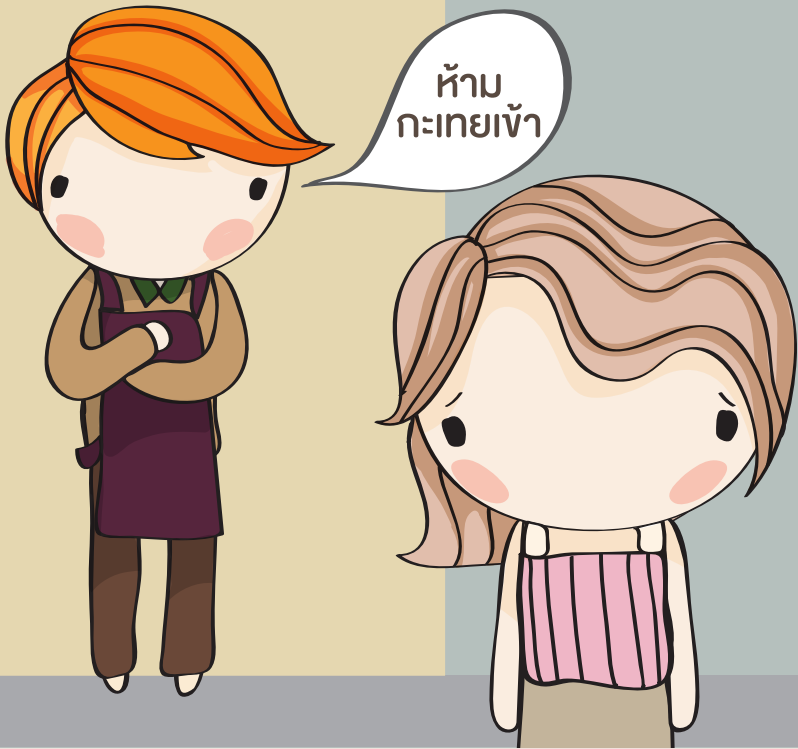
ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคลในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมีสิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคน ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึงการผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใดถูกกดดันให้ต้องปิดบัง เก็บประจบ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก อัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และโดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“คนข้ามเพศ”
ถูกพนักงานห้ามเข้าร้านอาหาร

RESTAURANT



“ ” เรื่องเล่าของพริม ” ”

“พริม” วัย 30 ปี นิยามตนเองว่าเป็นคนข้ามเพศ มีอาชีพเป็นล่ามภาษาญี่ปุ่นอยู่ในจังหวัดระยอง ซึ่งในวันเกิดเหตุเป็นวันคล้ายวันเกิดของพริมพริมกับเพื่อน ๆ และเจ้านายชาวญี่ปุ่นได้ชวนกันไปฉลองวันเกิดในเมืองพัทยาเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ รวมทั้งจะเอาใจเจ้านายชาวญี่ปุ่นที่ชื่นชอบการดื่มเบียร์พริมจึงตัดสินใจเลือกร้านอาหารที่ขึ้นชื่อในเครื่องดื่มประเภทนี้

ระหว่างที่รอเพื่อนและเจ้านายเดินทางมา พริมจึงเดินเข้าไปในร้านเพื่อขอร้องโต๊ะ แต่พนักงานกลับขอเรียกคูบัตรประชาชน ซึ่งเมื่อพนักงานเห็นคำว่า “นาย” ที่บัตรประชาชนของพริมก็เอ่ยออกมาว่า “ทางร้านไม่ให้สาวประเภทสองเข้า” พริมตกใจมากแต่ก็inghamเหตุผลจากพนักงานร้านพนักงานตอบได้แค่เพียงว่า “ผู้จัดการสั่งไว้แบบนี้”

เมื่อเจ้านายและเพื่อนของพริมเดินทางมาถึงและเห็นเหตุการณ์พอดีจึงได้ถามว่าเกิดอะไรขึ้นโดยให้เพื่อนของพริมแปลเป็นภาษาญี่ปุ่นให้ฟังพริมรู้สึกอับอายและสูญเสียความมั่นใจ คำถามผู้ขึ้นใจว่า “แค่เราเป็นตัวเราเองแบบนี้ ทำไมถึงมีสิทธิไม่เท่าคนอื่น แล้วเราจะยังดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีความสุขเท่ากับคนอื่นได้อย่างไร?”

หลังจากนั้น พริมและเพื่อน ๆ จึงตัดสินใจเปลี่ยนไปฉลองวันเกิดที่ร้านอื่น และได้นำเรื่องราวที่เกิดขึ้นมาปรึกษาหารือเพื่อขอความเป็นธรรมกับเครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย ซึ่งได้ประสานงานต่อไปยังกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับกฎหมายความเท่าเทียม

ระหว่างเพศ เพื่อให้ดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป เพราะปรียอยากให้เรื่องนี้เป็นกรณีศึกษาและไม่อยากให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้กับสาวประเภทสองหรือคนข้ามเพศคนอื่น ๆ อีก

“คนข้ามเพศ” ถูกพนักงานน้ำมเข้าร้านอาหาร ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของชาวการ์ตา ดี

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคลในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมสิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคนห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึงการผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้รับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศ

ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใด
ถูกกดดันให้ต้องปิดบัง เก็บระงับ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์
ทางเพศของตน

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

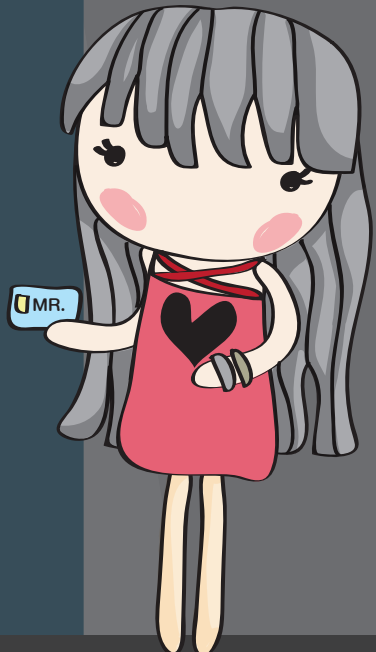
ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น
โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก
อัตลักษณ์ หรือตัวตนผ่านการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะ
ร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา
ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับ
สิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และ
โดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“คนข้ามเพศ”

ถูกพนักงานรักษาความปลอดภัยห้ามเข้าสถานบันเทิง



NO!



“ เรื่องเล่าของชาрина ไทย ”

ในคำคืนของการเริ่มต้นปีใหม่ “**ชาрина ไทย**” นางแบบคนข้ามเพศ พร้อมกลุ่มเพื่อนชาวต่างชาติ ได้นัดกันไปเที่ยวฉลองวันปีใหม่ที่ผับแห่งหนึ่งในย่านพระรามเก้า ซึ่งสถานบันเทิงแห่งเดียวกันนี้เพื่อน ๆ ได้มาเที่ยวกันแล้วในวันก่อนหน้า

เหตุเกิด ณ บริเวณจุดตรวจบัตรประชาชนก่อนเข้าใช้บริการของผับ หลังจากเพื่อน ๆ ยื่นบัตรรับฝากเครื่องตี๋มและพากันเดินเข้าไปแล้ว ก็ถึงคิวของชาрина ไทย ที่ยื่นบัตรประชาชนให้ตรวจ ซึ่งเมื่อพนักงานรักษาความปลอดภัยเห็นบัตรประชาชนก็ยื่นบัตรคืนแล้วผายมือให้เดินไปด้านข้าง พร้อมบอกว่า “**เข้าไม่ได้นะครับ**” ชาрина ไทย ได้ถามถึงเหตุผลกับพนักงานคนเดิมซึ่งได้แต่บ้ายเบี่ยงก่อนจะจบลงด้วยเหตุผลว่า “**ห้ามสาวประเภทสองเข้า**”

เมื่อเพื่อน ๆ สังเกตเห็นว่าชาрина ไทย ไม่ได้เดินตามเข้าไป จึงออกมาตามหาและพบว่าเธอกำลังยืนหน้าเสียอยู่ เพื่อนถามว่ามีเรื่องอะไรกันหรือเปล่า เธอก็บอกว่า “**ทางร้านไม่ให้เข้า เพื่อน ๆ เข้าไปเที่ยวกันให้สนุกเถอะ ส่วนเราไม่เป็นไร**” ซึ่งเพื่อน ๆ ก็ยืนยันว่าถ้าเธอเข้าไม่ได้พวกเพื่อนก็จะไม่เข้าไปเช่นกัน ไม่เพียงเท่านั้นพนักงานยังหันมาถามชาрина ไทย อีกว่า “**ฝรั่งรู้ไหมว่าเป็น**” ซึ่งตอกย้ำความรู้สึกไม่ดีให้มากขึ้นไปอีก

ซาริน่า ไทย รู้สึกเสียหน้า เสียความรู้สึก รวมถึงรู้สึกผิดกับเพื่อน ชาวต่างชาติที่เป็นต้นเหตุให้มีความสุขในค่ำคืนปีใหม่นี้ต้องกลักลับกลายเป็น ความทุกข์ เพื่อน ๆ ช่วยกันปลอบใจและพากันไปหาสถานที่อื่น ๆ ที่สามารถ นั่งพูดคุยและร่วมแบ่งเบาความทุกข์ไปด้วยกันได้แทนสถานบันเทิงแห่งนี้

ซาริน่า ไทย คิดว่าเหตุการณ์การถูกเลือกปฏิบัติในสถานที่แห่งนี้ไม่ควร จะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะป็นสาวประเภทสองหรือกับใครก็ตาม และไม่ยอมให้คนอื่น ต้องมาเผชิญกับความรู้สึกเช่นเดียวกับเธอ ซาริน่า ไทย จึงมาขอคำปรึกษา และคำแนะนำจากเครือข่ายเพื่อนกะเทยไทยให้ช่วยประสานงานดำเนินการ เพื่อขอความเป็นธรรมต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยขอให้ เจ้าของสถานบันเทิงแห่งนี้ออกมาชี้แจงและรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งต่อมาเจ้าของสถานบันเทิงได้ออกมาแสดงความเสียใจและขอโทษ กับเหตุการณ์ดังกล่าว และย้ำว่าจะระมัดระวังไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นอีก

“คนข้ามเพศ”

ถูกพนักงานรักษาความปลอดภัยห้ามเข้าสถานบันเทิง
จัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามนักการรณรงค์ขอขมากรรม คือ

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใด จะถูกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

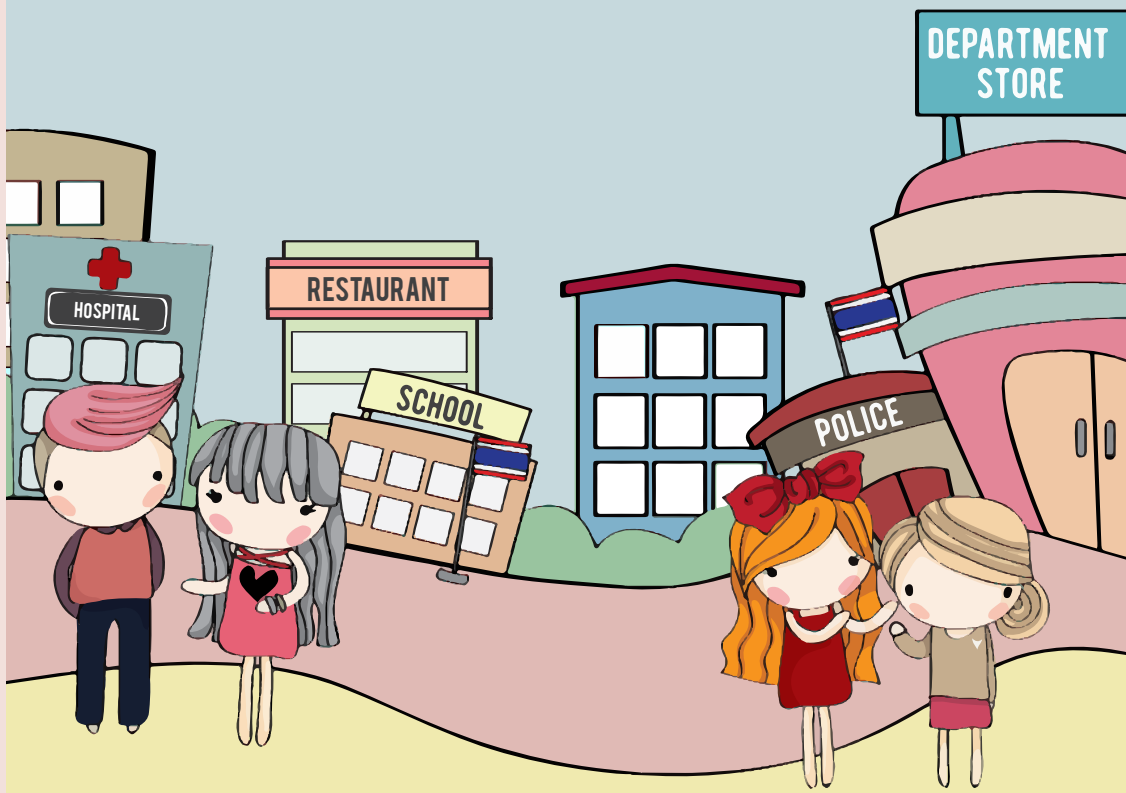
ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคล ในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมี สิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐาน สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคน ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึง การผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้ การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศ ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใด ถูกกีดกันให้ต้องปิดบัง เก็บระงับ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ ทางเพศของตน

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก อัตลักษณ์ หรือตัวตนผ่านทาง การพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะ ร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และ โดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

หลักการข้อ 28 สิทธิในการได้รับการเยียวยาแก้ไขและชดเชยในลักษณะเกิดผลใช้บังคับได้

เหยื่อทุกคนของการละเมิดสิทธิมนุษยชนรวมทั้งการละเมิดสิทธิด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ มีสิทธิในการได้รับการเยียวยาแก้ไขอย่างเกิดผลใช้บังคับได้ เพียงพอ และเหมาะสม มาตรการชดเชยหรือส่งเสริมความก้าวหน้าอย่างเพียงพอให้กับผู้มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายเป็นส่วนสำคัญของสิทธิในการได้รับการเยียวยาแก้ไขและชดเชยอย่างเกิดผลใช้บังคับได้



“คนข้ามเพศ”
ถูกปฏิเสธการทำบัตรประชาชน

สำนักงานเขต

NO!



๖๖ เรื่องเล่าของแพร ๑๑

“แพร” ผู้นิยามตัวเองว่าเป็นคนข้ามเพศ บ้านเกิดอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เดินทางมาทำงานและพักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและได้ดำเนินวิถีชีวิตอย่างเป็นปกติสุข วันหนึ่งแพรได้ทำบัตรประชาชนหาย และได้ไปขอทำบัตรใหม่ ณ สำนักงานเขตแห่งหนึ่งที่อยู่ใกล้กับที่พักอาศัย เมื่อไปถึงสำนักงานเขตแห่งนั้นแพรรู้สึกว่าคุณภาพของเธอไม่ได้รับการคุ้มครองและไม่ได้รับสิทธิเท่ากับคนอื่น ๆ

แพรเล่าว่า เมื่อเดินทางไปถึงสำนักงานเขต และได้แจ้งต่อเจ้าหน้าที่ให้บริการบัตรคิดว่ามาติดต่อขอทำบัตรประชาชนใหม่ เจ้าหน้าที่ก็ถามถึงภูมิลำเนาก่อนและได้ถามคำถามต่อไปว่า “คำนำหน้าชื่อของคุณคืออะไรคะ” แพรได้แต่สงสัยแต่ก็ตอบไปตามจริงว่า “นาย” ซึ่งเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ยินคำตอบก็บอกว่า “ทำไม่ได้นะคะ ทำบัตรใหม่นอกภูมิลำเนาต้องมีคนค้ำประกัน” แพรตอบกลับไปว่าได้อ่านรายละเอียดตามที่แจ้งในเว็บไซต์ของสำนักงานเขต และเตรียมเอกสารมาครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว พร้อมตั้งคำถามกลับไปว่า “ทำไมถึงทำไม่ได้”

เมื่อแพรได้ตั้งคำถามขึ้นมา เจ้าหน้าที่คนนั้นจึงให้แพรไปพบกับหัวหน้าฝ่ายทะเบียนแทน และหัวหน้าฝ่ายทะเบียนได้ให้เหตุผลว่า “ต้องให้ญาติมารับรองนะคะ เพราะคำนำหน้าชื่อและการแต่งตัวไม่ตรงกัน แต่งตัวผิดประเภทครับต้องมีคนรับรอง” แพรจึงตั้งคำถามต่อไปว่า “ตอนทำบัตรครั้งที่แล้ว และทุก ๆ ครั้งที่ผ่านมา ก็มีการพิมพ์ลายนิ้วมือไปแล้ว ยังไม่พอ

ต่อการพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลอีกหรือ” แต่คำตอบก็ยังคงเหมือนเดิม คือ ปฏิเสธที่จะทำบัตรใหม่ให้แพรว จนกว่าจะมีญาติตามสำเนาทะเบียนบ้าน มารับรองเพื่อยืนยันตัวตน หรือไม่ก็ต้องกลับไปทำบัตรใหม่ที่ภูมิลำเนาเดิม เท่านั้น

แพรวรู้สึกว่าเขาถูกเลือกปฏิบัติเพียงเพราะเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิด รู้สึกเจ็บช้ำกับคำว่า “แต่งตัวผิดประเภท” มากและสุดท้ายก็รับได้กับเรื่องนี้ แพรวจึงขอคำแนะนำจากเครือข่ายเพื่อนกะเทยไทยเพื่อร่วมค้นหาทางออกและขอให้เรื่องราวของเธอเป็นกรณีศึกษาให้กับคนข้ามเพศคนอื่น ๆ ในการทำบัตรประชาชนครั้งต่อไป

เครือข่ายเพื่อนกะเทยไทยได้ประสานงานกับสำนักงานกรุงเทพมหานคร และต่อมาผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้มีคำสั่งถึงสำนักงานเขตทุกแห่ง ให้ใช้สายนิ้วมือในการพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล และกำชับให้ปฏิบัติต่อผู้มารับบริการด้วยความเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โดยเท่าเทียมกัน

“คนข้ามเพศ” ถูกปฏิเสธการทำบัตรประชาชน ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักการสากล คือ

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคล ในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมี สิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐาน สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต คักดีศรี และเสรีภาพของแต่ละคน ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึง การผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้ การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศ ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใด ถูกกีดกันให้ต้องปิดบัง เก็บระงับ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ ทางเพศของตน

หลักการข้อ 13 สิทธิในประกันสังคม และมาตรการคุ้มครองทาง สังคมอื่น ๆ

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับสวัสดิการสังคมและมาตรการคุ้มครองทาง สังคมอื่น ๆ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ ทางเพศ

หลักการข้อ 28 สิทธิในการได้รับการเยียวยาแก้ไขและชดใช้ใน ลักษณะเกิดผลใช้บังคับได้

เหยื่อทุกคนของการละเมิดสิทธิมนุษยชนรวมทั้งการละเมิดสิทธิ ด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ มีสิทธิในการได้รับการ เยียวยาแก้ไขอย่างเกิดผลใช้บังคับได้ เพียงพอ และเหมาะสม มาตรการ ชดใช้หรือส่งเสริมความก้าวหน้าอย่างเพียงพอให้กับผู้มีวิถีทางเพศและ อัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายเป็นส่วนสำคัญของสิทธิในการได้รับการ เยียวยาแก้ไขและชดใช้อย่างเกิดผลใช้บังคับได้

“กะเทย”

ถูกแพทย์ตัดสินใจใช้ฮอร์โมนในการรักษา
โดยไม่คำนึงถึงความต้องการและเพศสภาพของตน



“ ” เรื่องเล่าของพลอย ” ”

“พลอย” ผู้นิยามตนเองว่าเป็นกะเทย เล่าว่า ในช่วงอายุ 20 ปีต้น ๆ ได้มีอาการเจ็บป่วยด้วยโรคมุมิแพ่ซึ่งหาสาเหตุไม่ได้ และมีความจำเป็นต้องเข้ารับการดูแลรักษาแบบฉุกเฉิน ณ โรงพยาบาลใหญ่แห่งหนึ่ง ซึ่งผลจากการตรวจทำให้พบว่าเป็นความผิดปกติทางโครโมโซมแบบ XXY ส่งผลให้ร่างกายมีสภาวะแบบเดียวกับคนวัยทองที่ขาดฮอร์โมนเพศที่จะช่วยให้ระบบของร่างกายทำงานได้เป็นปกติ

ตามหลักทางการแพทย์ทั่วไป การจะให้ฮอร์โมนเพศเพื่อการรักษา ต้องให้ฮอร์โมนตามเพศกำเนิดเป็นหลักเท่านั้น ซึ่งหมอได้อธิบายถึงผลข้างเคียงของการรับฮอร์โมนเพศชายให้พลอยฟัง เช่น จะมีเส้นขนขึ้นตามร่างกาย ผมหงอก ฯลฯ นั่นทำให้พลอยรู้สึกกังวลใจและอึดอัดใจมาก แม้ว่าขณะนั้นพลอยจะยังคงมีบุคลิกเป็นผู้ชายอยู่ก็ตาม แต่จิตใจนั้นกลับเปี่ยมด้วยความเป็นหญิง

ก่อนหน้าที่พลอยจะป่วย พลอยได้ตัดสินใจแล้วว่า จะเปลี่ยนแปลงตัวเองเป็นกะเทยหรือสาวประเภทสองอย่างเต็มตัว เพราะฉะนั้นจึงไม่ต้องการใช้ฮอร์โมนเพศชายและร้องขอทางเลือกอื่นในการรักษา แต่ก็ไม่มีน้ำหนักเพียงพอเพราะพลอยไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้เลย แพทย์จึงปฏิเสธและไม่รับฟัง พลอยรู้สึกว่ามีโอกาสได้ร่วมตัดสินใจได้ ๆ เกี่ยวกับร่างกายและชีวิตของตนเองเลย

หลังจากที่พลอยได้รับการรักษาด้วยฮอร์โมนเพศชาย อาการกลับแย่ลง จนแพทย์ต้องมาพิจารณาใหม่ นับเป็นโชคดีของพลอยที่ครั้งนั้นมีแพทย์ที่มีความรู้และทัศนคติที่ทันสมัย โดยแนะนำให้หนักจิตวิทยามาพูดคุย ก่อนจะใช้วิธีการรักษาด้วยฮอร์โมนเพศหญิงแทน ซึ่งการรักษาครั้งหลังนี้ฮอร์โมนเพศหญิงเข้ากันได้ดีกับร่างกายของพลอย จึงทำให้แข็งแรงขึ้นและหายเป็นปกติ

พลอยบอกว่า การดำเนินการรักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ หากว่าแพทย์มีความละเอียดอ่อนมากกว่าการยึดติดกับตำราหรือวิชาการต่าง ๆ ผู้ป่วยจะมีความยินดีและรับได้กับผลการรักษาที่เกิดจากการได้มีส่วนร่วมตัดสินใจทางเลือกที่ส่งผลต่อตัวตนด้วยตนเอง แม้ว่าผลจะออกมาเป็นอย่างไรก็ตาม

“กะเทย” ถูกแพทย์ทัศนใจใช้ฮอร์โมนในการรักษา โดยไม่คำนึงถึงความต้องการและเพศสภาพของตน จัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของทาร์ธา คือ

หลักการข้อ 6 สิทธิในความเป็นส่วนบุคคล

ทุกคนไม่ว่าจะมีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศรูปแบบใดย่อมมีสิทธิในความเป็นส่วนบุคคล โดยปราศจากการแทรกแซงโดยพลการหรือโดยมิชอบ รวมทั้งในเรื่องครอบครัว บ้าน หรือการสื่อสาร รวมไปถึงความคุ้มครองจากการถูกลบหลู่เกียรติและชื่อเสียง สิทธิในความเป็นส่วนบุคคลโดยปกติ รวมถึงสิทธิในการเลือกที่จะเปิดเผยหรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับ

วิถีทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน รวมทั้งการตัดสินใจและทางเลือกเกี่ยวกับทั้งร่างกายของตนเองและการมีเพศสัมพันธ์โดยยินยอมพร้อมใจ หรือมีความสัมพันธ์แบบอื่นๆ กับผู้อื่น

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก อัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และโดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“สาวประเภทสอง”
กับการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร



“ เรื่องเล่าของแนน ”

แม้ว่าสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งจะยอมรับในเพศสภาพและการแต่งกายของนักศึกษาที่เป็นคนข้ามเพศแล้วก็ตาม แต่ในพิธีเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรนั้น บางแห่งยังคงใช้ระเบียบดั้งเดิมบังคับให้บัณฑิตทุกคนแต่งกายให้ตรงตามเพศกำเนิดเท่านั้น หรือบางแห่งอาจจะยืดหยุ่นให้แต่งตัวตามเพศสภาพของตนเองได้เฉพาะในพิธีซ้อมรับปริญญาบัตร

แต่สำหรับเรื่องราวของ “แนน” บัณฑิตสาวประเภทสองของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคเหนือ การที่แนนแต่งกายเป็น “หญิง” ตามเพศสภาพของตนเองในพิธีซ้อมรับปริญญาบัตรครั้งแรกนั้น กลับเป็นการเปิดประตูสู่ความทุกข์ระทม เมื่อคณะกรรมการผู้ควบคุมดูแลพิธีเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรเรียกแนนเข้าไปพูดคุยในห้องเพื่อสอบสวนถึงสาเหตุที่ไม่แต่งกายตามเพศกำเนิด พร้อมทั้งตำหนิและติเตียนถึงตัวตนของแนนว่าขัดต่อระเบียบและวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของทางมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการยังออกประกาศและกระจายเสียงในหอประชุมใหญ่ทันทีว่า “ต่อจากนี้ไป สาวประเภทสองทุกคนต้องแต่งกายตามเพศกำเนิดมาไม่ว่าจะเป็นพิธีซ้อมหรือพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตรจริงก็ตาม” พร้อมทั้งคำข่มขู่ว่า ถ้ามีการขัดคำสั่ง มหาวิทยาลัยจะไม่ให้เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตรเลย จึงทำให้ความยินดีในการจบการศึกษาของแนนพลิกผันมาเป็นเรื่องความทุกข์ระทมแทน

แหงเล่าตั้งท้าวว่า นอกเหนือจากการบังคับให้แต่งกายตามเพศกำเนิดแล้ว การประกาศค่านำหน้านามว่า “นาย” และการให้แหงต้องปฏิบัติทาทางแบบผู้ชายตลอดพิธีการ ก็เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สร้างความทุกข์และความอึดอัดใจให้กับแหงไม่แพ้กัน

“สาวประเภทสอง” กับการเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร วัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของทาร์ธา ดัว

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคลในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมีสิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคน ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึงการผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้รับการรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่น ๆ เช่น

การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใดถูกกดดันให้ต้องปิดบัง เก็บระงับ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน

หลักการข้อ 16 สิทธิในการศึกษา

ทุกคนมีสิทธิด้านการศึกษาโดยได้รับการคำนึงถึงแต่ไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็นโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออกอัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และโดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“ชายรักชาย”

ถูกเลือกปฏิบัติในการทำงาน

ไม่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งและถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม



“มีน” เรื่องเล่าของมีน

“มีน” ชายรักชาย ทำงานในระดับผู้บริหารของบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง ในระหว่างการปฏิบัติงานมีนไม่เคยเปิดเผยรสนิยมทางเพศของตนต่อสาธารณะ แต่แล้ววันหนึ่งเมื่อเพื่อนร่วมงานของมีนได้ล่วงรู้ถึงรสนิยมทางเพศของมีน ชีวิตในสถานที่ทำงานก็เริ่มเปลี่ยนแปลงไป ทั้งการแต่งเรื่องและนินทาในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง รวมถึงการปิดป้าย “ไม่รับเกย์” ไว้ที่หน้าห้องฝ่ายบุคคล

แต่สิ่งที่รุนแรงที่สุด คือ ในการพิจารณาบุคคลที่มีความสามารถเพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น มีนมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด แต่กลับไม่ได้เข้าสู่ขั้นตอนการคัดเลือก เมื่อสอบถามถึงเหตุผล ทางหัวหน้าแจ้งว่า “มีนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อาจปกครองลูกน้องไม่ได้” ซึ่งก็เป็นการให้เหตุผลเพียงวาจา แต่ไม่มีการแจ้งเป็นเอกสารหรือลายลักษณ์อักษรใด ๆ ทำให้เขาไม่มีหลักฐานที่จะดำเนินการเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตนเองได้เลย

แม้จะยื่นเรื่องขอความเป็นธรรมต่อหน่วยงานด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแล้วก็ตาม แต่คำตอบที่มีนได้รับยังคงไม่ต่างจากเดิม คือ ไม่มีเอกสารเหตุผลในการไม่พิจารณาเลื่อนตำแหน่งมาอ้างอิงเป็นหลักฐาน

จึงทำให้เรื่องร้องขอความเป็นธรรมต้องยุติลงและไม่มีเปลี่ยนแปลง แต่อย่างไรก็ตาม มีนก็ยังคงคาดหวังถึงความเปลี่ยนแปลงและทัศนคติที่ดีขึ้นของคนในสังคม

**“ชายรักชาย” ถูกเลือกปฏิบัติในการทำงาน
ไม่ได้รับบริการเพื่อนำแหน่งและถูกอุทธรณ์เนยี่งตนาขาม
จัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามหลักกรรชกขากกรรชก คื่อ**

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

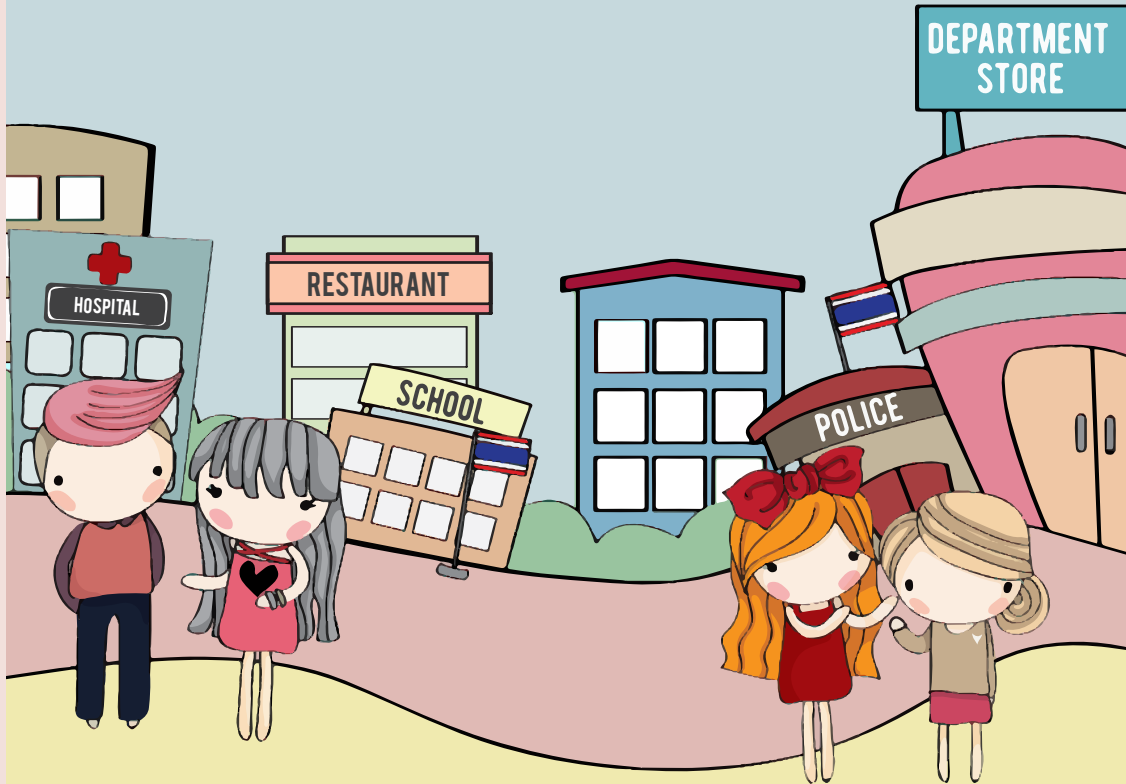
ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 6 สิทธิในความเป็นส่วนบุคคล

ทุกคนไม่ว่าจะมีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศรูปแบบใดย่อมมีสิทธิในความเป็นส่วนบุคคล โดยปราศจากการแทรกแซงโดยพลการหรือโดยมิชอบ รวมทั้งในเรื่องครอบครัว บ้าน หรือการสื่อสาร รวมไปถึงความคุ้มครองจากการถูกลบหลู่เกียรติและชื่อเสียง สิทธิในความเป็นส่วนบุคคลโดยปกติ รวมถึงสิทธิในการเลือกที่จะเปิดเผยหรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับวิถีทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน รวมทั้งการตัดสินใจและทางเลือกเกี่ยวกับทั้งร่างกายของตนเองและการมีเพศสัมพันธ์โดยยินยอมพร้อมใจหรือมีความสัมพันธ์แบบอื่น ๆ กับผู้อื่น

หลักการข้อ 12 สิทธิในการทำงาน

ทุกคนมีสิทธิในการมีงานที่ก่อประโยชน์และตามสมควร มีบรรยากาศการทำงานที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการทำงาน และได้รับความคุ้มครองจากการว่างงานโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ



“ชายรักชาย”
ถูกปฏิเสธการเป็นครูในโรงเรียน

เป็นแบบอย่าง
ที่ไม่ดีกับนักเรียน



“ ” เรื่องเล่าของเวหา ”

“เวหา” นักจิตวิทยาผู้นิยามตนเองว่าเป็นชายรักชาย เล่าว่าได้รับการทาบทามจากผู้บริหารของโรงเรียนนานาชาติแห่งหนึ่ง เพื่อให้สมัครเข้ารับตำแหน่งอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเวหาสนใจและเห็นถึงความตั้งใจของผู้บริหารท่านนั้นจึงตอบรับและไปสมัครงานตามคำแนะนำ

ในขั้นตอนการสัมภาษณ์ มีคณะกรรมการร่วมสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 4 คน เป็นคนไทย 2 คน และชาวต่างชาติ 2 คน หลังการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง กรรมการ 2 ท่านชื่นชมในคุณสมบัติและทัศนคติของเวหาเป็นอย่างมาก และเอ่ยปากว่าเป็นผู้สมัครที่ดีที่สุดและมีคุณสมบัติเหมาะสมที่สุดสำหรับตำแหน่งนี้ แต่แล้วกรรมการคนไทยที่ดูมีอำนาจที่สุดในที่นั้นก็แย้งขึ้นมาว่า “การจ้างบุคลากรที่เป็นเกย์ โรงเรียนจะถูกรหาว่าชี้ช่องทางให้นักเรียนเป็นเกย์ตาม” ซึ่งกรรมการท่านอื่นแสดงสีหน้าไม่เห็นด้วยแต่ก็ไม่ได้โต้แย้งอะไรออกมา

เวหารู้สึกได้ทันทีว่า นี่คือการกีดกัน การเลือกปฏิบัติ และเหยียดเพศต่อคนรักเพศเดียวกัน เขารู้สึกแย่มากที่ต้องตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนี้ รวมถึงรู้สึกเสียใจที่จะไม่ได้ทำงานนี้ แต่ก็ยังรักษาทำที่จนจบการสัมภาษณ์

จากเหตุการณ์ดังกล่าว เวหาเกิดคำถามขึ้นในใจว่า เหตุใดกฎหมายไทย จึงไม่อาจคุ้มครองคนไทยจากการถูกละเมิดและเลือกปฏิบัติ รวมถึงจะทำอย่างไรไม่ให้มีการเหยียดเพศ เหยียดผิว และการลิดรอนสิทธิของผู้อื่นเกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่ต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาความรู้ ความคิด และจิตใจของนักเรียนและนักศึกษา

“ชายรักชาย” ถูกขู่เสрการเช่น ครูในโรงเรียน วัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามนักการชวชกษาการศทา ดีว

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 12 สิทธิในการทำงาน

ทุกคนมีสิทธิในการมีงานที่ก่อประโยชน์และตามสมควร มีบรรยากาศการทำงานที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการทำงาน และได้รับความคุ้มครองจากการว่างงานโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก อัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และโดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“สาวประเภทสอง”
ถูกฝ่ายบุคคลของห้างสรรพสินค้า
ยกเลิกการเข้าประจำจุดขาย

Department Store



“ ” เรื่องเล่าของมิ่ง ” ”

“มิ่ง” เล่าว่า ตนเองเป็นสาวประเภทสองมีอาชีพเป็นพนักงานส่งเสริมการขายของบริษัทเครื่องใช้ไฟฟ้าแห่งหนึ่ง เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อทางบริษัทส่งมิ่งไปทำหน้าที่ส่งเสริมการขายประจำจุดขายในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่

เมื่อมิ่งได้นำเอกสารไปยื่นเพื่อเป็นหลักฐานในการเข้าปฏิบัติงาน ฝ่ายบุคคลของห้างสรรพสินค้าแห่งนั้นก็ปฏิเสธการรับเข้าประจำจุดขาย โดยให้เหตุผลว่ารูปลักษณ์ของมิ่งเป็นกะเทยไม่เหมาะสมกับการทำงานนี้

มิ่งติดต่อกลับไปยังบริษัทเครื่องใช้ไฟฟ้าต้นสังกัด หัวหน้างานจึงส่งมิ่งไปประจำจุดขายที่สาขาอื่นที่ฝ่ายบุคคลไม่มีปัญหาที่รูปลักษณ์ของมิ่งเหมือนกับสาขาแรก มิ่งได้แต่ตั้งคำถามในใจว่าเหตุใดฝ่ายบุคคลของแต่ละแห่งถึงมีทัศนคติและการปฏิบัติที่แตกต่าง และทำไมถึงไม่มีมาตรฐานในการทำงานที่เหมือนกัน

เรื่องราวต่อจากนั้น มิ่งไม่ได้มีการดำเนินการใด ๆ กับฝ่ายบุคคลของห้างสรรพสินค้าแห่งนั้นที่เลือกปฏิบัติต่อมิ่ง มิ่งบอกว่าสิ่งที่ทำได้ในขณะนั้น ก็คือ ต้องยอมรับเพื่อความอยู่รอดในอาชีพการงาน แต่ก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่าประสบการณ์ครั้งนี้จะเป็นหนึ่งในเรื่องเล่าที่จะช่วยสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในสังคมได้

“...เพียงแค่สถานประกอบการและบุคลากรในองค์กรมีความรู้ความเข้าใจ และยอมรับในตัวตนและวิถีชีวิตของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างปราศจากอคติ รวมถึงนโยบายการทำงานที่ละเอียดอ่อนต่อประเด็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ ปัญหาเหล่านี้คงจะหมดไป”

**“สาวประเภทสอง” ถูกฝ่ายบุคคลของห้างสรรพสินค้า
ยกเลิกการเข้าประจำชุดขาย
จัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของทนายธรรม ดิว**

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 12 สิทธิในการทำงาน

ทุกคนมีสิทธิในการทำงานที่ก่อประโยชน์และตามสมควร มีบรรยากาศการทำงานที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการทำงาน และได้รับความคุ้มครองจากการว่างงานโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก อัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และ โดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“สาวประเภทสอง”

ถูกปฏิเสธการเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

ไปเป็น
ช่างเสริมสวยเถอะ
นางโชว์ก็ได้

บริษัทแห่งหนึ่ง
ในนิคมอุตสาหกรรม



“ ” เรื่องเล่าของโดนัท ”

“โดนัท” สาวประเภทสองที่อาศัยอยู่ในจังหวัดทางภาคตะวันออกของประเทศไทย เล่าว่า ช่วงที่จบการศึกษาใหม่ ๆ ได้ไปสมัครงานที่นิคมอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง และได้ถูกเรียกตัวเพื่อเข้ารับการสัมภาษณ์งาน แต่เมื่อไปถึง กลับได้รับแต่คำพูดที่ลดทอนคุณค่าความเป็นตัวตนตลอดการสัมภาษณ์ ก่อนที่จะทิ้งท้ายว่า “คุณไปทำอาชีพนางโชว์ ช่างแต่งหน้า หรือช่างเสริมสวย ที่เหมาะสมกับสาวประเภทสองอย่างคุณจะดีกว่า”

โดนัทไม่เสียใจที่ไม่ได้งาน แต่รู้สึกว้ากดีศรีความเป็นมนุษย์ของตน ถูกทำลาย โดนัทไม่ได้ดูถูกหรือไม่ชอบอาชีพนางโชว์ ช่างแต่งหน้า หรือช่างเสริมสวย โดนัทเพียงแค่ต้องการใช้ความรู้ความสามารถที่เรียนจบมาให้เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับงานเท่านั้น

โดนัทได้เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้เพื่อนฟัง รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรื่องราวที่เพื่อน ๆ ประสบมา จึงรู้ว่าไม่ใช่แค่โดนัทเพียงคนเดียวที่ถูกกระทำแบบนี้ เพื่อนที่เป็นสาวประเภทสอง รวมถึงชายรักชาย หรือหญิงรักหญิง ต่างล้วนต้องเผชิญกับปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศนี้พอ ๆ กันเมื่อได้มีการเปิดเผยตัวตนออกมา ไม่ว่าจะเป็นการปฏิเสธไม่ให้เข้าทำงาน การปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม และสภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่เป็นมิตรระหว่างการจ้างงาน ทำให้หลายคนต้องเลือกที่จะออกมาทำงานอื่นแทนการทำงานกระแสหลัก

โดนัทกล่าวทิ้งท้ายว่า ไม่ว่าตนเองจะเป็นเพศใดก็ตาม รวมถึงเพื่อนคนอื่น ๆ ที่มีความหลากหลายทางเพศ ทุกคนต่างก็อยากใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ได้อย่างเต็มสมรรถภาพ เพียงแค่สังคมเปิดโอกาสและยอมรับพวกเรา

**“สาวประเภทสอง”
ถูกปฏิเสธการเข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
วัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของทาร์ธา ดี**

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 12 สิทธิในการทำงาน

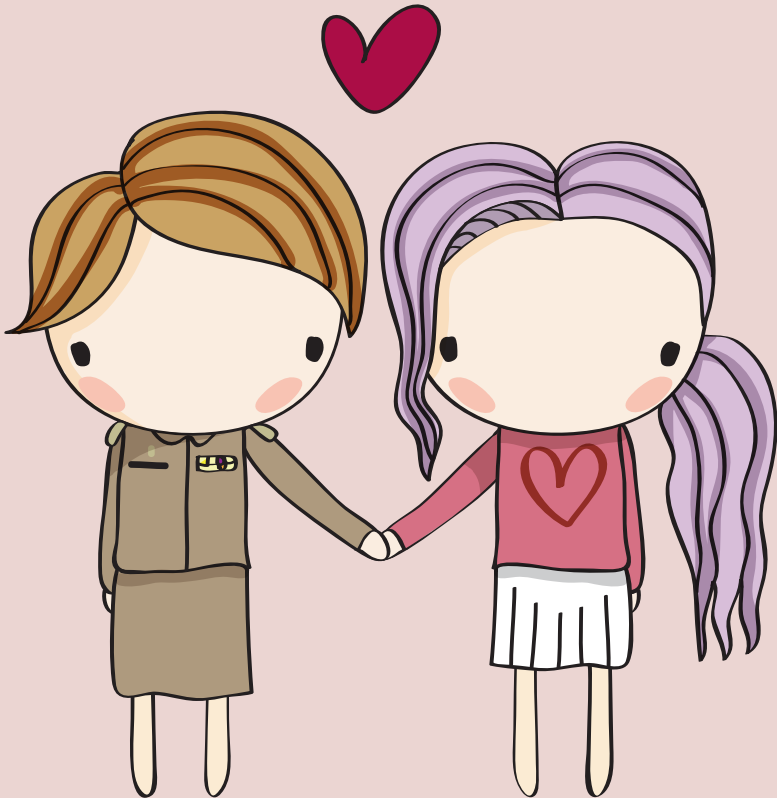
ทุกคนมีสิทธิในการทำงานที่ก่อประโยชน์และตามสมควร มีบรรยากาศการทำงานที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการทำงาน และได้รับความคุ้มครองจากการว่างงานโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก อัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และโดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“หญิงรักหญิง”

ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการจากคู่ชีวิตที่เป็นข้าราชการ



“ ” เรื่องเล่าของมะลิ ”

“มะลิ” เล่าว่า มีคู่ชีวิตคนรักเพศเดียวกันเป็นข้าราชการในหน่วยงานภาครัฐแห่งหนึ่ง ทั้งคู่คบกันอย่างเปิดเผยต่อสังคม แต่ยังไม่สามารถจดทะเบียนสมรสได้ เนื่องจากยังไม่มียกกฎหมายรับรอง

ดังนั้นมะลิจึงไม่สามารถรับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการใด ๆ จากหน่วยงานของคู่ชีวิตของตนเองได้เลย รวมถึงการทำธุรกรรมทางการเงิน และการใส่ชื่อผู้รับผลประโยชน์ในการทำประกันชีวิตหรือประกันภัยต่าง ๆ ได้

จากเหตุการณ์ดังกล่าว มะลิได้สอบถามถึงกรณีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ แต่ทุกหน่วยงานล้วนแจ้งกลับมาว่า “เมื่อใดที่รัฐอนุญาตให้มีการจดทะเบียนสมรสและมีการรับรองสิทธิในสถานะคู่ชีวิตระหว่างเพศเดียวกันได้ จึงจะสามารถดำเนินการให้ได้”

ปัจจุบัน มะลิก็ดำเนินชีวิตคู่ต่อไปโดยยังไม่ได้รับสิทธิและสวัสดิการใด ๆ เลย...

“หญิงรักหญิง”

ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์และสวัสดิการจากคู่วิวที่เซ็นข้าราชการ
จัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของขบวนการฯ คือ

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 13 สิทธิในประกันสังคม และมาตรการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับสวัสดิการสังคมและมาตรการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 17 สิทธิในการมีสุขภาพตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้

ทุกคนมีสิทธิในการมีสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของสิทธินี้

หลักการข้อ 24 สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว

ทุกคนมีสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรือ
อัตลักษณ์ทางเพศ ครอบครัวมีรูปแบบหลากหลาย ห้ามมิให้ครอบครัวใด
ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของสมาชิก
คนหนึ่งคนใดในครอบครัว

“หญิงรักหญิง”

ถูกปฏิเสธการให้ความยินยอมในการรักษาพยาบาลคู่ชีวิต

Emergency



ไม่ใช่ญาติ
ไม่มีสิทธิ์
เซ็นต์รับรอง



“ เรื่องเล่าของดาว ”

“ดาว” นิยามตนเองเป็นหญิงรักหญิงที่ทำงานเป็นพนักงานรับจ้าง อยู่ทางภาคเหนือ โดยมีคนรักที่คบกันมานาน 7 ปี และทำงานที่เดียวกัน

วันหนึ่ง ดาวได้รับข่าวจากญาติว่าให้ไปโรงพยาบาลประจำอำเภอ โดยด่วน เนื่องจากคนรักของดาวประสบอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์พลิกคว่ำ เมื่อไปถึงดาวรู้สึกเจ็บปวดเมื่อต้องยื่นมองคนรักนอนแน่นิ่งหมดสติ และมีเลือดไหลออกจากบริเวณรูลู

เนื่องจากโรงพยาบาลประจำอำเภอมิขนาดเล็ก ไม่สามารถรองรับ การรักษาอาการของคนรักได้ หมอจึงทำการรักษาพยาบาลเบื้องต้น และใส่ท่อช่วยหายใจ ก่อนจะให้รถพยาบาลส่งต่อไปยังโรงพยาบาลใหญ่ ในจังหวัดใกล้เคียง

เมื่อไปถึงโรงพยาบาลในจังหวัด หมอก็ได้ตรวจอาการเบื้องต้น ก่อนถามหา “ญาติ” ของผู้บาดเจ็บเพื่อลงนามในหนังสือให้ความยินยอม ในการรักษาในกรณีที่ต้องมีการผ่าตัดส่องเพราะคนไข้ไม่รู้สึกรู้ตัว ณ ขณะนั้น ความเจ็บปวดได้แล่นผ่านหัวใจดาวเป็นครั้งที่สองเมื่อหมอ บอกว่า “คุณไม่มีอำนาจในการเซ็นยินยอม ต้องเป็นคนในสายเลือดเดียวกัน หรือคู่สมรสตามกฎหมายเท่านั้น”

ซึ่งแม่ของคนรักนั้นสุขภาพไม่ค่อยแข็งแรงนักและชราภาพมากแล้ว ต้องเดินทางข้ามจังหวัดมาเพื่อลงนามในหนังสือให้ความยินยอม ทั้งสองได้ แต่เฝ้ารอฟังผลตรวจและการเฝ้าดูอาการหลังออกจากห้อง CT สแกนสมอง

โดยไม่รู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นบ้างและไม่สามารถทำอะไรได้เลย ต้องรอให้หมอออกมาอธิบายเพียงอย่างเดียว และต่อมาได้รับแจ้งจากพยาบาลว่าอาจต้องผ่าตัดสมอง ขอให้เตรียมตัวให้พร้อม ดาวรู้สึกอ่อนล้าหมดแรงเพราะต้องดูแลทั้งคนรักและแม่ของคนรักควบคู่กันไป

เมื่อมาคิดทบทวนถึงเหตุการณ์ตอนนั้น ดาวรู้สึกว้าวุ่นทางไม่สามารถร้องขอความช่วยเหลือใด ๆ จากใครได้เลย ต้องยอมจำนนต่อทุกคำสั่งของหมอ ไม่มีกลไกหรือการรับรองคุ้มครองใดจากภาครัฐที่จะช่วยให้รู้สึกมั่นคงและปลอดภัย

ปัจจุบัน ดาวและคนรักต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยความกังวลระแวงระวังและไม่ประมาท เพราะหากมีอุบัติเหตุร้ายแรงใด ๆ เกิดขึ้น ดาวและคนรักตระหนักว่า ความเป็นคู่ชีวิตที่ยังไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ไม่สามารถทำให้กระบวนการรักษาพยาบาลไม่ว่ากรณีใด ๆ นั้นราบรื่นและเป็นธรรมได้เลย

“หญิงรักหญิง”

ถูกขู่เสกการให้ ความยินยอมในการรักษาพยาบาล คู่ชีวิต
ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของสากลฯ คือ

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะ

ดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 13 สิทธิในประกันสังคม และมาตรการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับสวัสดิการสังคมและมาตรการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

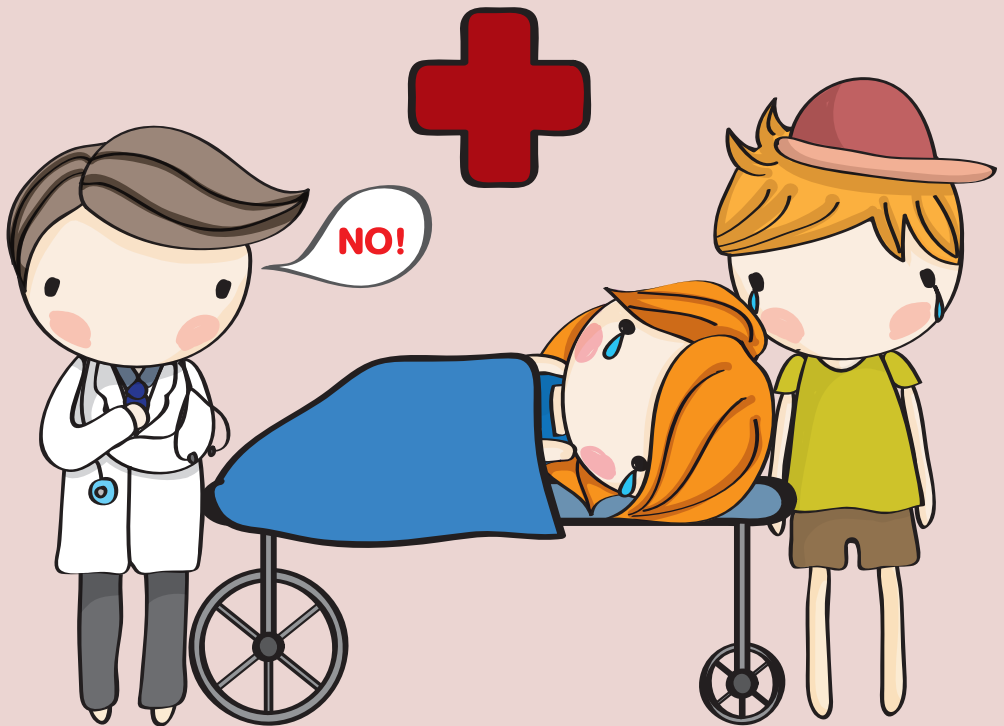
หลักการข้อ 17 สิทธิในการมีสุขภาพตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้

ทุกคนมีสิทธิในการมีสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของสิทธินี้

หลักการข้อ 24 สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว

ทุกคนมีสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ครอบครัวมีรูปแบบหลากหลาย ห้ามมิให้ครอบครัวใดถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของสมาชิกคนหนึ่งคนใดในครอบครัว

“หญิงรักหญิง”
ถูกแพทย์ปฏิเสธการมีส่วนร่วม
กำหนดแนวทางการรักษาพยาบาลคู่ชีวิต



“ ” เรื่องเล่าของหวาน ” ”

“หวาน” เป็นข้าราชการและมีคนรักที่สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรงนัก เหตุเกิดเมื่อคนรักของเธอมีอาการเจ็บป่วยร้ายแรงซึ่งเป็นสถานการณ์ฉุกเฉิน แต่แพทย์และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ไม่รับฟังความคิดเห็น รวมทั้งไม่ยอมให้เธอมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการรักษาให้กับคนรัก หวานเล่าว่า เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์บอกว่าหวานเป็น “คนอื่น” กฎหมายไม่อนุญาตให้คนอื่นที่ไม่ใช่คนในครอบครัวร่วมตัดสินใจในการรักษาพยาบาลได้

หวานรู้สึกโกรธและอึดอัดมาก แต่ด้วยสถานการณ์ขณะนั้น หวานต้องรีบติดต่อให้พ่อและแม่ของคนรักเดินทางมาโรงพยาบาล เพื่อดำเนินการตัดสินใจร่วมกับแพทย์ในการรักษาชีวิตคนรักไว้ ซึ่งระหว่างที่รอพ่อและแม่ของคนรักเดินทางมานั้น คนรักนอนหน้าซีดและไม่มีสติ เนื่องจากความล่าช้าในการรักษาพยาบาล รวมถึงได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม เพียงเพราะยังไม่มียาดีมาร่วมตัดสินใจในการรักษา ก็ยิ่งทำให้หวานรู้สึกโกรธมากขึ้นที่ไม่สามารถทำอะไรได้เลย

ทุกวันนี้ หวานได้แต่รอคอยให้มีกฎหมายที่รับรองสถานะคู่ชีวิตของคนรักเพศเดียวกัน เพื่อให้คนรักเพศเดียวกันดังเช่นคู่ของเธอได้รับสิทธิต่างๆ ที่เท่าเทียมกันกับคู่ชีวิตคนรักต่างเพศ

**“หญิงรักหญิง” ถูกแพทย์ปฏิเสธการมีส่วนร่วม
กำหนดแนวทางกรรภักษาพยาบาลคู่ชีวิต
ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักกรรภักษากรรภักษา คือ**

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 13 สิทธิในประกันสังคม และมาตรการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับสวัสดิการสังคมและมาตรการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

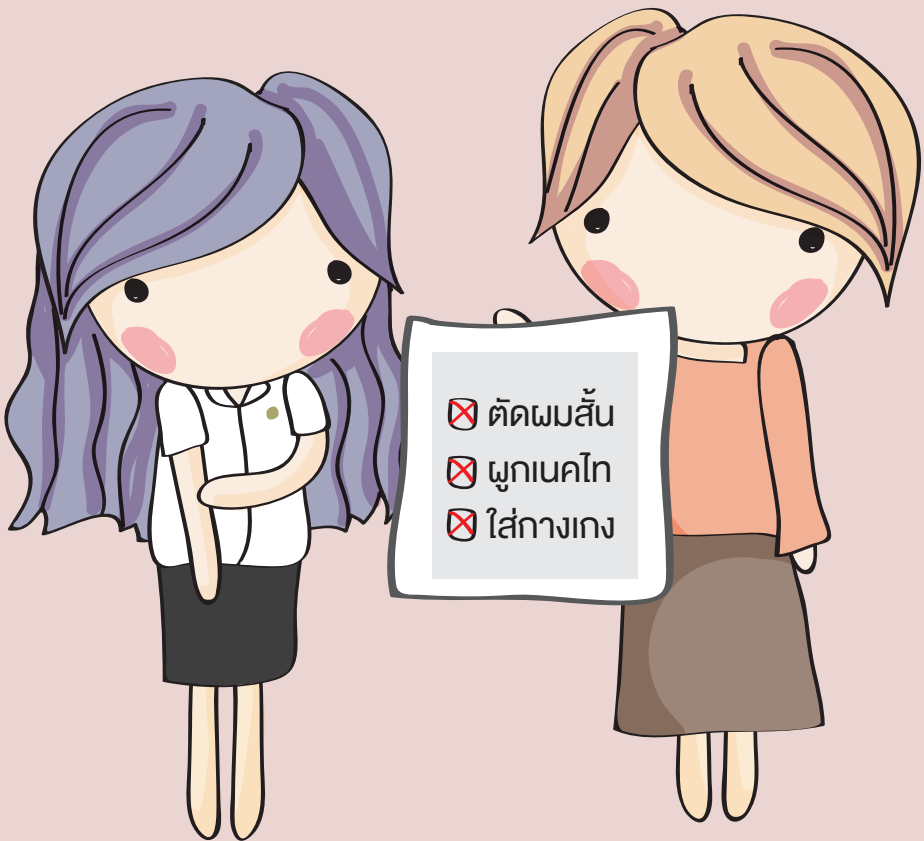
หลักการข้อ 17 สิทธิในการมีสุขภาพตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้

ทุกคนมีสิทธิในการมีสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของสิทธินี้

หลักการข้อ 24 สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว

ทุกคนมีสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรือ
อัตลักษณ์ทางเพศ ครอบครัวมีรูปแบบหลากหลาย ห้ามมิให้ครอบครัวใด
ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของสมาชิก
คนหนึ่งคนใดในครอบครัว

“นักศึกษาหญิงข้ามเพศ”
ถูกบังคับให้แต่งกายตามเพศกำเนิด
และถูกกีดกันในการเรียนและการฝึกงาน



“ ” เรื่องเล่าของพิมพ์ ”

“พิมพ์” นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งพักเพียรศึกษาเล่าเรียนอย่างตั้งใจ ด้วยความหวังว่าสักวันหนึ่งจะได้ประกอบอาชีพครู อันเป็นความใฝ่ฝันตั้งแต่ครั้งเยาว์วัย แต่ยิ่งระยะเวลาของการศึกษาล่วงเลยไป พิมพ์ก็กลับพบว่ามันเป็นเรื่องยากกว่าเพื่อนนักศึกษาคนอื่น ๆ ที่คนข้ามเพศอย่างพิมพ์จะประสบความสำเร็จในการเรียนคณะนี้ พิมพ์ทราบดีว่าปัญหาไม่ใช่เพราะไม่มีความสามารถ แต่เป็นเพราะรู้สึกว่ามันตัวเองถูกเลือกปฏิบัติตลอดมาตั้งแต่วันแรก ๆ ที่ก้าวเข้ามาศึกษาในคณะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ผู้สอนที่เลือกปฏิบัติต่อพิมพ์เพียงเพราะพิมพ์เลือกที่จะแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ทางเพศของตนเองโดยแต่งกายด้วยชุดนักศึกษาหญิง

ตลอดเวลาที่ผ่านมา พิมพ์ถูกอาจารย์หลายคนในคณะจ้องจับผิดและห้ามไม่ให้แต่งกายในชุดนักศึกษาหญิงในชั้นเรียน บางคนเรียกมาว่ากล่าวตักเตือนเป็นการส่วนตัวหลายครั้ง จนสร้างความอึดอัดและหวาดระแวงให้กับพิมพ์อยู่เสมอ เนื่องจากกลัวจะถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ แต่อย่างไรก็ตาม พิมพ์ก็ยืนยันที่จะแต่งกายในชุดนักศึกษาหญิงอย่างเรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

ในห้องเรียน พิมป์ยังประสบปัญหาในการมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ ซึ่งก็ไม่แน่ใจว่าเป็นเพราะเพศสภาพหรือไม่ พิมป์บอกว่า “จะด้วยอคติหรืออย่างไรก็ไม่ทราบ แต่หนูรู้สึกว่ อาจารย์ไม่อยากจะมืปฏิสัมพันธ์กับหนู เมื่อหนูแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามต่าง ๆ อาจารย์เหมือนไม่ยอมรับฟัง”

นอกจากนี้ พิมป์ยังประสบปัญหาในการใช้ห้องน้ำ เพราะพิมป์ใช้ห้องน้ำผู้หญิงเพื่อให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางเพศที่แสดงออก ครั้งหนึ่งกลับถูกอาจารย์เรียกพบเพื่อต่อว่า พร้อมแสดงหลักฐานเป็นรูปถ่ายขณะที่พิมป์กำลังเดินเข้าห้องน้ำผู้หญิง

แม้ว่าสภาพแวดล้อมดังกล่าวจะทำให้รู้สึกแย่ แต่พิมป์ก็อดทนและตั้งใจเรียนเรื่อยมา และเมื่อถึงเวลาต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามหลักสูตรการศึกษาของคณะครุศาสตร์ พิมป์กลับต้องถูกทำทนายอีกครั้งเมื่ออาจารย์ผู้ดูแลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เรียกพิมป์เข้าพบและกดดันให้ตัดผมสั้นและให้แต่งกายเป็นผู้ชายในขณะที่ฝึกงาน ทั้งที่เรื่องนี้พิมป์มีแผนรองรับไว้อยู่แล้ว ด้วยการประนีประนอมยอมสวมวิกผมสั้นและแต่งกายเป็นผู้ชาย เพราะจากการหาข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบของมหาวิทยาลัย พิมป์เห็นว่าไม่มีกฎข้อใดห้ามนักศึกษาสวมวิกในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อีกทั้งรุ่นพี่หญิงข้ามเพศที่รู้จักยังบอกกับพิมป์ว่าในช่วงเวลาฝึกสอนสามารถแต่งกายและสวมวิกได้โดยไม่มีปัญหาใด ๆ แต่เมื่อพิมป์แจ้งให้อาจารย์ทราบกลับได้รับคำยืนยันว่าไม่ให้สวมวิกและต้องตัดผมสั้นเท่านั้น ทำให้รู้สึกโกรธและรู้สึกว่าต้องลุกขึ้นมาเพื่อต่อสู้และปกป้องสิทธิที่จะได้เป็นตัวของตัวเอง

และสิ่งที่พิมป์ต้องการ คือ กฎหมายที่สามารถเป็นแนวทางสร้างความเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมของมหาวิทยาลัยให้เคารพในตัวตนของหญิงข้ามเพศ

**“นักศึกษาหญิงข้ามเพศ” ถูกขัง ดับในแห่งกายนาคมเพศกำเนิด
และถูกกดขี่ในการเรียนและการฝึกงาน
ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักการจรรยาบรรณฯ ด้วย**

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 16 สิทธิในการศึกษา

ทุกคนมีสิทธิด้านการศึกษาโดยได้รับการคำนึงถึงแต่ไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็นโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออกอัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“คนข้ามเพศ”

นักศึกษาครุศาสตร์ถูกยกเลิกการฝึกสอน

โรงเรียน



“ ” เรื่องเล่าของ นวลตอง “ ”

“นวลตอง” คนข้ามเพศจากชายเป็นหญิง ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะของวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ผู้ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของนักเรียนเป็นอย่างมาก แต่ใครจะรู้ว่านวลตองเคยพบกับประสบการณ์อันเลวร้ายในสมัยที่เป็นอาจารย์ฝึกสอน

นวลตองเล่าว่า ตอนแรกทางโรงเรียนที่รับอาจารย์ฝึกสอนได้ตอบรับการขอเข้าฝึกสอนเป็นอย่างดี แต่เมื่อได้เข้าไปทำการฝึกสอน นวลตองกลับได้รับการปฏิบัติด้วยการแสดงท่าทีที่ไม่ดีและเหยียดเพศต่าง ๆ นานาจากอาจารย์ท่านอื่น แม้ว่าจะวางตัวและปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ที่บนจรรยาบรรณวิชาชีพครู แต่ทุกอย่างกลับลงเอยด้วยการที่โรงเรียนทำหนังสือส่งตัวกลับ โดยใช้ถ้อยคำแสดงการขับไล่ใส่ส่งว่า “ขอส่งนิสิตปฏิบัติการสอน... ให้ไปปฏิบัติการสอนและฝึกวิชาชีพครูที่สถานศึกษาอื่นให้เหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของนิสิตฝึกสอน”

ซึ่งสุดท้าย ทางมหาวิทยาลัยได้ส่งนวลตองให้ไปทำการฝึกสอนที่โรงเรียนแห่งอื่น แต่นวลตองไม่ได้หนึ่งเฉยกับเรื่องดังกล่าว ได้ร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ ถึงแม้จะมีหนังสือส่งตัวกลับที่เป็นหนังสือราชการที่มีเนื้อหาไม่เป็นธรรมและแสดงถึงการเหยียดเพศอย่างชัดเจน แต่กลับไม่มีหน่วยงานใดออกมารับผิดชอบต่อเรื่องนี้ แถมยังร่วมกันกล่าวโทษให้นวลตองเป็นคนผิด ถึงขั้นข่มขู่ไปยังมหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ว่าถ้าไม่หยุดฟ้องร้องจะไม่ให้ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

นวนลตองจำเป็นตองยอมจำนนเพราะเกรงว่าจะส่งผลต่ออนาคต แต่ในใจก็ยังไม่ยอมให้เกิดการเปลี่ยนแปลง อยากให้ระบบราชการมีการแก้ไขกฎระเบียบที่ไม่เป็นธรรมและเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ ที่ไม่เอื้ออำนวยต่อสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในการประกอบวิชาชีพครู

*“คนข้ามเพศ” นักศึกษา ดรุณาสหรัถูกขกเลิกการฝึกสอน
ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของขบวนการรณรงค์*

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 16 สิทธิในการศึกษา

ทุกคนมีสิทธิด้านการศึกษาโดยได้รับการคำนึงถึงแต่ไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก อัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และ โดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

“สาวประเภทสอง”
ถูกปฏิเสธการบริจาคโลหิต

 รับบริจาคเลือด

NO!



“นารี” เรื่องเล่าของนารี ”

“นารี” เป็นสาวประเภทสองประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เธอมีความประสงค์อยากจะบริจาคเลือดเพื่อทำบุญให้แก่ผู้ป่วยที่ต้องการใช้เลือดเพื่อการรักษา แต่กลับถูกปฏิเสธจากเจ้าหน้าที่สภากาชาดไทย

นารีเล่าว่า ก่อนที่จะไปบริจาคเลือดนั้น นารีได้ศึกษาข้อมูลมาเป็นอย่างดีว่าถ้าเป็นคนรักเพศเดียวกันจะบริจาคเลือดได้ก็ต่อเมื่อไม่มีเพศสัมพันธ์มาแล้วอย่างน้อย 1 ปี แต่นารีไม่มีเพศสัมพันธ์มาแล้ว 2 ปี จึงคิดว่าคุณสมบัติน่าจะผ่าน อีกทั้งนารีได้ไปตรวจเลือดเพื่อคัดกรองเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มาเรียบร้อยแล้ว ซึ่งผลเลือดเป็นปกติและไม่มีอาการของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ก่อนไปบริจาคเลือด

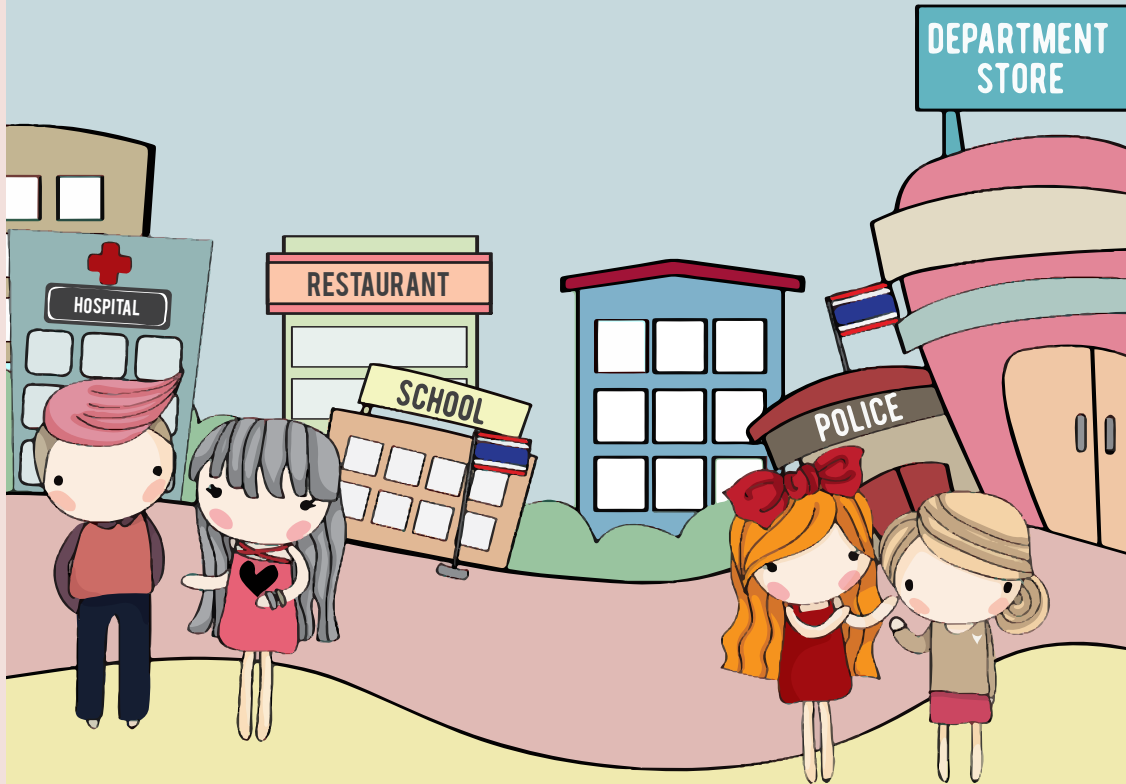
เมื่อไปถึงเจ้าหน้าที่พูดอย่างสุภาพว่า นารีไม่สามารถบริจาคเลือดได้ เพราะตามนโยบายรับบริจาคโลหิตของสภากาชาดไทยอ้างอิงจากแนวปฏิบัติของ WHO ที่ไม่รับบริจาคโลหิตจาก “กลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงในการรับเชื้อ HIV สูง” กลุ่มคนรักเพศเดียวกันอยู่ในกลุ่มดังกล่าว ซึ่งทำให้นารีรู้สึกแปลกใจ เพราะเท่าที่ทราบนั้นไม่ว่าผู้ใดก็ติดเชื้อนี้ได้หากไม่ป้องกัน การที่นารีมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายเมื่อ 2 ปีที่แล้ว แต่ก็ใช้ถุงยางป้องกันและผลเลือดปกติ ทำไมจึงบริจาคไม่ได้?

จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้নারীรู้สึกแค้น และเฝ้าตั้งคำถามว่า “ทำไมเราจึงไม่ได้รับบริจาคเลือดของเรา? เลือดเราสกปรก หรือไม่เหมือนคนอื่นตรงไหน? หรือว่านี่ เรากำลังถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุที่เราเป็นสาวประเภทสอง”

“สาวประเภทสอง” ถูกปฏิเสธการบริจาคโลหิต ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของชาลส์ ดิว

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล



“หญิงรักหญิง”
ถูกตำรวจไม่รับแจ้งความกรณีคู่ชีวิตหายตัวไป



“ เรื่องเล่าของเมษา ”

“เมษา” และคนรักอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัวในบ้านเดียวกัน ดำเนินชีวิตร่วมกันแบบคู่ชีวิตมานานนับปี แต่วันหนึ่งคนรักของเมษา ได้หายออกไปจากบ้านและไม่สามารถติดต่อได้ ด้วยความกังวลและเป็นห่วง เมษาจึงเดินทางไปแจ้งความที่สถานีตำรวจเพื่อให้ช่วยติดตาม

เจ้าหน้าที่ตำรวจกลับปฏิเสธและไม่รับแจ้งความ โดยให้เหตุผลว่า เมษาไม่ได้เป็นบุคคลที่มีนิติสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับคนรักตามกฎหมาย ทำให้เมษารู้สึกสับสน มีงง และเสียใจกับคำตอบที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในที่สุดเมษาต้องเดินทางไปรับคุณแม่ของคนรักที่มีอายุมากแล้ว ให้มาแจ้งความเพื่อตามหาคนรักของเมษา เจ้าหน้าที่จึงจะยอมให้แจ้งความ

เมษาได้แต่ตั้งคำถามว่า เมื่อไรจะมีกฎหมายที่สามารถคุ้มครองและรับรองสถานะของคนรักเพศเดียวกันได้สักที

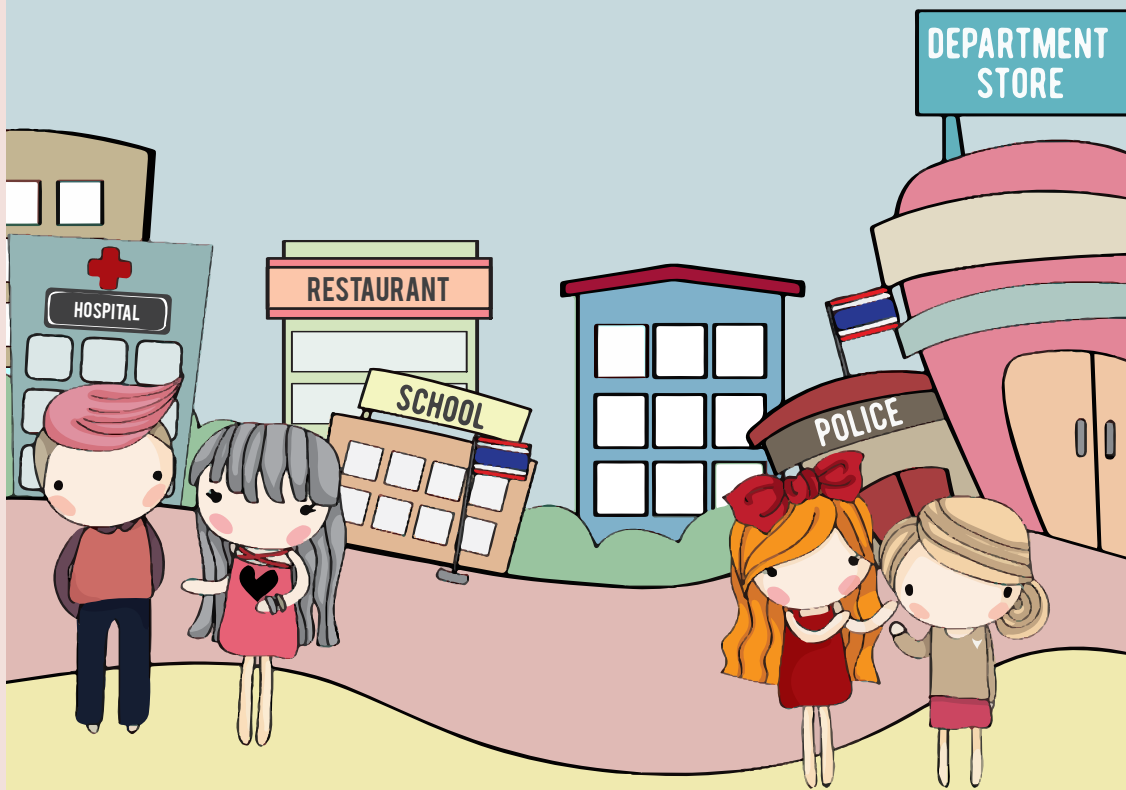
**“หญิงรักหญิง” ถูกตำรวจไม่รับแจ้ง ความภักดีคู่ชีวิตนางตัวไป
ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของสากลฯ คือ**

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 24 สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว

ทุกคนมีสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ครอบครัวมีรูปแบบหลากหลาย ห้ามมิให้ครอบครัวใดถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของสมาชิกคนหนึ่งคนใดในครอบครัว



“ผู้หญิงข้ามเพศ”
ถูกจำคุกในเรือนจำร่วมกับนักโทษชาย

เรือนจำชาย



“ เรื่องเล่าของนาฏ ”

หลังจากถูกศาลตัดสินจำคุก อนาคตของ “นาฏ” ในวัย 20 ปี ก็ต้องเปลี่ยนแปลงไป เพราะต้องสูญเสียอิสรภาพเป็นเวลาถึง 16 ปี หน้าซำยังต้องเผชิญกับอีกปัญหาใหญ่ คือ การปรับตัวและใช้ชีวิตในเรือนจำที่ยาก และซับซ้อนกว่านักโทษทั่วไป เพราะนาฏคือผู้หญิงข้ามเพศ

ด้วยเพศกำเนิดของนาฏที่เป็นเพศชาย และตามกฎหมายระเบียบของกฎหมายไทยที่ไม่ได้คำนึงถึงเรื่องเพศสภาพและเพศวิถี ทำให้เรือนจำที่นาฏต้องเข้าไปอยู่คือเรือนจำชาย ซึ่งต้องผ่านกระบวนการหลาย ๆ อย่าง ทั้งการถูกค้นตัวก่อนเข้าเรือนจำที่ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ชาย ถึงแม้ว่านาฏจะท้วงติงว่าขอให้เจ้าหน้าที่หญิงเป็นผู้ดำเนินการตรวจค้นเนื่องจากตนได้รับเปลี่ยนร่างกายเป็นผู้หญิงแล้ว ก็ไม่เป็นผลแต่อย่างใด หน้าซำยังถูกบังคับให้เปลือยกายต่อหน้าเจ้าหน้าที่ชายและนักโทษชายคนอื่น ๆ อีกด้วย

นอกจากนี้ นาฏยังถูกกลั่นแกล้งและข่มขู่มาเป็นเวลานานหลายปี จนกลายเป็นम्मสันเกรียนแบบผู้ชาย กระบวนการเหล่านี้ทำให้นาฏรู้สึกแค้นและอับอายอย่างไม่เคยเผชิญมาก่อนในชีวิต อีกทั้งรู้สึกสูญเสียความมั่นใจและความเป็นตัวเองจนหมดสิ้น

นาฏมีหน้าที่ที่สะอาด ทำให้ตกเป็นที่จับจ้องของนักโทษชายคนอื่น ๆ ภายในเรือนจำ สร้างความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย หวั่นเกรง และหวาดระแวง อยู่ตลอดเวลาว่าอาจจะถูกล่วงละเมิดในเนื้อตัวร่างกาย หรืออาจถูกล่วงละเมิดทางเพศได้

แม้ว่าต่อมาเรื่องราวของนาฏจะไปถึงผู้ที่ทำงานเพื่อสิทธิของคนข้ามเพศ และส่งผลให้มีความช่วยเหลือจากผู้คุมที่พยายามแยกกันนาฏออกมาจากนักโทษคนอื่น ๆ โดยเจ้าหน้าที่จัดให้มีสถานที่เฉพาะให้กับนาฏได้ใช้ชีวิตประจำวัน แต่นั่นกลับไม่ได้ทำให้รู้สึกผ่อนคลายขึ้นกับการใช้ชีวิตในเรือนจำได้เลย เพราะสถานที่ที่จัดให้นาฏอยู่นั้นกลับกลายเป็นสถานพยาบาลที่มีแต่ผู้ป่วยไข้และผู้ที่ถูกข่มขืนกับโรคภัยต่าง ๆ และน้อยคนนักที่นาฏจะสามารถมีปฏิสัมพันธ์ด้วยได้ ซึ่งทำให้นาฏรู้สึกโดดเดี่ยว ซึมเศร้า หดหู่เปรียบเสมือนอยู่ในคุกซ้อนคุกก็ไม่ต่างนัก

ทุกวันนี้ นอกจากอิสรภาพแล้ว นาฏยังเฝ้าฝันถึงว่าสักวันจะมีกฎหมายที่รับรองสถานะ “ผู้หญิงข้ามเพศ” ในฐานะผู้หญิงที่จะส่งผลให้นาฏได้เข้าไปอยู่ในที่จองจำซึ่งปฏิบัติกับนาฏได้ดีขึ้น มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับตัวตนที่นาฏเป็น

*“ผู้หญิงข้ามเพศ” ถูกจำคุกในเรือนจำร่วมกับนักโทษชาย
จัดกับนักสิทธิมนุษยชนตามหลักการของทาร์ธา คือ*

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษยทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

หลักการข้อ 5 สิทธิในหลักประกันของบุคคล

ทุกคนไม่ว่าจะมีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศรูปแบบใด ย่อมมีสิทธิในหลักประกันของบุคคล และมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปลอดภัยจากความรุนแรงหรืออันตรายต่อร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

หลักการข้อ 8 สิทธิในการพิจารณาคดีด้วยความเป็นธรรม

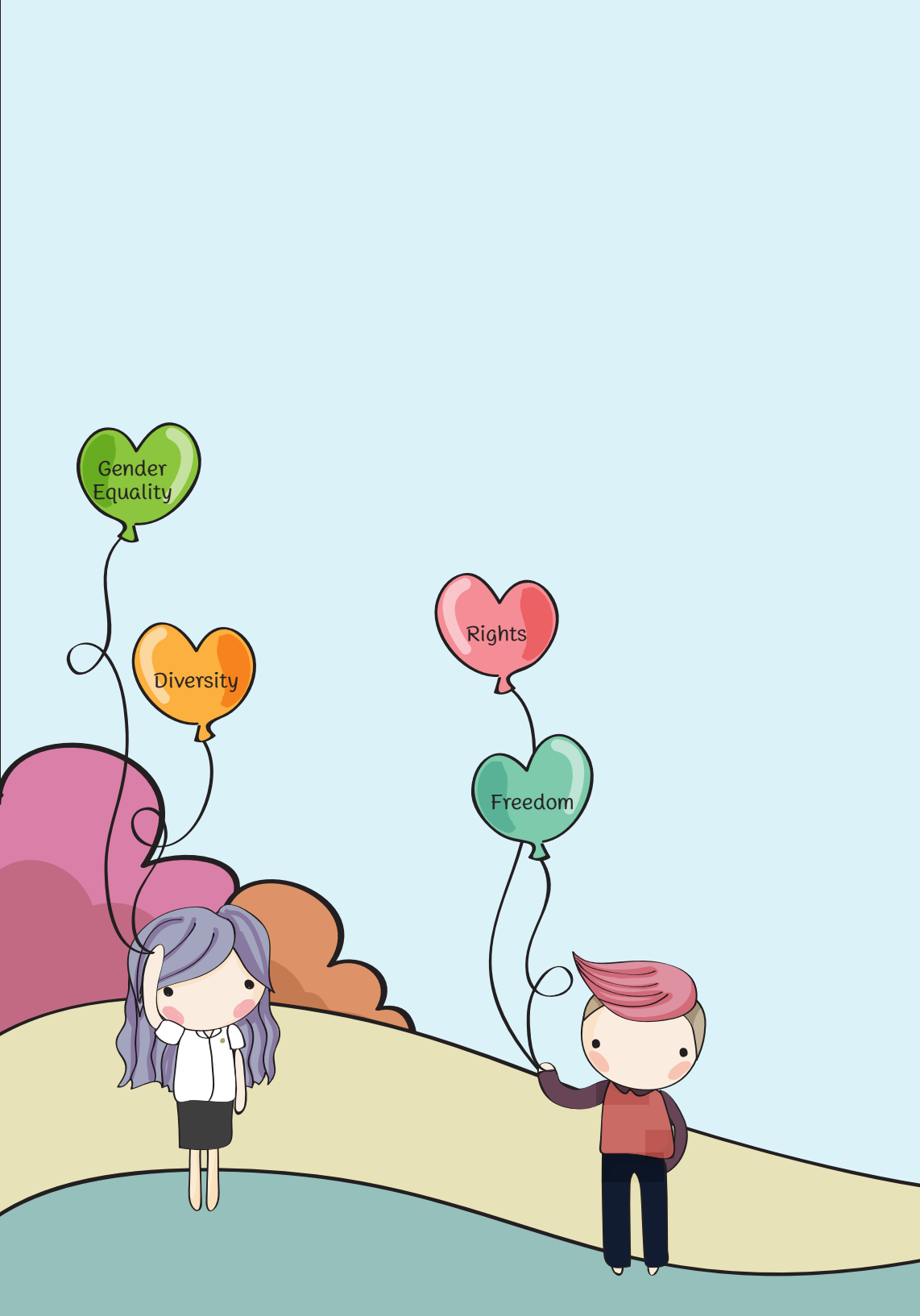
ทุกคนมีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีอย่างยุติธรรมและโดยเปิดเผยจากคณะตุลาการที่มีอำนาจ มีอิสระ และเป็นกลางตามที่กำหนดในกฎหมายในการพิจารณาสีทธิและหน้าที่ตามกฎหมายในคดีฟ้องร้องหรือการดำเนินคดีอาญา โดยปราศจากอคติหรือการเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 9 สิทธิในการได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมระหว่างถูกควบคุมตัว

ทุกคนที่ถูกกีดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศเป็นส่วนสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลแต่ละคน

หลักการข้อ 10 สิทธิในความเป็นอิสระจากการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษในลักษณะทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ทุกคนมีสิทธิในความเป็นอิสระจากการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษในลักษณะทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงที่อ้างสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ



Gender
Equality

Diversity

Rights

Freedom

ກາກພັນຈ



THE YOGYAKARTA PRINCIPLES

**THE APPLICATION OF
INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS
LAW IN RELATION TO SEXUAL
ORIENTATION AND GENDER IDENTITY**

หลักการออกยาการ์ตา

ว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชน
ระหว่างประเทศในประเด็นวิถีทางเพศ
และอัตลักษณ์ทางเพศ

INTRODUCTION TO THE YOGYAKARTA PRINCIPLES

All human beings are born free and equal in dignity and rights. All human rights are universal, interdependent, indivisible and interrelated. Sexual orientation¹ and gender identity² are integral to every person's dignity and humanity and must not be the basis for discrimination or abuse.

Many advances have been made toward ensuring that people of all sexual orientations and gender identities can live with the equal dignity and respect to which all persons are entitled. Many States now have laws and constitutions that guarantee the rights of equality and non-discrimination without distinction on the basis of sex, sexual orientation or gender identity.

¹ Sexual orientation is understood to refer to each person's capacity for profound emotional, affectional and sexual attraction to, and intimate and sexual relations with, individuals of a different gender or the same gender or more than one gender.

² Gender identity is understood to refer to each person's deeply felt internal and individual experience of gender, which may or may not correspond with the sex assigned at birth, including the personal sense of the body (which may involve, if freely chosen, modification of bodily appearance or function by medical, surgical or other means) and other expressions of gender, including dress, speech and mannerisms.

บทนำ

หลักการ Yogyakarta Card

มนุษย์ทุกคนเกิดมาโดยอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิต่างๆ บรรดาสิทธิมนุษยชนทั้งหมดล้วนมีความเป็นสากล มีความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกัน ไม่สามารถแบ่งแยกจากกันได้ “วิถีทางเพศ¹ (Sexual Orientation) และอัตลักษณ์ทางเพศ²” (Gender Identity) เป็นส่วนสำคัญของศักดิ์ศรี และความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคลและจำต้องไม่เป็นเหตุของการเลือกปฏิบัติหรือการกระทำทารุณกรรม

ปัจจุบันมีความก้าวหน้าต่างๆ เป็นอันมากในการให้หลักประกันแก่ผู้ที่มีวิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศต่างๆ ให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและได้รับความเคารพอย่างเสมอภาคดังที่มนุษย์ทุกคนพึงมีสิทธิ ปัจจุบันรัฐต่างๆ จำนวนมากมีกฎหมายและรัฐธรรมนูญที่เป็นหลักประกันถึงสิทธิต่างๆ ในความเสมอภาคและการห้ามเลือกปฏิบัติโดยปราศจากความแตกต่างทางด้านเพศ วิถีทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศ

¹ “วิถีทางเพศ” หรือ sexual orientation หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งรู้สึกดึงดูดสนใจอย่างลุ่มลึกทั้งทางอารมณ์ ความรักใคร่ และทางเพศ และมีสัมพันธ์ภาพทางเพศที่เต็มตัวลึกซึ้งกับบุคคลซึ่งมีเพศสภาพ (gender) ที่แตกต่างไปหรือมีเพศสภาพเดียวกัน หรือมากกว่าหนึ่งเพศสภาพ

² “อัตลักษณ์ทางเพศ” หรือ gender identity หมายถึง ประสบการณ์ทางเพศสภาพ (gender) อันเป็นปัจเจกและสามารถรู้สึกได้ในส่วนลึกของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่ก็ได้กับเพศซึ่งได้ระบุไว้เมื่อแรกเกิด รวมทั้งความรู้สึกของบุคคลในร่างกายตน (ซึ่งอาจรวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์หรือระบบการทำงานของร่างกาย ด้วยวิถีทางการแพทย์ ศัลยกรรม หรือวิธีการอื่นใด หากเป็นการตัดสินใจเลือกโดยอิสระ) และการแสดงออกต่างๆ ทางเพศสภาพ รวมทั้งการแต่งกาย คำพูด และกริยาท่าทางต่างๆ

Nevertheless, human rights violations targeted toward persons because of their actual or perceived sexual orientation or gender identity constitute a global and entrenched pattern of serious concern. They include extra-judicial killings, torture and ill-treatment, sexual assault and rape, invasions of privacy, arbitrary detention, denial of employment and education opportunities, and serious discrimination in relation to the enjoyment of other human rights. These violations are often compounded by experiences of other forms of violence, hatred, discrimination and exclusion, such as those based on race, age, religion, disability, or economic, social or other status.

Many States and societies impose gender and sexual orientation norms on individuals through custom, law and violence and seek to control how they experience personal relationships and how they identify themselves. The policing of sexuality remains a major force behind continuing gender-based violence and gender inequality.

The international system has seen great strides toward gender equality and protections against violence in society, community and in the family. In addition, key human rights mechanisms of the United Nations have affirmed States' obligation to ensure effective protection of all persons from discrimination based on sexual orientation or gender identity. However, the international response to human rights violations based on sexual orientation and gender identity has been fragmented and inconsistent.

อย่างไรก็ตาม การละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งมุ่งกระทำต่อบุคคลต่าง ๆ เพราะสาเหตุความแตกต่างด้านวิถีทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลผู้นั้น ทั้งที่เป็นจริงหรือถูกผู้อื่นเข้าใจเอาเอง นับเป็นรูปแบบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ฝังรากลึกและเกิดขึ้นทั่วโลกอย่างน่ากังวลยิ่ง รูปแบบการละเมิดสิทธิมนุษยชนเหล่านี้รวมถึง การกระทำวิสามัญฆาตกรรม การทรมาน และการปฏิบัติอย่างโหดร้าย การกระทำรุนแรงทางเพศและการข่มขืน การละเมิดความเป็นส่วนบุคคล การกักขังหน่วงเหนี่ยวโดยพลการ การปฏิเสธการจ้างงานและโอกาสทางการศึกษา และการเลือกปฏิบัติอย่างร้ายแรงในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีผลลดทอนการมีสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ การละเมิดสิทธิมนุษยชนเหล่านี้มักทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อเกิดร่วมกับการใช้ความรุนแรง ความเกลียดชัง การเลือกปฏิบัติ และการแบ่งแยกกีดกันรูปแบบอื่น ๆ จากสาเหตุต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ อายุ ศาสนา ความพิการ หรือสถานะทางเศรษฐกิจ สังคมหรืออื่น ๆ

รัฐและสังคมจำนวนมากยึดเยียดกำหนดบรรทัดฐานเรื่องเพศสภาพและวิถีทางเพศให้กับบุคคล โดยใช้จารีตประเพณี กฎหมายและความรุนแรงเป็นเครื่องมือและยังสรรหาวิธีควบคุมการมีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการระบุอัตลักษณ์ของบุคคล การควบคุมทางเพศเช่นนี้ยังคงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการใช้ความรุนแรงทางเพศและความเหลื่อมล้ำทางเพศดังที่ผ่านมา

ในระบบสากลได้ปรากฏความก้าวหน้าไปสู่ความเสมอภาคทางเพศและการให้ความคุ้มครองต่าง ๆ จากความรุนแรงในสังคม ชุมชน และครอบครัว นอกจากนี้กลไกหลักด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติยังได้ยืนยันถึงภารกิจของรัฐทั้งหลายในการให้หลักประกันความคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพต่อบุคคลต่าง ๆ จากการถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ อย่างไรก็ตามเสียงตอบรับจากประชาคมโลกในเรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศกลับมีความแตกต่างและไม่คงเส้นคงวา

To address these deficiencies a consistent understanding of the comprehensive regime of international human rights law and its application to issues of sexual orientation and gender identity is necessary. It is critical to collate and clarify State obligations under existing international human rights law, in order to promote and protect all human rights for all persons on the basis of equality and without discrimination.

The International Commission of Jurists and the International Service for Human Rights, on behalf of a coalition of human rights organisations, have undertaken a project to develop a set of international legal principles on the application of international law to human rights violations based on sexual orientation and gender identity to bring greater clarity and coherence to States' human rights obligations.

A distinguished group of human rights experts has drafted, developed, discussed and refined these Principles. Following an experts' meeting held at Gadjah Mada University in Yogyakarta, Indonesia from 6 to 9 November 2006, 29 distinguished experts from 25 countries with diverse backgrounds and expertise relevant to issues of human rights law unanimously adopted the Yogyakarta Principles on the Application of International Human Rights Law in relation to Sexual Orientation and Gender Identity.

The rapporteur of the meeting, Professor Michael O'Flaherty, has made immense contributions to the drafting and revision of the Principles. His commitment and tireless efforts have been critical to the successful outcome of the process.

เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ นี้ จึงมีความจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจที่ตรงกันต่อระบบกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างครอบคลุม รวมถึงการนำไปใช้ในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องสอบสวนและสร้างความชัดเจนในเรื่องพันธกิจของรัฐภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่มีอยู่ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองบรรดาสิทธิมนุษยชนของทุกคนบนพื้นฐานของความเสมอภาคและปราศจากการเลือกปฏิบัติ

ในฐานะแนวร่วมขององค์กรสิทธิมนุษยชนต่างๆ คณะกรรมการนักนิติศาสตร์ระหว่างประเทศ (International Commission of Jurists) และองค์กรเพื่อบริการและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ (International Service for Human Rights) ได้รับดำเนินโครงการงานเพื่อพัฒนาชุดหลักการต่างๆ ทางกฎหมายระหว่างประเทศ ที่ว่าด้วยการใช้กฎหมายระหว่างประเทศต่อกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากสาเหตุวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับพันธกิจด้านสิทธิมนุษยชนของรัฐต่างๆ

ผู้เชี่ยวชาญสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการยอมรับเชื่อถือกลุ่มหนึ่งจึงได้จัดทำร่างพัฒนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ไขปรับปรุงหลักการทั้งหลายเหล่านี้ และภายหลังการประชุมผู้เชี่ยวชาญที่จัดขึ้น ณ มหาวิทยาลัย Gadajah Mada ในเมืองยอกยาคาร์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 6 ถึง 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการยอมรับเชื่อถือ 29 คน จาก 25 ประเทศที่มีพื้นฐานแตกต่างกันและมีความเชี่ยวชาญในประเด็นต่างๆ ของกฎหมายสิทธิมนุษยชน มีมติเป็นเอกฉันท์ให้การรับรอง “หลักการยอกยาคาร์ตาว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ”

ศาสตราจารย์ Michael O’Flaherty ผู้รายงานผลการประชุม เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นอย่างดีในการร่างและแก้ไขหลักการยอกยาคาร์ตา ความทุ่มเทและอุตสาหะของท่านมีผลอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของกระบวนการนี้

The Yogyakarta Principles address a broad range of human rights standards and their application to issues of sexual orientation and gender identity. The Principles affirm the primary obligation of States to implement human rights. Each Principle is accompanied by detailed recommendations to States. The experts also emphasise, though, that all actors have responsibilities to promote and protect human rights. Additional recommendations are addressed to other actors, including the UN human rights system, national human rights institutions, the media, non-governmental organisations, and funders.

The experts agree that the Yogyakarta Principles reflect the existing state of international human rights law in relation to issues of sexual orientation and gender identity. They also recognise that States may incur additional obligations as human rights law continues to evolve.

The Yogyakarta Principles affirm binding international legal standards with which all States must comply. They promise a different future where all people born free and equal in dignity and rights can fulfil that precious birthright.

Sonia Onufer Correa

Co-Chairperson

Vitit Muntarbhorn

Co-Chairperson

หลักการยกยอการตำกล่าวครอบคลุมถึงมาตรฐานสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ และการนำไปใช้ในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ หลักการทั้งหลายนี้ยืนยันพันธกิจหลักของรัฐทั้งหลายในการบังคับใช้สิทธิมนุษยชน หลักการแต่ละข้อยังมีข้อเสนอแนะโดยละเอียดต่อรัฐ นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนี้ยังได้เน้นย้ำว่า ทุกภาคส่วนล้วนต่างมีความรับผิดชอบในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อผู้มีบทบาทอื่น ๆ รวมถึงระบบสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ สถาบันด้านสิทธิมนุษยชนระดับชาติ สื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชน และผู้ให้ทุนสนับสนุนต่าง ๆ

ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนี้เห็นพ้องว่า หลักการยกยอการตำสะท้อนสถานะปัจจุบันของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ และยังตระหนักว่ารัฐต่าง ๆ ยังอาจมีพันธกิจติดตามมาอีกตราบเท่าที่กฎหมายสิทธิมนุษยชนยังคงมีวิวัฒนาการต่อไป

หลักการยกยอการตำยืนยันถึงมาตรฐานกฎหมายระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันบรรดารัฐต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตาม หลักการทั้งหลายนี้ให้สัญญาถึงอนาคตที่แตกต่างจากปัจจุบัน ที่ซึ่งมนุษย์ทุกคนที่เกิดมาโดยอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิต่าง ๆ จะสามารถบรรลุได้ถึงสิทธิโดยกำเนิดอันมีค่านั้น

Sonia Onufer Correa และวิทิต มันทาภรณ์

ประธานร่วม

PREAMBLE

*We, the International Panel of Experts
in International Human Rights Law
and on Sexual Orientation and Gender Identity:*

RECALLING that all human beings are born free and equal in dignity and rights, and that everyone is entitled to the enjoyment of human rights without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status;

DISTURBED that violence, harassment, discrimination, exclusion, stigmatisation and prejudice are directed against persons in all regions of the world because of their sexual orientation or gender identity, that these experiences are compounded by discrimination on grounds including gender, race, age, religion, disability, health and economic status, and that such violence, harassment, discrimination, exclusion, stigmatisation and prejudice undermine the integrity and dignity of those subjected to these abuses, may weaken their sense of self-worth and belonging to their community, and lead many to conceal or suppress their identity and to live lives of fear and invisibility

คำปรารภ

พวกเรา คณะผู้เชี่ยวชาญระหว่างประเทศ
ด้านกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
และวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ

ระลึกถึง ว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมาโดยอิสระและเสมอภาคกัน ในศักดิ์ศรีและสิทธิต่างๆ และทุกคนมีสิทธิในสิทธิมนุษยชนโดยปราศจากความแตกต่างไม่ว่าในด้านใด ดังเช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง หรือทางอื่นชาติกำเนิด เผ่าพันธุ์ ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นใด

มีความวิตก ว่ามีการมุ่งใช้ความรุนแรง รั้งความยุติธรรม เลือกปฏิบัติ แบ่งแยก กีดกัน ติตรา หรือมีอคติต่อบุคคลในทั่วทุกภูมิภาคของโลก ด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ อีกทั้งยังทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อเกิดร่วมกับการเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุอื่นๆ รวมถึงเพศ เชื้อชาติ อายุ ศาสนา ความพิการ สถานะด้านสุขภาพ และเศรษฐกิจ การใช้ความรุนแรง การรั้งความยุติธรรม การเลือกปฏิบัติ การแบ่งแยกกีดกัน การติตรา หรืออคติ ดังกล่าวบั่นทอนบูรณภาพและศักดิ์ศรีของบุคคลดังกล่าวที่ตกอยู่ภายใต้การกระทำทารุณต่างๆ ทั้งอาจบ่อนทำลายความเชื่อในคุณค่าของตนและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และยังอาจนำไปสู่การปกปิดหรือเก็บระงับอัตลักษณ์ของตน และการมีชีวิตอย่างหวาดกลัวและซ่อนเร้น

AWARE that historically people have experienced these human rights violations because they are or are perceived to be lesbian, gay or bisexual, because of their consensual sexual conduct with persons of the same gender or because they are or are perceived to be transsexual, transgender or intersex or belong to social groups identified in particular societies by sexual orientation or gender identity;

UNDERSTANDING ‘sexual orientation’ to refer to each person’s capacity for profound emotional, affectional and sexual attraction to, and intimate and sexual relations with, individuals of a different gender or the same gender or more than one gender;

UNDERSTANDING ‘gender identity’ to refer to each person’s deeply felt internal and individual experience of gender, which may or may not correspond with the sex assigned at birth, including the personal sense of the body (which may involve, if freely chosen, modification of bodily appearance or function by medical, surgical or other means) and other expressions of gender, including dress, speech and mannerisms;

OBSERVING that international human rights law affirms that all persons, regardless of sexual orientation or gender identity, are entitled to the full enjoyment of all human rights, that the application of existing human rights entitlements should take account of the specific situations and experiences of people of diverse sexual orientations and gender identities, and that in all actions concerning children the best interests of the child shall be a primary consideration and a child who is capable of forming personal views has the right to express those views freely, such views being given due weight in accordance with the age and maturity of the child;

ตระหนัก ว่าที่ผ่านมามีผู้คนถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน เพราะความเป็นหรือถูกผู้อื่นเข้าใจว่าเป็น หญิงรักหญิง ชายรักชาย หรือคนรักสองเพศ หรือเพราะมีเพศสัมพันธ์ในลักษณะยินยอมพร้อมใจกับคนเพศเดียวกัน หรือเพราะความเป็นหรือถูกผู้อื่นเข้าใจว่าเป็น กะเทย บุคคลแปลงเพศ บุคคลข้ามเพศ หรือบุคคลที่มีอวัยวะทั้งสองเพศ หรือเพราะการอยู่หรือถูกผู้อื่นเข้าใจว่าอยู่ในกลุ่มทางสังคมต่างๆ ที่ถูกสังคมกำหนดตามวิถีทางเพศ และ/หรืออัตลักษณ์ทางเพศ

เข้าใจ ว่า “วิถีทางเพศ” หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งรู้สึกดึงดูดสนใจอย่างลุ่มลึกทั้งทางอารมณ์ ความรักใคร่ และทางเพศ และมีสัมพันธ์ทางเพศที่เต็มต่าลึกซึ้งกับบุคคลซึ่งมีเพศสภาพที่แตกต่างไป หรือมีเพศสภาพเดียวกัน หรือมากกว่าหนึ่งเพศสภาพ

เข้าใจ ว่า “อัตลักษณ์ทางเพศ” หมายถึง ประสบการณ์ทางเพศสภาพอันเป็นปัจเจกและสามารถรู้สึกได้ในส่วนลึกของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจสอดคล้องหรือไม่ก็ได้กับเพศซึ่งได้ระบุไว้เมื่อแรกเกิด รวมทั้งความรู้สึกของบุคคลในร่างกายตน (ซึ่งอาจรวมถึงการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์หรือระบบการทำงานของร่างกายด้วยวิธีการแพทย์ ศัลยกรรม หรือวิธีการอื่นใด หากเป็นการตัดสินใจเลือกโดยอิสระ) และการแสดงออกต่างๆ ทางเพศสภาพรวมทั้ง การแต่งกายคำพูด และกริยาท่าทางต่างๆ

ตั้งข้อสังเกต ว่ากฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศยืนยันว่าบุคคลทุกคนต่างมีสิทธิในสิทธิมนุษยชนทั้งหมดอย่างสมบูรณ์ โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ การใช้สิทธิในทางกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชนที่มีอยู่นั้น ควรคำนึงถึงสถานะและประสบการณ์เฉพาะของผู้คนที่มีความวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลาย การกระทำใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กนั้น จะต้องพิจารณาก่อนเป็นอันดับแรกถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก และในกรณีที่เด็กมีวุฒิภาวะเพียงพอก็ให้เด็กมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และต้องให้น้ำหนักต่อความคิดเห็นนั้นตามสมควรแก่วุฒิภาวะของเด็ก

NOTING that international human rights law imposes an absolute prohibition of discrimination in regard to the full enjoyment of all human rights, civil, cultural, economic, political and social, that respect for sexual rights, sexual orientation and gender identity is integral to the realisation of equality between men and women and that States must take measures to seek to eliminate prejudices and customs based on the idea of the inferiority or the superiority of one sex or on stereotyped roles for men and women, and noting further that the international community has recognised the right of persons to decide freely and responsibly on matters related to their sexuality, including sexual and reproductive health, free from coercion, discrimination, and violence;

RECOGNISING that there is significant value in articulating in a systematic manner international human rights law as applicable to the lives and experiences of persons of diverse sexual orientations and gender identities;

ACKNOWLEDGING that this articulation must rely on the current state of international human rights law and will require revision on a regular basis in order to take account of developments in that law and its application to the particular lives and experiences of persons of diverse sexual orientations and gender identities over time and in diverse regions and countries.

ตั้งข้อสังเกต ว่ากฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมีข้อห้ามอย่างเด็ดขาดต่อการเลือกปฏิบัติในการใช้บรรดาสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ ทั้งในด้านสิทธิพลเมือง วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม การให้ความเคารพต่อสิทธิทางเพศและวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการก่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างชายและหญิง และรัฐต่าง ๆ ต้องดำเนินมาตรการแสวงหาวิถีกำจัดอคติหรือจารีตประเพณีใด ๆ ที่มีรากฐานจากความคิดว่าเพศหนึ่งเพศใดมีความเหนือกว่าหรือต่ำกว่าเพศอื่นหรือการกำหนดบทบาทเหมารวมให้กับชายและหญิง อีกทั้งยังตั้งข้อสังเกตว่าประชาคมระหว่างประเทศได้รับรองสิทธิของบุคคลในการตัดสินใจอย่างอิสระและรับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับเพศวิถีของตน รวมถึงสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ โดยปราศจากการบังคับขู่เข็ญ การเลือกปฏิบัติ และการใช้ความรุนแรง

ตระหนัก ว่าการสร้างความชัดเจนอย่างเป็นระบบให้กับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและประสบการณ์ต่าง ๆ ของบุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายนั้น ถือเป็นคุณค่าที่มีความสำคัญยิ่ง

ยอมรับ ว่าการสร้างความชัดเจนนี้จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับสถานะปัจจุบันของกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และจำเป็นต้องได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อคำนึงถึงพัฒนาการของกฎหมายดังกล่าวและการนำไปใช้ต่อชีวิตและประสบการณ์ของบุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลาย ทั้งในกาลเวลาและในภูมิภาคและประเทศที่มีความแตกต่างกัน

**FOLLOWING AN EXPERTS' MEETING HELD IN
YOGYAKARTA, INDONESIA, FROM 6 TO 9 NOVEMBER
2006, HEREBY ADOPT THESE PRINCIPLES:**

**PRINCIPLE 1 THE RIGHT TO THE UNIVERSAL ENJOYMENT
OF HUMAN RIGHTS**

All human beings are born free and equal in dignity and rights. Human beings of all sexual orientations and gender identities are entitled to the full enjoyment of all human rights.

States shall:

A. Embody the principles of the universality, interrelatedness, interdependence and indivisibility of all human rights in their national constitutions or other appropriate legislation and ensure the practical realisation of the universal enjoyment of all human rights;

B. Amend any legislation, including criminal law, to ensure its consistency with the universal enjoyment of all human rights;

C. Undertake programmes of education and awareness to promote and enhance the full enjoyment of all human rights by all persons, irrespective of sexual orientation or gender identity;

D. Integrate within State policy and decision-making a pluralistic approach that recognises and affirms the interrelatedness and indivisibility of all aspects of human identity including sexual orientation and gender identity.

หลังจากการประชุมผู้เชี่ยวชาญที่จัดขึ้น ณ เมืองยอกยาคารตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 6 ถึง 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 พวกเราจึงขอรับรองในหลักการต่อไปนี้

หลักการข้อ 1 สิทธิในสิทธิมนุษยชนที่เป็นสากล

ทุกคนเกิดมาพร้อมเสรีภาพและด้วยศักดิ์ศรีและสิทธิเสมอภาคกัน มนุษย์ที่มีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศทุกรูปแบบล้วนมีสิทธิในบรรดาสิทธิมนุษยชนทั้งหมดเช่นเดียวกัน

รัฐจัก :

1) บรรจุหลักการความเป็นสากล ความเชื่อมโยงเกี่ยวพันซึ่งกันและกันอย่างไม่สามารถแยกจากกันได้ของสิทธิมนุษยชนทั้งหมดลงในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นที่เหมาะสม และทำให้หลักการสิทธิมนุษยชนทั้งหมดที่เป็นสากลบังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

2) แก้ไขกฎหมายใดๆ รวมทั้งกฎหมายอาญา ให้สอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนที่มนุษย์ทุกคนมีสิทธิเป็นสากล

3) ให้การศึกษาและเสริมสร้างความตระหนัก เพื่อส่งเสริมและยกระดับความมีสิทธิของบุคคลทุกคนในสิทธิมนุษยชนที่เป็นสากลโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

4) บูรณาการแนวทางพหุนิยมที่รับรองและยืนยันความเชื่อมโยงอย่างไม่อาจแยกจากกันได้ระหว่างด้านต่างๆ ของอัตลักษณ์มนุษย์ รวมทั้งวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ เข้าไปในนโยบายและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ

PRINCIPLE 2 THE RIGHTS TO EQUALITY AND NON-DISCRIMINATION

Everyone is entitled to enjoy all human rights without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity. Everyone is entitled to equality before the law and the equal protection of the law without any such discrimination whether or not the enjoyment of another human right is also affected. The law shall prohibit any such discrimination and guarantee to all persons equal and effective protection against any such discrimination.

Discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity includes any distinction, exclusion, restriction or preference based on sexual orientation or gender identity which has the purpose or effect of nullifying or impairing equality before the law or the equal protection of the law, or the recognition, enjoyment or exercise, on an equal basis, of all human rights and fundamental freedoms. Discrimination based on sexual orientation or gender identity may be, and commonly is, compounded by discrimination on other grounds including gender, race, age, religion, disability, health and economic status.

States shall:

A. Embody the principles of equality and non-discrimination on the basis of sexual orientation and gender identity in their national constitutions or other appropriate legislation, if not yet incorporated therein, including by means of amendment and interpretation, and ensure the effective realisation of these principles;

หลักการข้อ 2 สิทธิในความเสมอภาค และการห้ามเลือกปฏิบัติ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างสมบูรณ์โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทุกคนมีสิทธิในความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และในการได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าว ไม่ว่าสิทธิมนุษยชนอื่นใดจะถูกกระทบหรือไม่ก็ตาม กฎหมายต้องห้ามการเลือกปฏิบัติในลักษณะดังกล่าว และรับประกันความคุ้มครองมนุษย์ทุกคนจากการเลือกปฏิบัติดังกล่าวอย่างเสมอภาคและได้ผล

การเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ หมายถึงรวมถึงการแบ่งแยก กีดกัน ยกเว้น จำกัด หรือเลือกที่รักมักที่ชังด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ อันมีจุดประสงค์หรือมีผลทำให้ความเสมอภาคภายใต้กฎหมายหรือความคุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาคหรือการยอมรับสิทธิ การมีสิทธิ หรือการใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพพื้นฐานทั้งมวลบนพื้นฐานของความเท่าเทียม ต้องหมดสิ้นหรือบดพร่องไป การเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศอาจจะและมักจะทวีความรุนแรงเมื่อเกิดพร้อมกับการเลือกปฏิบัติจากสาเหตุอื่น ๆ รวมทั้ง เพศ เชื้อชาติ อายุ ศาสนา ความพิการ สถานะด้านสุขภาพ และฐานะทางเศรษฐกิจ

รัฐจัก :

1) บรรจุหลักการความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศลงในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นที่เหมาะสมหากยังไม่มีบัญญัติอยู่แล้ว รวมทั้งแก้ไขและตีความรัฐธรรมนูญเพื่อให้หลักการดังกล่าวนี้บังเกิดผลอย่างแท้จริง

B. Repeal criminal and other legal provisions that prohibit or are, in effect, employed to prohibit consensual sexual activity among people of the same sex who are over the age of consent, and ensure that an equal age of consent applies to both same-sex and different-sex sexual activity;

C. Adopt appropriate legislative and other measures to prohibit and eliminate discrimination in the public and private spheres on the basis of sexual orientation and gender identity;

D. Take appropriate measures to secure adequate advancement of persons of diverse sexual orientations and gender identities as may be necessary to ensure such groups or individuals equal enjoyment or exercise of human rights. Such measures shall not be deemed to be discriminatory;

E. In all their responses to discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity, take account of the manner in which such discrimination may intersect with other forms of discrimination;

F. Take all appropriate action, including programmes of education and training, with a view to achieving the elimination of prejudicial or discriminatory attitudes or behaviours which are related to the idea of the inferiority or the superiority of any sexual orientation or gender identity or gender expression.

2) ยกเลิกบทบัญญัติทางอาญาหรือกฎหมายอื่นๆ ที่ห้ามหรือใช้เพื่อให้มีผลห้ามการมีเพศสัมพันธ์อย่างยินยอมพร้อมใจระหว่างคนเพศเดียวกันที่มีอายุครบตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์ได้ และกฎหมายต้องกำหนดเกณฑ์อายุที่อนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์ได้ไว้เท่ากันสำหรับกรณีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกันหรือต่างเพศ

3) นำมาตรการทางนิติบัญญัติหรือมาตรการอื่นๆ มาใช้ เพื่อห้ามและจัดการเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ทั้งในภาครัฐและเอกชน

4) ใช้มาตรการที่เหมาะสมในการสร้างความก้าวหน้าให้กับบุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายตามความจำเป็น เพื่อให้กลุ่มหรือบุคคลดังกล่าวสามารถมีและใช้สิทธิมนุษยชนได้อย่างเสมอภาค จักไม่ถือว่ามาตรการดังกล่าวเป็นการเลือกปฏิบัติ

5) ระวังไว้เสมอในการแก้ไขปัญหาคำเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ว่าการเลือกปฏิบัติจากสาเหตุดังกล่าวอาจเกิดร่วมกับการเลือกปฏิบัติรูปแบบอื่นๆ

6) ใช้มาตรการที่เหมาะสม รวมทั้งการให้การศึกษาและการฝึกอบรม เพื่อมุ่งหวังให้เกิดผลในการกำจัดอคติ ทัศนคติ หรือพฤติกรรมเลือกปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความคิดว่าวิถีทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ หรือการแสดงออกทางเพศรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมีความเหนือกว่าหรือต่ำกว่ารูปแบบอื่น

PRINCIPLE 3 THE RIGHT TO RECOGNITION BEFORE THE LAW

Everyone has the right to recognition everywhere as a person before the law. Persons of diverse sexual orientations and gender identities shall enjoy legal capacity in all aspects of life. Each person's self-defined sexual orientation and gender identity is integral to their personality and is one of the most basic aspects of self-determination, dignity and freedom. No one shall be forced to undergo medical procedures, including sex reassignment surgery, sterilisation or hormonal therapy, as a requirement for legal recognition of their gender identity. No status, such as marriage or parenthood, may be invoked as such to prevent the legal recognition of a person's gender identity. No one shall be subjected to pressure to conceal, suppress or deny their sexual orientation or gender identity.

States shall:

A. Ensure that all persons are accorded legal capacity in civil matters, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity, and the opportunity to exercise that capacity, including equal rights to conclude contracts, and to administer, own, acquire (including through inheritance), manage, enjoy and dispose of property;

B. Take all necessary legislative, administrative and other measures to fully respect and legally recognise each person's self-defined gender identity;

หลักการข้อ 3 สิทธิในการรับรองทางกฎหมาย

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในฐานะบุคคล ในทุกแห่งหน บุคคลที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายต้องมี สิทธิทางกฎหมายในทุกด้านของชีวิต วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ที่แต่ละคนกำหนดเองเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ และเป็นปัจจัยพื้นฐาน สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของการใช้ชีวิต ศักดิ์ศรี และเสรีภาพของแต่ละคน ห้ามมิให้ผู้ใดถูกบีบบังคับให้ต้องผ่านกระบวนการทางการแพทย์ รวมถึง การผ่าตัดแปลงเพศ การทำหมัน หรือการรักษาด้วยฮอร์โมน เพื่อให้ได้ การรับรองอัตลักษณ์ทางเพศตามกฎหมาย ห้ามนำเอาสถานะอื่นๆ เช่น การเป็นคู่สมรสหรือบุพการีมาใช้อ้างเพื่อกีดกันมิให้อัตลักษณ์ทางเพศ ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับการรับรองตามกฎหมาย ห้ามมิให้ผู้ใด ถูกกีดกันให้ต้องปิดบัง เก็บระงับ หรือปฏิเสธวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ ทางเพศของตน

รัฐจัก :

1) ให้ทุกคนได้รับสิทธิทางกฎหมาย โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ จากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และมีโอกาสให้ได้ใช้สิทธินั้น รวมถึงมีสิทธิเสมอภาคในการทำสัญญา และดูแล ถือกรรมสิทธิ ได้รับ (รวมทั้งโดยมรดกตกทอด) จัดการ ใช้ประโยชน์ และจำหน่ายจ่ายโอน ทรัพย์สินสมบัติ

2) ใช้มาตรการทั้งทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง หรืออื่นๆ เพื่อให้ อัตลักษณ์ทางเพศที่แต่ละบุคคลเลือกเองได้รับความเคารพและรับรอง ตามกฎหมายอย่างสมบูรณ์

C. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that procedures exist whereby all State-issued identity papers which indicate a person's gender/sex -- including birth certificates, passports, electoral records and other documents -- reflect the person's profound self-defined gender identity;

D. Ensure that such procedures are efficient, fair and non-discriminatory, and respect the dignity and privacy of the person concerned;

E. Ensure that changes to identity documents will be recognised in all contexts where the identification or disaggregation of persons by gender is required by law or policy;

F. Undertake targeted programmes to provide social support for all persons experiencing gender transitioning or reassignment.

PRINCIPLE 4 THE RIGHT TO LIFE

Everyone has the right to life. No one shall be arbitrarily deprived of life, including by reference to considerations of sexual orientation or gender identity. The death penalty shall not be imposed on any person on the basis of consensual sexual activity among persons who are over the age of consent or on the basis of sexual orientation or gender identity.

3) ใช้มาตรการทั้งทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง หรืออื่นๆ เพื่อให้มีกระบวนการแก้ไขเอกสารแสดงตนทั้งหมดที่ออกโดยรัฐและมีการระบุเพศของบุคคล (รวมถึงบัตรประชาชน สูติบัตร หนังสือเดินทาง รายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง และเอกสารอื่นๆ) ให้ตรงกับอัตลักษณ์ทางเพศของแต่ละบุคคลกำหนดรู้ได้เองในส่วนลึก

4) ทำให้กระบวนการดังกล่าวมีประสิทธิภาพ ยุติธรรม และไม่เลือกปฏิบัติและให้ความเคารพต่อศักดิ์ศรีและความเป็นส่วนบุคคลของแต่ละบุคคล

5) ทำให้การเปลี่ยนแปลงเพศในเอกสารแสดงตนทั้งหลายนั้นได้รับการยอมรับในทุกบริบทที่ต้องมีการแสดงตนหรือการแยกกลุ่มบุคคลตามเพศตามข้อบังคับด้านกฎหมายหรือนโยบาย

6) ริเริ่มโครงการที่จัดขึ้นโดยเฉพาะเพื่อให้ความสนับสนุนทางสังคมต่อทุกคนผู้ที่ผ่านขั้นตอนการข้ามเพศหรือการแปลงเพศ

หลักการข้อ 4 สิทธิในชีวิต

ทุกคนมีสิทธิในชีวิต ห้ามมิให้ผู้ใดถูกเอาชีวิตรวมถึงที่อวัยวะทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศเป็นสาเหตุ ต้องไม่มีการลงโทษประหารชีวิตต่อบุคคลด้วยสาเหตุการมีเพศสัมพันธ์โดยยินยอมพร้อมใจระหว่างบุคคลที่มีวัยตามกฎหมายกำหนดอนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์ได้หรือด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของผู้นั้น

States shall:

A. Repeal all forms of crime that have the purpose or effect of prohibiting consensual sexual activity among persons of the same sex who are over the age of consent and, until such provisions are repealed, never impose the death penalty on any person convicted under them;

B. Remit sentences of death and release all those currently awaiting execution for crimes relating to consensual sexual activity among persons who are over the age of consent;

C. Cease any State-sponsored or State-condoned attacks on the lives of persons based on sexual orientation or gender identity, and ensure that all such attacks, whether by government officials or by any individual or group, are vigorously investigated, and that, where appropriate evidence is found, those responsible are prosecuted, tried and duly punished.

PRINCIPLE 5 THE RIGHT TO SECURITY OF THE PERSON

Everyone, regardless of sexual orientation or gender identity, has the right to security of the person and to protection by the State against violence or bodily harm, whether inflicted by government officials or by any individual or group.

รู้จัก :

1) ยกเลิกบทบัญญัติทางอาญาทั้งหมดที่มีจุดประสงค์หรือผลเพื่อห้ามการมีเพศสัมพันธ์อย่างยินยอมระหว่างบุคคลที่มีวัยตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์ได้ และในขณะที่ยังไม่มีการยกเลิก ต้องไม่มีการลงโทษประหารชีวิตแก่ผู้ถูกตัดสินความผิดด้วยบทบัญญัติดังกล่าว

2) ยกเว้นโทษประหาร และปล่อยตัวผู้อยู่ระหว่างรอรับโทษประหารจากการมีเพศสัมพันธ์อย่างยินยอมระหว่างบุคคลที่มีวัยตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์ได้

3) ยุติการประทุษร้ายภายใต้การสนับสนุนหรือการยอมรับของรัฐ ที่กระทำต่อบุคคลด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และต้องทำการสอบสวนอย่างจริงจังต่อการประทุษร้ายดังกล่าว ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และเมื่อพบหลักฐานเพียงพอ ต้องทำการฟ้องร้อง ดำเนินคดี และลงโทษผู้กระทำผิดตามสมควรแก่ความผิดนั้น

หลักการข้อ 5 สิทธิในหลักประกันของบุคคล

ทุกคนไม่ว่าจะมีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศรูปแบบใด ย่อมมีสิทธิในหลักประกันของบุคคล และมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปลอดภัยจากความรุนแรงหรืออันตรายต่อร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

States shall:

A. Take all necessary policing and other measures to prevent and provide protection from all forms of violence and harassment related to sexual orientation and gender identity;

B. Take all necessary legislative measures to impose appropriate criminal penalties for violence, threats of violence, incitement to violence and related harassment, based on the sexual orientation or gender identity of any person or group of persons, in all spheres of life, including the family;

C. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that the sexual orientation or gender identity of the victim may not be advanced to justify, excuse or mitigate such violence;

D. Ensure that perpetration of such violence is vigorously investigated, and that, where appropriate evidence is found, those responsible are prosecuted, tried and duly punished, and that victims are provided with appropriate remedies and redress, including compensation;

E. Undertake campaigns of awareness-raising, directed to the general public as well as to actual and potential perpetrators of violence, in order to combat the prejudices that underlie violence related to sexual orientation and gender identity.

รู้จัก :

1) ใช้มาตรการรักษาความสงบเรียบร้อยและมาตรการอื่นๆ ที่จำเป็น ในการป้องกันและคุ้มครองความปลอดภัยจากความรุนแรงและการรังแก ความรุนแรงทุกรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ

2) ใช้มาตรการนิติบัญญัติทั้งหมดที่จำเป็น ในการกำหนดโทษอาญา ที่เหมาะสมต่อการใช้ความรุนแรง การข่มขู่ว่าจะใช้ความรุนแรง การยั่วยุ ให้เกิดความรุนแรง และการรังแกในรูปแบบอื่นๆ จากสาเหตุวิถีทางเพศหรือ อัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดๆ ในทุกด้านของชีวิต รวมทั้ง ชีวิตครอบครัว

3) ใช้มาตรการทั้งทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง หรืออื่นๆ เพื่อมิให้ วิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของเหยื่อถูกใช้เป็นข้ออ้างสร้างความชอบธรรม ให้กับการใช้ความรุนแรง หรือเพื่อละเว้นหรือลดหย่อนโทษของการใช้ความรุนแรงดังกล่าว

4) สอบสวนการใช้ความรุนแรงดังกล่าวอย่างจริงจัง และเมื่อพบหลักฐาน เพียงพอต้องฟ้องร้องดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดตามสมควรแก่ความผิด และเหยื่อต้องได้รับการเยียวยาชดเชย รวมถึงค่าทำขวัญอย่างเหมาะสม

5) ริเริ่มโครงการรณรงค์เพื่อสร้างความเข้าใจต่อสาธารณะ รวมถึง ผู้ใช้ความรุนแรงหรือผู้ที่มีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงด้วย เพื่อลดอคติที่เป็น รากฐานของการใช้ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ ทางเพศ

PRINCIPLE 6 THE RIGHT TO PRIVACY

Everyone, regardless of sexual orientation or gender identity, is entitled to the enjoyment of privacy without arbitrary or unlawful interference, including with regard to their family, home or correspondence as well as to protection from unlawful attacks on their honour and reputation. The right to privacy ordinarily includes the choice to disclose or not to disclose information relating to one's sexual orientation or gender identity, as well as decisions and choices regarding both one's own body and consensual sexual and other relations with others.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure the right of each person, regardless of sexual orientation or gender identity, to enjoy the private sphere, intimate decisions, and human relations, including consensual sexual activity among persons who are over the age of consent, without arbitrary interference;

B. Repeal all laws that criminalise consensual sexual activity among persons of the same sex who are over the age of consent, and ensure that an equal age of consent applies to both same-sex and different-sex sexual activity;

C. Ensure that criminal and other legal provisions of general application are not applied to de facto criminalise consensual sexual activity among persons of the same sex who are over the age of consent;

หลักการข้อ 6 สิทธิในความเป็นส่วนบุคคล

ทุกคนไม่ว่าจะมีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศรูปแบบใดย่อมมีสิทธิในความเป็นส่วนบุคคล โดยปราศจากการแทรกแซงโดยพลการหรือโดยมิชอบ รวมทั้งในเรื่องครอบครัว บ้าน หรือการสื่อสาร รวมไปถึงความคุ้มครองจากการถูกลบหลู่เกียรติและชื่อเสียง สิทธิในความเป็นส่วนบุคคลโดยปกติ รวมถึงสิทธิในการเลือกที่จะเปิดเผยหรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับวิถีทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน รวมทั้งการตัดสินใจและทางเลือกเกี่ยวกับทั้งร่างกายของตนเองและการมีเพศสัมพันธ์โดยยินยอมพร้อมใจ หรือมีความสัมพันธ์แบบอื่นๆ กับผู้อื่น

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันสิทธิของแต่ละบุคคลโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ในการมีชีวิตส่วนตัว การตัดสินใจในเรื่องลึกซึ้งซึ่งส่วนตัว และการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์อย่างยินยอมพร้อมใจระหว่างบุคคลที่มีวัยตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์ได้โดยปราศจากการแทรกแซงโดยพลการ

2) ยกเลิกกฎหมายทั้งหมดที่กำหนดโทษการมีเพศสัมพันธ์อย่างยินยอมระหว่างเพศเดียวกันของบุคคลที่มีวัยตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์ได้ และกำหนดให้อายุของผู้เยาว์เท่ากันสำหรับทั้งเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกันและต่างเพศ

3) มิให้บทบัญญัติทั่วไปทางอาญาหรือกฎหมายอื่นใดถูกนำมาใช้โดยพุดินัยเพื่อลงโทษการมีเพศสัมพันธ์อย่างยินยอมระหว่างเพศเดียวกันของบุคคลที่มีวัยตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์ได้

D. Repeal any law that prohibits or criminalises the expression of gender identity, including through dress, speech or mannerisms, or that denies to individuals the opportunity to change their bodies as a means of expressing their gender identity;

E. Release all those held on remand or on the basis of a criminal conviction, if their detention is related to consensual sexual activity among persons who are over the age of consent, or is related to gender identity;

F. Ensure the right of all persons ordinarily to choose when, to whom and how to disclose information pertaining to their sexual orientation or gender identity, and protect all persons from arbitrary or unwanted disclosure, or threat of disclosure of such information by others.

PRINCIPLE 7 THE RIGHT TO FREEDOM FROM ARBITRARY DEPRIVATION OF LIBERTY

No one shall be subjected to arbitrary arrest or detention. Arrest or detention on the basis of sexual orientation or gender identity, whether pursuant to a court order or otherwise, is arbitrary. All persons under arrest, regardless of their sexual orientation or gender identity, are entitled, on the basis of equality, to be informed of the reasons for arrest and the nature of any charges against them, to be brought promptly before a judicial officer and to bring court proceedings to determine the lawfulness of detention, whether or not charged with any offence.

4) ยกเลิกกฎหมายทั้งหมดที่ห้ามหรือลงโทษการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศ รวมทั้งการแสดงออกผ่านการแต่งกาย การพูดจา หรือท่าทาง และยกเลิกกฎหมายที่ปิดกั้นมิให้บุคคลมีโอกาสเปลี่ยนแปลงร่างกาย เพื่อแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศของตน

5) ปลดปล่อยผู้ถูกควบคุมตัวระหว่างรอดำเนินคดีหรือถูกตัดสินจำคุก หากการถูกควบคุมตัวนั้นมีสาเหตุเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์อย่างยินยอมระหว่างบุคคลที่มีวัยตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดอนุญาตให้มีเพศสัมพันธ์ได้ หรือเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศ

6) พิทักษ์สิทธิของบุคคลทุกคนในการเลือกว่าจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของตนให้กับใคร เมื่อไร หรือด้วยวิธีไหน และคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกผู้อื่นเปิดเผยหรือเชื่อว่าเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยผลการหรือโดยที่เจ้าตัวไม่ต้องการ

หลักการข้อ 7 สิทธิในความเป็นอิสระจากการถูกเพิกถอนเสรีภาพโดยพลการ

ห้ามมิให้ผู้ใดถูกจับกุมหรือถูกควบคุมตัวโดยพลการ การจับกุมหรือควบคุมตัวด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศย่อมเป็นการกระทำมิชอบไม่ว่าจะมีคำสั่งศาลหรือไม่ก็ตาม ด้วยสิทธิแห่งความเสมอภาค บุคคลทุกคนที่ถูกจับกุมตัวมีสิทธิรับทราบสาเหตุของการจับกุมและข้อกล่าวหา มีสิทธิได้รับการนำตัวส่งเจ้าหน้าที่ยุติธรรมโดยเร็ว และได้รับการพิจารณาจากศาลว่าการควบคุมตัวนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ไม่ว่าจะถูกตั้งข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของผู้นั้น

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that sexual orientation or gender identity may under no circumstances be the basis for arrest or detention, including the elimination of vaguely worded criminal law provisions that invite discriminatory application or otherwise provide scope for arrests based on prejudice;

B. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that all persons under arrest, regardless of their sexual orientation or gender identity, are entitled, on the basis of equality, to be informed of the reasons for arrest and the nature of any charges against them, and whether charged or not, to be brought promptly before a judicial officer and to bring court proceedings to determine the lawfulness of detention;

C. Undertake programmes of training and awareness-raising to educate police and other law enforcement personnel regarding the arbitrariness of arrest and detention based on a person's sexual orientation or gender identity;

D. Maintain accurate and up to date records of all arrests and detentions, indicating the date, location and reason for detention, and ensure independent oversight of all places of detention by bodies that are adequately mandated and equipped to identify arrests and detentions that may be motivated by the sexual orientation or gender identity of a person.

รู้จัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อมีวิธิต่างเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศถูกใช้เป็นสาเหตุในการจับกุมหรือควบคุมตัวไม่ว่าในสถานการณ์ใด รวมทั้งแก้ไขถ้อยคำก้าวมในบทบัญญัติอาญาใดๆ ที่อาจถูกใช้ตีความเพื่อการเลือกปฏิบัติโดยมิชอบหรือให้อำนาจในการจับกุมอย่างมีอคติ

2) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อให้ผู้ถูกจับกุมตัวมีสิทธิรับทราบสาเหตุของการจับกุมและข้อกล่าวหา มีสิทธิได้รับการนำตัวส่งเจ้าหน้าที่ยุติธรรมโดยเร็ว และได้รับการพิจารณาจากศาลว่าการควบคุมตัวนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ไม่ว่าจะตั้งข้อกล่าวหาหรือไม่ก็ตาม โดยอาศัยสิทธิแห่งความเสมอภาคและไม่ขึ้นกับวิธิต่างเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของผู้นั้น

3) ริเริ่มโครงการศึกษาฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้รักษากฎหมายอื่นๆ ให้เข้าใจว่าการจับกุมและควบคุมตัวด้วยสาเหตุวิธิต่างเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของคุณคนเป็นการกระทำมิชอบ

4) ให้มีการบันทึกการจับกุมและการควบคุมตัวทั้งหมดอย่างถี่ถ้วนและทันสมัย และระบุวันที่ สถานที่ และสาเหตุของการควบคุมตัว และให้มีการตรวจสอบสถานที่ควบคุมตัวทั้งหมดอย่างอิสระ โดยองค์กรที่มีอำนาจและประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถระบุชี้ชัดในกรณีที่มีการจับกุมและควบคุมตัวนั้นมีสาเหตุจากวิธิต่างเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของคุณคน

PRINCIPLE 8 THE RIGHT TO A FAIR TRIAL

Everyone is entitled to a fair and public hearing by a competent, independent and impartial tribunal established by law, in the determination of their rights and obligations in a suit at law and of any criminal charge against them, without prejudice or discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to prohibit and eliminate prejudicial treatment on the basis of sexual orientation or gender identity at every stage of the judicial process, in civil and criminal proceedings and all other judicial and administrative proceedings which determine rights and obligations, and to ensure that no one's credibility or character as a party, witness, advocate or decision-maker is impugned by reason of their sexual orientation or gender identity;

B. Take all necessary and reasonable steps to protect persons from criminal prosecutions or civil proceedings that are motivated wholly or in part by prejudice regarding sexual orientation or gender identity;

C. Undertake programmes of training and awareness-raising for judges, court personnel, prosecutors, lawyers and others regarding international human rights standards and principles of equality and non-discrimination, including in relation to sexual orientation and gender identity.

หลักการข้อ 8 สิทธิในการพิจารณาคดีด้วยความเป็นธรรม

ทุกคนมีสิทธิได้รับการพิจารณาคดีอย่างยุติธรรมและโดยเปิดเผย จากคณะตุลาการที่มีอำนาจ มีอิสระ และเป็นกลางตามที่กำหนดในกฎหมาย ในการพิจารณาสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายในคดีฟ้องร้องหรือการดำเนิน คดีอาญา โดยปราศจากอคติหรือการเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรือ อัตลักษณ์ทางเพศ

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมด ที่จำเป็น เพื่อห้ามและจัดการปฏิบัติอย่างมีอคติในเรื่องวิถีทางเพศหรือ อัตลักษณ์ทางเพศให้หมดไปจากทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ทั้งทางแพ่งและอาญา และกระบวนการยุติธรรมหรือการปกครองที่กำหนด สิทธิและหน้าที่ นอกจากนี้ต้องห้ามการโจมตีความน่าเชื่อถือหรือชื่อเสียง ของบุคคลใดด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของผู้นั้น ไม่ว่า บุคคลนั้นจะอยู่ในฐานะคู่ความ พยาน ทนาย หรือผู้ตัดสิน

2) ดำเนินขั้นตอนที่จำเป็นและสมควรในการคุ้มครองบุคคลจากการ ถูกดำเนินคดีอาญาหรือถูกฟ้องร้องคดีแพ่ง ที่มีเหตุจงใจบางส่วนหรือทั้งหมด จากอคติในเรื่องวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

3) ริเริ่มโครงการฝึกอบรมผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ศาล อัยการ ทนาย และอื่นๆ เพื่อเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่าง ประเทศและหลักการความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงในด้าน วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ

PRINCIPLE 9 THE RIGHT TO TREATMENT WITH HUMANITY WHILE IN DETENTION

Everyone deprived of liberty shall be treated with humanity and with respect for the inherent dignity of the human person. Sexual orientation and gender identity are integral to each person's dignity.

States shall:

A. Ensure that placement in detention avoids further marginalising persons on the basis of sexual orientation or gender identity or subjecting them to risk of violence, ill-treatment or physical, mental or sexual abuse;

B. Provide adequate access to medical care and counselling appropriate to the needs of those in custody, recognising any particular needs of persons on the basis of their sexual orientation or gender identity, including with regard to reproductive health, access to HIV/AIDS information and therapy and access to hormonal or other therapy as well as to gender-reassignment treatments where desired;

C. Ensure, to the extent possible, that all prisoners participate in decisions regarding the place of detention appropriate to their sexual orientation and gender identity;

หลักการข้อ 9 สิทธิในการได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมระหว่างถูกควบคุมตัว

ทุกคนที่ถูกไล่ออกจากสภาพต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมและเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ วิธีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศเป็นส่วนสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคุณแต่ละคน

รัฐจัก :

1) หลีกเลี่ยงการลดทอนคุณค่าของคุณค่าของคุณให้น้อยลงไปด้วยสาเหตุวิธีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ หรือการทำให้บุคคลนั้นเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง การปฏิบัติอย่างโหดร้าย หรือการทำทารุณกรรมทางร่างกาย ทางจิตใจหรือทางเพศ ในระหว่างการกักขังควบคุมตัว

2) จัดสรรบริการและการให้คำปรึกษาทางการแพทย์ที่เหมาะสมต่อความจำเป็นของผู้ถูกควบคุมตัวและผู้ถูกควบคุมตัวสามารถเข้าถึงได้อย่างเพียงพอ โดยตระหนักถึงความจำเป็นพิเศษที่มีพื้นฐานจากวิธีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของคุณคนนั้น โดยรวมถึงอนามัยการเจริญพันธุ์ การเข้าถึงข้อมูลและการรับยาต้านเชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์ และการเข้าถึงการรักษาด้วยฮอร์โมนหรืออื่นๆ รวมทั้งการแปลงเพศหากเป็นที่ต้องการ

3) ให้ผู้ถูกคุมขังมีส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ในการตัดสินใจในเรื่องสถานที่คุมขังที่เหมาะสมกับวิธีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศของตน

D. Put protective measures in place for all prisoners vulnerable to violence or abuse on the basis of their sexual orientation, gender identity or gender expression and ensure, so far as is reasonably practicable, that such protective measures involve no greater restriction of their rights than is experienced by the general prison population;

E. Ensure that conjugal visits, where permitted, are granted on an equal basis to all prisoners and detainees, regardless of the gender of their partner;

F. Provide for the independent monitoring of detention facilities by the State as well as by non-governmental organisations including organisations working in the spheres of sexual orientation and gender identity;

G. Undertake programmes of training and awareness-raising for prison personnel and all other officials in the public and private sector who are engaged in detention facilities, regarding international human rights standards and principles of equality and non-discrimination, including in relation to sexual orientation and gender identity.

4) มีมาตรการคุ้มครองผู้ถูกคุมขังที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อ ความรุนแรงหรือการทำทารุณกรรมจากสาเหตุวิถีทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ หรือการแสดงออกทางเพศสภาพ และต้องมีให้มาตรการคุ้มครองดังกล่าว เป็นการจำกัดสิทธิเพิ่มมากขึ้นไปกว่าผู้ถูกคุมขังอื่นทั่วไป ครอบคลุมถึงสิ่งที่ปฏิบัติได้ตามสมควร

5) ให้สิทธิผู้ถูกคุมขังและผู้ถูกควบคุมตัวได้รับการเยี่ยมจากคู่สมรส หรือคู่ชีวิต โดยเสมอภาคกันไม่ว่าคู่สมรสหรือคู่ชีวิตจะเป็นเพศใด

6) ให้มีการควบคุมตรวจสอบเรือนจำและสถานที่กักขังควบคุม ตัวอย่างอิสระ ทั้งโดยภาครัฐและองค์กรเอกชน รวมทั้งองค์กรที่ทำงาน ประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ

7) ริเริ่มโครงการฝึกอบรมพหุศตติ เจ้าหน้าที่เรือนจำ และบุคลากรอื่น ทั้งในภาครัฐหรือเอกชนที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมตัว เพื่อเพิ่มความเข้าใจ ต่อมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และหลักการของความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงในด้านวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ

PRINCIPLE 10 THE RIGHT TO FREEDOM FROM TORTURE AND CRUEL, INHUMAN OR DEGRADING TREATMENT OR PUNISHMENT

Everyone has the right to be free from torture and from cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, including for reasons relating to sexual orientation or gender identity.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to prevent and provide protection from torture and cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, perpetrated for reasons relating to the sexual orientation or gender identity of the victim, as well as the incitement of such acts;

B. Take all reasonable steps to identify victims of torture and cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, perpetrated for reasons relating to sexual orientation or gender identity, and offer appropriate remedies including redress and reparation and, where appropriate, medical and psychological support;

C. Undertake programmes of training and awareness-raising for police, prison personnel and all other officials in the public and private sector who are in a position to perpetrate or to prevent such acts.

หลักการข้อ 10 สิทธิในความเป็นอิสระจากการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษในลักษณะทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ทุกคนมีสิทธิในความเป็นอิสระจากการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษในลักษณะทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงที่อ้างสาเหตุวิธีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็นเพื่อป้องกันและให้ความคุ้มครองมิให้มีการทรมาน และการปฏิบัติหรือลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่กระทำโดยอ้างสาเหตุเกี่ยวกับวิธีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของเหยื่อ ตลอดจนการยั่วให้เกิดการกระทำเช่นนั้น

2) ดำเนินขั้นตอนตามสมควร เพื่อระบุดัวเหยื่อที่ถูกทรมาน และปฏิบัติหรือลงโทษอย่างโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ด้วยสาเหตุเกี่ยวกับวิธีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และให้การเยียวยาที่เหมาะสม เช่น การชดเชยหรือชดใช้ค่าเสียหาย และความช่วยเหลือด้านการแพทย์และจิตวิทยาในกรณีสมควร

3) ริเริ่มโครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ พศดี เจ้าหน้าที่เรือนจำ และบุคลากรอื่น ทั้งในภาครัฐและเอกชนที่มีอำนาจกระทำหรือป้องกันการกระทำดังกล่าว

PRINCIPLE 11 THE RIGHT TO PROTECTION FROM ALL FORMS OF EXPLOITATION, SALE AND TRAFFICKING OF HUMAN BEINGS

Everyone is entitled to protection from trafficking, sale and all forms of exploitation, including but not limited to sexual exploitation, on the grounds of actual or perceived sexual orientation or gender identity. Measures designed to prevent trafficking shall address the factors that increase vulnerability, including various forms of inequality and discrimination on the grounds of actual or perceived sexual orientation or gender identity, or the expression of these or other identities. Such measures must not be inconsistent with the human rights of persons at risk of being trafficked.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures of a preventive and protective nature regarding the trafficking, sale and all forms of exploitation of human beings, including but not limited to sexual exploitation, on the grounds of actual or perceived sexual orientation or gender identity;

B. Ensure that any such legislation or measures do not criminalise the behaviour of, stigmatise, or in any other way, exacerbate the disadvantage of those vulnerable to such practices;

หลักการข้อ 11 สิทธิในความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์การค้า และการลักพามนุษย์ในทุกรูปแบบ

ทุกคนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการค้ามนุษย์ การซื้อขาย และการแสวงหาประโยชน์จากมนุษย์ในทุกรูปแบบ รวมถึงแต่ไม่จำกัดเฉพาะ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ของบุคคลทั้งที่เป็นจริงหรือที่ผู้อื่นเข้าใจเอาเอง มาตรการที่ถูกรออกแบบ เพื่อป้องกันการค้ามนุษย์ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่เพิ่มความเสี่ยง รวมทั้งความ ไม่เสมอภาคและการเลือกปฏิบัติรูปแบบต่างๆ ด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรือ อัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลทั้งที่เป็นจริงหรือที่ผู้อื่นเข้าใจเอาเอง หรือการ แสดงออกของอัตลักษณ์เหล่านี้หรืออัตลักษณ์อื่นใด มาตรการดังกล่าวต้อง ไม่ขัดต่อสิทธิมนุษยชนของผู้ที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมด ที่จำเป็น ทั้งในลักษณะป้องกันและคุ้มครองเพื่อยับยั้งการค้ามนุษย์ การซื้อขายและการแสวงหาประโยชน์จากมนุษย์ในทุกรูปแบบ รวมถึงแต่ไม่จำกัดเฉพาะการแสวงหาประโยชน์ทางเพศด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรือ อัตลักษณ์ทางเพศทั้งที่เป็นจริงหรือที่ผู้อื่นเข้าใจเอาเอง

2) มิให้กฎหมายหรือมาตรการใดๆ เหล่านี้ เอาผิด ตีตรา หรือทวี ความเสียเปรียบ ให้กับผู้เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อการค้าดังกล่าว

C. Establish legal, educational and social measures, services and programmes to address factors that increase vulnerability to trafficking, sale and all forms of exploitation, including but not limited to sexual exploitation, on the grounds of actual or perceived sexual orientation or gender identity, including such factors as social exclusion, discrimination, rejection by families or cultural communities, lack of financial independence, homelessness, discriminatory social attitudes leading to low self-esteem, and lack of protection from discrimination in access to housing, accommodation, employment and social services.

PRINCIPLE 12 THE RIGHT TO WORK

Everyone has the right to decent and productive work, to just and favourable conditions of work and to protection against unemployment, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to eliminate and prohibit discrimination on the basis of sexual orientation and gender identity in public and private employment, including in relation to vocational training, recruitment, promotion, dismissal, conditions of employment and remuneration;

3) กำหนดมาตรการ บริการและโครงการ ทั้งด้านกฎหมาย การศึกษา และสังคม เพื่อแก้ไขปัจจัยที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ การซื้อขาย และการแสวงหาประโยชน์จากมนุษย์ รวมทั้งแต่ไม่จำกัดเฉพาะ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทั้งที่เป็นจริงหรือที่ผู้อื่นเข้าใจเอาเอง รวมทั้งปัจจัยต่างๆ เช่น การถูกแบ่งแยก กีดกันทางสังคม การเลือกปฏิบัติ การถูกปฏิเสธจากครอบครัวหรือชุมชน การขาดอิสระทางการเงิน การไร้ที่อยู่อาศัย การถูกเลือกปฏิบัติจากทัศนคติทางสังคมทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และการไม่ได้รับความคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติในการเข้าถึงบริการด้านที่อยู่อาศัย ด้านการจัดหางาน และบริการทางสังคมอื่นๆ

หลักการข้อ 12 สิทธิในการทำงาน

ทุกคนมีสิทธิในการมีงานที่ก่อประโยชน์และตามสมควร มีบรรยากาศการทำงานที่ยุติธรรมและเอื้ออำนวยต่อการทำงาน และได้รับความคุ้มครองจากการว่างงานโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อขจัดและห้ามการเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศในสถานที่ทำงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งในด้านการฝึกอบรม การรับสมัคร การเลื่อนตำแหน่ง การยุติการจ้าง เงื่อนไขการทำงาน และค่าตอบแทน

B. Eliminate any discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity to ensure equal employment and advancement opportunities in all areas of public service, including all levels of government service and employment in public functions, including serving in the police and military, and provide appropriate training and awareness-raising programmes to counter discriminatory attitudes.

PRINCIPLE 13 THE RIGHT TO SOCIAL SECURITY AND TO OTHER SOCIAL PROTECTION MEASURES

Everyone has the right to social security and other social protection measures, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure equal access, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity, to social security and other social protection measures, including employment benefits, parental leave, unemployment benefits, health insurance or care or benefits (including for body modifications related to gender identity), other social insurance, family benefits, funeral benefits, pensions and benefits with regard to the loss of support for spouses or partners as the result of illness or death;

2) ขจัดทางเลือกปฏิบัติใด ๆ อันมีสาเหตุจากวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศเพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการจ้างงานและโอกาสก้าวหน้าในทุกด้านของบริการสาธารณะ รวมถึงทุกระดับของการรับราชการและการจ้างงานในตำแหน่งงานสาธารณะ รวมถึงการรับราชการตำรวจและทหาร และให้มีโครงการฝึกอบรมที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มความเข้าใจและลบล้างทัศนคติเลือกปฏิบัติ

หลักการข้อ 13 สิทธิในประกันสังคม และมาตรการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ

ทุกคนมีสิทธิในการได้รับสวัสดิการสังคมและมาตรการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่น ๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันความเสมอภาคในการได้รับสวัสดิการสังคมและมาตรการคุ้มครองทางสังคมอื่น ๆ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ รวมไปถึงสิทธิประโยชน์จากการจ้างงาน สิทธิลางานเพื่อการมีบุตร สวัสดิการเมื่อว่างงาน ประกันสุขภาพ หรือการดูแลหรือสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพ (รวมถึงเพื่อการเปลี่ยนสภาพร่างกายที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศ) ประกันสังคมอื่น ๆ สิทธิประโยชน์แก่ครอบครัว เงินทำศพ บำเหน็จบำนาญและสิทธิประโยชน์ให้กับคู่สมรสหรือคู่ชีวิตในกรณีเจ็บป่วยหรือเสียชีวิต

B. Ensure that children are not subject to any form of discriminatory treatment within the social security system or in the provision of social or welfare benefits on the basis of their sexual orientation or gender identity, or that of any member of their family;

C. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure access to poverty reduction strategies and programmes, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity.

PRINCIPLE 14 THE RIGHT TO AN ADEQUATE STANDARD OF LIVING

Everyone has the right to an adequate standard of living, including adequate food, safe drinking water, adequate sanitation and clothing, and to the continuous improvement of living conditions, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure equal access, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity, to adequate food, safe drinking water, adequate sanitation and clothing.

2) มิให้เด็กและเยาวชนถูกเลือกปฏิบัติด้วยรูปแบบใดๆ ในระบบสวัสดิการสังคมหรือในการบริการสิทธิประโยชน์ด้านสังคมสงเคราะห์จากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของตนเองหรือของสมาชิกคนหนึ่งคนใดในครอบครัว

3) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันการเข้าถึงโครงการบรรเทาความยากจนโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 14 สิทธิในมาตรฐานการครองชีพตามสมควร

ทุกคนมีสิทธิในการมีมาตรฐานการครองชีพตามสมควร รวมถึงการมีอาหารเพียงพอ น้ำดื่มสะอาดปลอดภัย สุขอนามัยและเครื่องนุ่งห่มที่พอเพียง และได้รับการปรับปรุงสภาพการดำรงชีวิตอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันความเสมอภาคในการได้รับอาหารเพียงพอ น้ำดื่มสะอาดปลอดภัย สุขอนามัยและเครื่องนุ่งห่มที่พอเพียง โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

PRINCIPLE 15 THE RIGHT TO ADEQUATE HOUSING

Everyone has the right to adequate housing, including protection from eviction, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure security of tenure and access to affordable, habitable, accessible, culturally appropriate and safe housing, including shelters and other emergency accommodation, without discrimination on the basis of sexual orientation, gender identity or marital or family status;

B. Take all necessary legislative, administrative and other measures to prohibit the execution of evictions that are not in conformity with their international human rights obligations, and ensure that adequate and effective legal or other appropriate remedies are available to any person claiming that a right to protection against forced evictions has been violated or is under threat of violation, including the right to resettlement, which includes the right to alternative land of better or equal quality and to adequate housing, without discrimination on the basis of sexual orientation, gender identity or marital or family status;

C. Ensure equal rights to land and home ownership and inheritance without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity;

หลักการข้อ 15 สิทธิในการมีที่อยู่อาศัยตามสมควร

ทุกคนมีสิทธิในการมีที่อยู่อาศัยตามสมควร รวมถึงความคุ้มครองจากการถูกไล่ที่ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันความมั่นคงในการมีและเข้าถึงที่อยู่อาศัย รวมทั้งการเข้าถึงสถานคุ้มครองหรือที่อยู่ฉุกเฉิน ที่ย่อมเยา เหมาะแก่การอยู่อาศัย เข้าถึงได้ง่าย เหมาะกับวัฒนธรรม และปลอดภัย โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ สถานภาพสมรส หรือสถานภาพทางครอบครัว

2) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อห้ามการไล่ที่ซึ่งขัดกับพันธกิจของรัฐด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และให้การเยียวยาแก้ไขโดยมาตรการทางกฎหมายหรืออื่นๆ ที่เหมาะสม มีผล และเพียงพอ แก่ผู้ใดก็ตามที่ร้องเรียนว่าสิทธิความคุ้มครองจากการถูกไล่ที่ว่าถูกละเมิดหรือเสี่ยงต่อการถูกละเมิด การเยียวยาแก้ไขดังกล่าวรวมถึงสิทธิในการได้รับที่อยู่ใหม่ ซึ่งรวมทั้งสิทธิการได้รับที่ดินใหม่ที่มีคุณภาพเท่าเทียมหรือดีกว่าเดิม และการได้ที่อยู่อาศัยที่เพียงพอเหมาะสม โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ สถานภาพสมรส หรือสถานภาพทางครอบครัว

3) สร้างความเสมอภาคในการเป็นเจ้าของและการได้รับมรดกที่ดินและบ้านเรือน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

D. Establish social programmes, including support programmes, to address factors relating to sexual orientation and gender identity that increase vulnerability to homelessness, especially for children and young people, including social exclusion, domestic and other forms of violence, discrimination, lack of financial independence, and rejection by families or cultural communities, as well as to promote schemes of neighbourhood support and security;

E. Provide training and awareness-raising programmes to ensure that all relevant agencies are aware of and sensitive to the needs of those facing homelessness or social disadvantage as a result of sexual orientation or gender identity.

PRINCIPLE 16 THE RIGHT TO EDUCATION

Everyone has the right to education, without discrimination on the basis of, and taking into account, their sexual orientation and gender identity.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure equal access to education, and equal treatment of students, staff and teachers within the education system, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity;

4) จัดตั้งโครงการด้านสังคมรวมทั้งโครงการให้ความช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัจจัยเกี่ยวกับวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่เพิ่มความเสี่ยงต่อการไร้ที่อยู่ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชน รวมถึงการถูกแบ่งแยกกีดกันทางสังคม การใช้ความรุนแรงในครอบครัวและรูปแบบอื่นๆ การเลือกปฏิบัติ การขาดอิสระภาพทางการเงิน การถูกปฏิเสธโดยครอบครัวหรือชุมชน วัฒนธรรมของตน ตลอดจนให้การสนับสนุนโครงการชุมชนค้ำจุนและชุมชนปลอดภัย

5) ริเริ่มโครงการฝึกอบรมเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและอ่อนไหวต่อความต้องการของผู้ที่เผชิญต่อการไร้ที่อยู่อาศัยหรือความเสียเปรียบทางสังคมจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

หลักการข้อ 16 สิทธิในการศึกษา

ทุกคนมีสิทธิด้านการศึกษาโดยได้รับการคำนึงถึงแต่ไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษา และการปฏิบัติอย่างเสมอภาคต่อนักเรียน นิสิตนักศึกษา คณาจารย์และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ในระบบการศึกษา โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

B. Ensure that education is directed to the development of each student's personality, talents, and mental and physical abilities to their fullest potential, and responds to the needs of students of all sexual orientations and gender identities;

C. Ensure that education is directed to the development of respect for human rights, and of respect for each child's parents and family members, cultural identity, language and values, in a spirit of understanding, peace, tolerance and equality, taking into account and respecting diverse sexual orientations and gender identities;

D. Ensure that education methods, curricula and resources serve to enhance understanding of and respect for, inter alia, diverse sexual orientations and gender identities, including the particular needs of students, their parents and family members related to these grounds;

E. Ensure that laws and policies provide adequate protection for students, staff and teachers of different sexual orientations and gender identities against all forms of social exclusion and violence within the school environment, including bullying and harassment;

F. Ensure that students subjected to such exclusion or violence are not marginalised or segregated for reasons of protection, and that their best interests are identified and respected in a participatory manner;

2) ให้การศึกษามีเป้าหมายในการพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถ พิเศษ สมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจของนักเรียนนิสิตนักศึกษาทุกคน อย่างเต็มศักยภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนนิสิต นักศึกษาทุกคน ไม่ว่าจะมามีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศรูปแบบใด

3) ให้การศึกษามีทิศทางในการพัฒนาการให้ความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและความเคารพต่อพ่อแม่และสมาชิกในครอบครัว อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษา และค่านิยมของเด็กแต่ละคน ด้วยจิตวิญญาณของความเข้าใจ เข้าใจ สันติสุข ความอดทนอดกลั้น และความเสมอภาค โดยคำนึงถึงและเคารพต่อวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลาย

4) ให้วิธีการศึกษา หลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ มีบทบาทในการยกระดับความเข้าใจและความเคารพต่อวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลาย รวมถึงความจำเป็นเฉพาะของนักเรียน นิสิตนักศึกษา พ่อแม่ และสมาชิกครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ

5) ให้มีกฎหรือนโยบายสถานศึกษาที่ให้ความคุ้มครองเพียงพอ ต่อนักเรียนนิสิตนักศึกษา คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศแบบต่างๆ จากการถูกแบ่งแยกกีดกันทางสังคมและการใช้ ความรุนแรงในสถานศึกษาทุกรูปแบบ รวมถึงการกลั่นแกล้งและรังควาน

6) รับประกันว่านักเรียนนิสิตนักศึกษาที่ถูกแบ่งแยกกีดกันทางสังคม หรือเผชิญความรุนแรงไม่ถูกลดบทบาทหรือกีดกันออกไปเพื่อการคุ้มครอง และให้นักเรียนนิสิตนักศึกษาผู้นั้นมีส่วนร่วมในการหาทางออกที่ดีที่สุดซึ่งได้รับความเคารพจากทุกฝ่าย

G. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that discipline in educational institutions is administered in a manner consistent with human dignity, without discrimination or penalty on the basis of a student's sexual orientation or gender identity, or the expression thereof;

I. Ensure that everyone has access to opportunities and resources for lifelong learning without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity, including adults who have already suffered such forms of discrimination in the educational system.

PRINCIPLE 17 THE RIGHT TO THE HIGHEST ATTAINABLE STANDARD OF HEALTH

Everyone has the right to the highest attainable standard of physical and mental health, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity. Sexual and reproductive health is a fundamental aspect of this right.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure enjoyment of the right to the highest attainable standard of health, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity;

7) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อให้การใช้กฎระเบียบต่างๆ ในสถานศึกษาสอดคล้องกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติหรือลงโทษด้วยสาเหตุวิถีทางเพศ หรืออัตลักษณ์ทางเพศ หรือการแสดงออกในเรื่องดังกล่าว

8) ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและทรัพยากรในการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ รวมถึงผู้ใหญ่ที่เคยเป็นเหยื่อของการเลือกปฏิบัติดังกล่าวในระบบการศึกษามาก่อน

หลักการข้อ 17 สิทธิในการมีสุขภาพตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้

ทุกคนมีสิทธิในการมีสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สุขภาพทางเพศ และอนามัยเจริญพันธุ์ เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของสิทธินี้

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันสิทธิในการมีสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

B. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that all persons have access to healthcare facilities, goods and services, including in relation to sexual and reproductive health, and to their own medical records, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity;

C. Ensure that healthcare facilities, goods and services are designed to improve the health status of, and respond to the needs of, all persons without discrimination on the basis of, and taking into account, sexual orientation and gender identity, and that medical records in this respect are treated with confidentiality;

D. Develop and implement programmes to address discrimination, prejudice and other social factors which undermine the health of persons because of their sexual orientation or gender identity;

E. Ensure that all persons are informed and empowered to make their own decisions regarding medical treatment and care, on the basis of genuinely informed consent, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity;

F. Ensure that all sexual and reproductive health, education, prevention, care and treatment programmes and services respect the diversity of sexual orientations and gender identities, and are equally available to all without discrimination;

G. Facilitate access by those seeking body modifications related to gender reassignment to competent, non-discriminatory treatment, care and support;

2) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงสถานพยาบาล เวชภัณฑ์ และบริการสาธารณสุข รวมถึงที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ อีกทั้งเข้าถึงเวชระเบียนของตนได้ โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

3) ให้สถานพยาบาล เวชภัณฑ์ และบริการสาธารณสุข ถูกออกแบบเพื่อยกระดับสุขภาพและตอบสนองต่อความต้องการของทุกคน โดยให้คำนึงถึงแต่ไม่เลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และให้เวชระเบียนในด้านดังกล่าวถูกเก็บเป็นความลับ

4) พัฒนาโครงการและนำมาปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาการเลือกปฏิบัติอคติหรือปัจจัยทางสังคมอื่นๆ ที่บ่อนทำลายสุขภาพของบุคคลเพราะวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของผู้นั้น

5) ให้ทุกคนได้รับข้อมูลและมีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเองในเรื่องการรับความดูแลและการรักษาพยาบาลทางการแพทย์ซึ่งกระทำโดยได้รับความยินยอมบนพื้นฐานของการได้รับข้อมูลอย่างแท้จริง ทั้งนี้โดยปราศจากการถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

6) ให้โครงการและบริการการศึกษา การป้องกัน การดูแลรักษาพยาบาลทั้งหมดในด้านสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ เคารพต่อความหลากหลายของวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ และให้บริการต่อทุกคนอย่างเสมอภาคโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

7) อำนวยความสะดวกต่อผู้ต้องการแปลงเพศให้เข้าถึงบริการการดูแลและความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพและไม่เลือกปฏิบัติ

H. Ensure that all health service providers treat clients and their partners without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity, including with regard to recognition as next of kin;

I. Adopt the policies, and programmes of education and training, necessary to enable persons working in the healthcare sector to deliver the highest attainable standard of healthcare to all persons, with full respect for each person's sexual orientation and gender identity.

PRINCIPLE 18 PROTECTION FROM MEDICAL ABUSES

No person may be forced to undergo any form of medical or psychological treatment, procedure, testing, or be confined to a medical facility, based on sexual orientation or gender identity. Notwithstanding any classifications to the contrary, a person's sexual orientation and gender identity are not, in and of themselves, medical conditions and are not to be treated, cured or suppressed.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure full protection against harmful medical practices based on sexual orientation or gender identity, including on the basis of stereotypes, whether derived from culture or otherwise, regarding conduct, physical appearance or perceived gender norms;

8) ให้ผู้บริการด้านสุขภาพทั้งหมดปฏิบัติต่อผู้ป่วยและคู่สมรสหรือคู่ชีวิตโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ รวมถึงในเรื่องการยอมรับในฐานะญาติใกล้ชิดที่สุด

9) นำนโยบายและโครงการฝึกอบรมที่จำเป็นมาใช้ในการศึกษาแก่ผู้บริการด้านสุขภาพ เพื่อให้สามารถให้บริการแก่ทุกคนได้ตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยให้ความเคารพอย่างสมบูรณ์ต่อวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลแต่ละคน

หลักการข้อ 18 ความคุ้มครองจากการกระทำที่มีขอบทางการแพทย์

มิให้ผู้ใดถูกบังคับให้ต้องรับการรักษา การทดสอบ กระบวนการรูปแบบใดๆ ทางทางการแพทย์หรือทางจิตวิทยา หรือถูกกักกันในสถานพยาบาล ด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ไม่ว่าจะมีการจัดจำแนกประเภทไว้อย่างไรก็ตาม วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศของบุคคลไม่ใช่อาการเจ็บป่วย จึงไม่ต้องได้รับการรักษา แก่ไข หรือระงับบรรเทา

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันความปลอดภัยอย่างสมบูรณ์จากการถูกทำร้าย โดยกระบวนการทางการแพทย์ด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ รวมถึงที่เกิดจากความคิดเหมาวมเรื่องเพศ ไม่ว่าจะมิตันเหตุจากวัฒนธรรมหรืออื่นๆ อันเกี่ยวกับการประพุดิติน ลักษณะภายนอก หรือกรอบเรื่องเพศ

B. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that no child's body is irreversibly altered by medical procedures in an attempt to impose a gender identity without the full, free and informed consent of the child in accordance with the age and maturity of the child and guided by the principle that in all actions concerning children, the best interests of the child shall be a primary consideration;

C. Establish child protection mechanisms whereby no child is at risk of, or subjected to, medical abuse;

D. Ensure protection of persons of diverse sexual orientations and gender identities against unethical or involuntary medical procedures or research, including in relation to vaccines, treatments or microbicides for HIV/AIDS or other diseases;

E. Review and amend any health funding provisions or programmes, including those of a development-assistance nature, which may promote, facilitate or in any other way render possible such abuses;

F. Ensure that any medical or psychological treatment or counselling does not, explicitly or implicitly, treat sexual orientation and gender identity as medical conditions to be treated, cured or suppressed.

2) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อมิให้ร่างกายของเด็กคนใดถูกเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรโดยวิธีทางการแพทย์เพื่อขัดเยียดเพศให้กับเด็ก โดยที่เด็กไม่ได้ให้ความยินยอมอย่างสมบูรณ์ อิสระ และได้รับข้อมูลตามอายุและวุฒิภาวะของเด็ก และไม่ได้ยึดหลักการที่ว่าในการกระทำใดๆ ที่เกี่ยวข้อง与孩子ต้องถือเอาประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ

3) วางมาตรการคุ้มครองเด็ก เพื่อมิให้เด็กคนใดอยู่ในความเสี่ยงหรือตกเป็นเหยื่อทางการแพทย์

4) ให้ความคุ้มครองผู้มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลายจากกระบวนการหรือการวิจัยทางการแพทย์ที่ผิดจรรยาบรรณ หรือไม่ได้รับความยินยอม รวมทั้งที่เกี่ยวกับวัคซีน การรักษา หรือยาม่าเชื้อโรค สำหรับเอชไอวี/เอดส์ หรือโรคอื่นๆ

5) ทบทวนและแก้ไขข้อกำหนดการให้ทุนสนับสนุนหรือโครงการสุขภาพ รวมทั้งที่มีลักษณะการพัฒนาหรือให้ความช่วยเหลือ ซึ่งอาจมีส่วนสนับสนุน อำนวยความสะดวก หรือทำให้เกิดการทำร้ายในลักษณะดังข้างต้นไม่ว่าด้วยวิธีใดก็ตาม

6) รับประกันว่าการรักษาหรือการให้คำปรึกษาทางการแพทย์หรือทางจิตวิทยาใดๆ จะไม่ถือเอาทั้งโดยชัดแจ้งหรือเป็นนัยว่า วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศเป็นอาการเจ็บป่วยที่ต้องได้รับการรักษา แก้ไขหรือระงับบรรเทา

PRINCIPLE 19 THE RIGHT TO FREEDOM OF OPINION AND EXPRESSION

Everyone has the right to freedom of opinion and expression, regardless of sexual orientation or gender identity. This includes the expression of identity or personhood through speech, deportment, dress, bodily characteristics, choice of name, or any other means, as well as the freedom to seek, receive and impart information and ideas of all kinds, including with regard to human rights, sexual orientation and gender identity, through any medium and regardless of frontiers.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure full enjoyment of freedom of opinion and expression, while respecting the rights and freedoms of others, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity, including the receipt and imparting of information and ideas concerning sexual orientation and gender identity, as well as related advocacy for legal rights, publication of materials, broadcasting, organisation of or participation in conferences, and dissemination of and access to safer-sex information;

B. Ensure that the outputs and the organisation of media that is State-regulated is pluralistic and non-discriminatory in respect of issues of sexual orientation and gender identity and that the personnel recruitment and promotion policies of such organisations are non-discriminatory on the basis of sexual orientation or gender identity;

หลักการข้อ 19 สิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความเห็นและการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธินี้รวมถึงการแสดงออก อัตลักษณ์ หรือตัวตน ผ่านทางการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด ตลอดจนเสรีภาพในการเสาะหา ได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดทุกประเภท รวมทั้งที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน วิถีทางเพศ และอัตลักษณ์ทางเพศ โดยผ่านทางสื่อใดๆ และโดยไม่ขึ้นต่อพรมแดน

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันการมีเสรีภาพโดยสมบูรณ์ในการแสดงออก และแสดงความคิดเห็นอย่างเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ รวมทั้งการได้รับและเผยแพร่ข้อมูลและแนวความคิดเกี่ยวกับวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ รวมไปถึงการสนับสนุนสิทธิทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การตีพิมพ์เอกสาร การแพร่กระจายภาพและเสียง การจัดหรือการเข้าร่วมประชุม และการเผยแพร่หรือเข้าถึงข้อมูลการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย

2) ให้โครงสร้างและผลงานของสื่อที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ มีความเป็นพหุนิยมและไม่เลือกปฏิบัติในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ และให้นโยบายการคัดเลือกเข้าทำงานและการเลื่อนตำแหน่งในองค์กรดังกล่าวไม่เลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

C. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure the full enjoyment of the right to express identity or personhood, including through speech, deportment, dress, bodily characteristics, choice of name or any other means;

D. Ensure that notions of public order, public morality, public health and public security are not employed to restrict, in a discriminatory manner, any exercise of freedom of opinion and expression that affirms diverse sexual orientations or gender identities;

E. Ensure that the exercise of freedom of opinion and expression does not violate the rights and freedoms of persons of diverse sexual orientations and gender identities;

F. Ensure that all persons, regardless of sexual orientation or gender identity, enjoy equal access to information and ideas, as well as to participation in public debate.

3) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันการมีสิทธิสมบูรณ์ในการแสดงออกอัตลักษณ์หรือตัวตนผ่านการพูดจา ท่าทาง การแต่งกาย ลักษณะร่างกาย การเลือกใช้ชื่อ หรือวิธีอื่นใด

4) มิให้ความคิดเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม สุขภาพ และความมั่นคงของสาธารณะ ถูกใช้อย่างเลือกปฏิบัติเพื่อจำกัดสิทธิในการแสดงออกและแสดงความคิดเห็นสนับสนุนวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลาย

5) มิให้การแสดงออกและแสดงความคิดเห็นใดๆ ละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้ที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลาย

6) ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลและแนวความคิด รวมทั้งเข้าร่วมการอภิปรายสาธารณะได้อย่างเสมอภาค โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

PRINCIPLE 20 THE RIGHT TO FREEDOM OF PEACEFUL ASSEMBLY AND ASSOCIATION

Everyone has the right to freedom of peaceful assembly and association, including for the purposes of peaceful demonstrations, regardless of sexual orientation or gender identity. Persons may form and have recognised, without discrimination, associations based on sexual orientation or gender identity, and associations that distribute information to or about, facilitate communication among, or advocate for the rights of, persons of diverse sexual orientations and gender identities.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure the rights to peacefully organise, associate, assemble and advocate around issues of sexual orientation and gender identity, and to obtain legal recognition for such associations and groups, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity;

B. Ensure in particular that notions of public order, public morality, public health and public security are not employed to restrict any exercise of the rights to peaceful assembly and association solely on the basis that it affirms diverse sexual orientations or gender identities;

หลักการข้อ 20 สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการสมาคม

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการสมาคม รวมถึงการประท้วงอย่างสงบ โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ บุคคลมีสิทธิรวมกลุ่มสมาคมบนพื้นฐานวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ตลอดจนกลุ่มสมาคมที่เผยแพร่ข้อมูลให้กับหรือเกี่ยวกับผู้มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลาย หรืออำนวยความสะดวกในการสื่อสารหรือรณรงค์เพื่อสิทธิของผู้มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลาย โดยที่กลุ่มสมาคมดังกล่าวได้รับการรับรองโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติ

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็นเพื่อรับประกันสิทธิในการจัดตั้งกลุ่ม สมาคม ชุมนุมและเคลื่อนไหว สนับสนุนเกี่ยวกับประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศอย่างสงบ และให้การรับรองทางกฎหมายแก่กลุ่มสมาคมดังกล่าวโดยไม่เลือกปฏิบัติ ด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

2) มิให้ความคิดเรื่องการรักษาความสงบเรียบร้อย ศีลธรรม สุขภาพ และความมั่นคงของสาธารณะถูกใช้เพื่อจำกัดสิทธิในการชุมนุมและการสมาคมอย่างสงบ เพียงด้วยเหตุผลว่าเป็นการให้การรับรองวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลาย

C. Under no circumstances impede the exercise of the rights to peaceful assembly and association on grounds relating to sexual orientation or gender identity, and ensure that adequate police and other physical protection against violence or harassment is afforded to persons exercising these rights;

D. Provide training and awareness-raising programmes to law enforcement authorities and other relevant officials to enable them to provide such protection;

E. Ensure that information disclosure rules for voluntary associations and groups do not, in practice, have discriminatory effects for such associations and groups addressing issues of sexual orientation or gender identity, or for their members.

PRINCIPLE 21 THE RIGHT TO FREEDOM OF THOUGHT, CONSCIENCE AND RELIGION

Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion, regardless of sexual orientation or gender identity. These rights may not be invoked by the State to justify laws, policies or practices which deny equal protection of the law, or discriminate, on the basis of sexual orientation or gender identity.

3) ไม่ปิดกั้นสิทธิในการชุมนุมและการสมาคมอย่างสงบในประเด็นเกี่ยวกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และให้มีกำลังตำรวจหรือสิ่งป้องกันทางกายภาพอื่นๆ อย่างเพียงพอเพื่อคุ้มครองผู้ชุมนุมใช้สิทธิดังกล่าวให้ปลอดภัยจากความรุนแรงหรือการรังควาน

4) ริเริ่มโครงการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่รักษากฎหมายและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถให้ความคุ้มครองลักษณะดังกล่าวได้

5) ให้กฎการเปิดเผยข้อมูลสำหรับสมาคมหรือกลุ่มที่รวมตัวโดยอิสระ ไม่มีผลในทางเลือกปฏิบัติต่อสมาคมหรือกลุ่มที่ทำงานในประเด็นวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ หรือต่อสมาชิกกลุ่มสมาคมดังกล่าวในทางปฏิบัติ

หลักการข้อ 21 สิทธิเสรีภาพในด้านความคิด มโนธรรม และศาสนา

ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในด้านความคิด มโนธรรม และศาสนา โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ สิทธิเหล่านี้ไม่สามารถถูกรัฐยกมาอ้างเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับกฎหมาย นโยบายหรือการปฏิบัติใดๆ ที่ปฏิเสธการให้คุ้มครองทางกฎหมายอย่างเสมอภาค หรือที่เลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure the right of persons, regardless of sexual orientation or gender identity, to hold and practise religious and non-religious beliefs, alone or in association with others, to be free from interference with their beliefs and to be free from coercion or the imposition of beliefs;

B. Ensure that the expression, practice and promotion of different opinions, convictions and beliefs with regard to issues of sexual orientation or gender identity is not undertaken in a manner incompatible with human rights.

PRINCIPLE 22 THE RIGHT TO FREEDOM OF MOVEMENT

Everyone lawfully within a State has the right to freedom of movement and residence within the borders of the State, regardless of sexual orientation or gender identity. Sexual orientation and gender identity may never be invoked to limit or impede a person's entry, egress or return to or from any State, including that person's own State.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that the right to freedom of movement and residence is guaranteed regardless of sexual orientation or gender identity.

รู้จัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันสิทธิของบุคคล ในการมีและปฏิบัติตามความเชื่อ ทั้งทางศาสนาหรือด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะโดยลำพังหรือร่วมกับผู้อื่นในการเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงความเชื่อ และจากการถูกบังคับหรือถูกข่มขู่ด้วยความเชื่อโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

2) ให้หลักประกันว่าการแสดงออก การปฏิบัติ และการเผยแพร่ความคิดเห็นทัศนคติและความเชื่อที่แตกต่างกันในประเด็นวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ไม่ถูกระงับในลักษณะที่ขัดแย้งกับสิทธิมนุษยชน

หลักการข้อ 22 สิทธิเสรีภาพในการย้ายถิ่นฐาน

ทุกคนที่มีสถานะถูกต้องตามกฎหมายในรัฐ มีสิทธิเสรีภาพในการย้ายถิ่นฐานและการอยู่อาศัยภายในอาณาเขตของรัฐนั้นโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ต้องไม่ถูกยกอ้างเพื่อจำกัดหรือขัดขวางการเข้าออก การกลับมาหรือไปยังรัฐหนึ่งรัฐใดรวมถึงรัฐของบุคคลนั่นเอง

รู้จัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันสิทธิในการย้ายถิ่นฐานและการอยู่อาศัย โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

PRINCIPLE 23 THE RIGHT TO SEEK ASYLUM

Everyone has the right to seek and enjoy in other countries asylum from persecution, including persecution related to sexual orientation or gender identity. A State may not remove, expel or extradite a person to any State where that person may face a well-founded fear of torture, persecution, or any other form of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, on the basis of sexual orientation or gender identity.

States shall:

A. Review, amend and enact legislation to ensure that a well-founded fear of persecution on the basis of sexual orientation or gender identity is accepted as a ground for the recognition of refugee status and asylum;

B. Ensure that no policy or practice discriminates against asylum seekers on the basis of sexual orientation or gender identity;

C. Ensure that no person is removed, expelled or extradited to any State where that person may face a well-founded fear of torture, persecution, or any other form of cruel, inhuman or degrading treatment or punishment, on the basis of that person's sexual orientation or gender identity.

หลักการข้อ 23 สิทธิในการแสวงหาที่พักพิง

ทุกคนมีสิทธิในการแสวงหาและได้รับที่ที่พักพิงในประเทศอื่น เพื่อหลบหนีการกวาดล้าง รวมทั้งที่มีสาเหตุจากวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ รัฐจักไม่ก้ำจัด เนรเทศ หรือส่งกลับบุคคลใดไปยังรัฐใดๆ ที่บุคคลนั้นมีเหตุผลเชื่อได้ว่าจะต้องเผชิญความหวาดกลัวต่อการถูกทรมาน กวาดล้าง หรือปฏิบัติหรือลงโทษในรูปแบบที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จากสาเหตุแห่งวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

รัฐจัก :

- 1) ทบทวน แก่ไข หรือออกกฎหมาย เพื่อให้ความหวาดกลัวอย่างมีเหตุผลเชื่อได้ว่าจะถูกกวาดล้างเพราะสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศสามารถใช้เป็นสาเหตุในการรับรองสถานะผู้ลี้ภัยและการให้ที่ลี้ภัย
- 2) ห้ามมิให้นโยบายหรือวิธีปฏิบัติใดเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้ลี้ภัยด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ
- 3) ห้ามมิให้บุคคลใดถูกก้ำจัด เนรเทศ หรือส่งกลับไปสู่รัฐใด ที่มีเหตุผลเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะต้องเผชิญความหวาดกลัวต่อการถูกทรมาน กวาดล้างหรือปฏิบัติหรือลงโทษในรูปแบบที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

PRINCIPLE 24 THE RIGHT TO FOUND A FAMILY

Everyone has the right to found a family, regardless of sexual orientation or gender identity. Families exist in diverse forms. No family may be subjected to discrimination on the basis of the sexual orientation or gender identity of any of its members.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure the right to found a family, including through access to adoption or assisted procreation (including donor insemination), without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity;

B. Ensure that laws and policies recognise the diversity of family forms, including those not defined by descent or marriage, and take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that no family may be subjected to discrimination on the basis of the sexual orientation or gender identity of any of its members, including with regard to family-related social welfare and other public benefits, employment, and immigration;

C. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that in all actions or decisions concerning children, whether undertaken by public or private social welfare institutions, courts of law, administrative authorities or legislative bodies, the best interests of the child shall be a primary consideration, and that the sexual orientation or gender identity of the child or of any family member or other person may not be considered incompatible with such best interests;

หลักการข้อ 24 สิทธิในการก่อตั้งครอบครัว

ทุกคนมีสิทธิในการก่อตั้งครอบครัวโดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ครอบครัวมีรูปแบบหลากหลาย ห้ามมิให้ครอบครัวใดถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของสมาชิกคนหนึ่งคนใดในครอบครัว

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันสิทธิในการก่อตั้งครอบครัว รวมทั้งโดยให้มีโอกาสอุปการะบุตรบุญธรรม หรือตั้งครรภ์ด้วยเทคโนโลยีทางการแพทย์ (รวมถึงการผสมเทียม) โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

2) ให้กฎหมายและนโยบายต่างๆ ยอมรับความหลากหลายของรูปแบบครอบครัว รวมทั้งครอบครัวที่ไม่ได้นิยามด้วยสายเลือดหรือการสมรส และจักใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อมิให้ครอบครัวใดถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของสมาชิกคนหนึ่งคนใดในครอบครัว รวมถึงในด้านสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับครอบครัว และสิทธิประโยชน์จากรัฐ การจ้างงาน หรือการตรวจคนเข้าเมือง

3) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อให้การกระทำหรือการตัดสินใจทั้งหมดเกี่ยวกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสวัสดิการสังคมของรัฐหรือเอกชน ศาล หน่วยงานปกครองหรือองค์กรนิติบัญญัติ ต้องถือเอาประโยชน์ของเด็กเป็นหลัก และต้องไม่ถือว่าวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของเด็กหรือสมาชิกครอบครัวคนหนึ่งคนใดขัดกับประโยชน์ดังกล่าว

D. In all actions or decisions concerning children, ensure that a child who is capable of forming personal views can exercise the right to express those views freely, and that such views are given due weight in accordance with the age and maturity of the child;

E. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that in States that recognise same-sex marriages or registered partnerships, any entitlement, privilege, obligation or benefit available to different-sex married or registered partners is equally available to same-sex married or registered partners;

F. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure that any obligation, entitlement, privilege, obligation or benefit available to different-sex unmarried partners is equally available to same-sex unmarried partners;

G. Ensure that marriages and other legally-recognised partnerships may be entered into only with the free and full consent of the intending spouses or partners.

4) ให้เด็กที่มีวุฒิภาวะเพียงพอต่อการมีความคิดเห็นส่วนตัว มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวอย่างอิสระ และต้องให้นำหนักต่อความคิดเห็นดังกล่าวตามสมควรแก่วัยและวุฒิภาวะของเด็กในการกระทำ หรือการตัดสินใจใดๆ เกี่ยวกับเด็ก

5) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมด ที่จำเป็น เพื่อรับประกันสิทธิ สิทธิประโยชน์ ภาระหน้าที่ หรือผลประโยชน์ใดๆ ให้แก่การจดทะเบียนสมรส หรือการจดทะเบียนเป็นคู่ชีวิตระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน เท่าเทียมกับการจดทะเบียนสมรส หรือการจดทะเบียนเป็นคู่ชีวิตระหว่างบุคคลต่างเพศ ในรัฐที่ยอมรับการจดทะเบียนสมรสหรือการจดทะเบียนเป็นคู่ชีวิตระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน

6) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมด ที่จำเป็น เพื่อรับประกันสิทธิ สิทธิประโยชน์ ภาระหน้าที่ หรือผลประโยชน์ใดๆ ต่อคู่ชีวิตเพศเดียวกันที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส เท่าเทียมกับคู่ชีวิตต่างเพศ ที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส

7) ให้การจดทะเบียนสมรสหรือการจดทะเบียนเป็นคู่ชีวิตที่ได้รับการยอมรับทางกฎหมาย มีผลต่อเมื่อผู้ตั้งใจเป็นคู่สมรสหรือคู่ชีวิตทั้งสอง ให้การยินยอมอย่างอิสระและสมบูรณ์

PRINCIPLE 25 THE RIGHT TO PARTICIPATE IN PUBLIC LIFE

Every citizen has the right to take part in the conduct of public affairs, including the right to stand for elected office, to participate in the formulation of policies affecting their welfare, and to have equal access to all levels of public service and employment in public functions, including serving in the police and military, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity.

States should:

A. Review, amend and enact legislation to ensure the full enjoyment of the right to participate in public and political life and affairs, embracing all levels of government service and employment in public functions, including serving in the police and military, without discrimination on the basis of, and with full respect for, each person's sexual orientation and gender identity;

B. Take all appropriate measures to eliminate stereotypes and prejudices regarding sexual orientation and gender identity that prevent or restrict participation in public life;

C. Ensure the right of each person to participate in the formulation of policies affecting their welfare, without discrimination on the basis of, and with full respect for, their sexual orientation and gender identity.

หลักการข้อ 25 สิทธิในการมีส่วนร่วมด้านการปกครอง

พลเมืองทุกคนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมด้านการปกครอง รวมถึงสิทธิในการลงสมัครเลือกตั้ง มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่กระทบต่อสวัสดิการของตน และเข้าถึงบริการสาธารณะและการจ้างงานภาครัฐ ในทุกระดับอย่างเสมอภาค รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจและทหาร โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

รัฐควร:

1) ทบทวน แก้ไขและออกกฎหมายเพื่อรับประกันสิทธิอย่างสมบูรณ์ในการมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านการปกครองและการเมือง ครอบคลุมบริการและการจ้างงานภาครัฐในทุกระดับ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจและทหาร โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติและได้รับความเคารพอย่างสมบูรณ์ในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศของแต่ละบุคคล

2) ใช้มาตรการทั้งหมดที่เหมาะสมในการกำจัดความคิดเหมารวมหรืออคติเกี่ยวกับวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่ชัดเจนหรือจำกัดการมีส่วนร่วมด้านการปกครอง

3) ให้แต่ละบุคคลมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายที่กระทบต่อสวัสดิการของตน โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติและได้รับความเคารพอย่างสมบูรณ์ในประเด็นวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน

PRINCIPLE 26 THE RIGHT TO PARTICIPATE IN CULTURAL LIFE

Everyone has the right to participate freely in cultural life, regardless of sexual orientation or gender identity, and to express, through cultural participation, the diversity of sexual orientation and gender identity.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure opportunities for the participation in cultural life of all persons, regardless of, and with full respect for, their sexual orientations and gender identities;

B. Foster dialogue between, and mutual respect among, proponents of the various cultural groups present within the State, including among groups that hold different views on matters of sexual orientation and gender identity, consistently with respect for the human rights referred to in these Principles.

หลักการข้อ 26 สิทธิในการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม

ทุกคนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมอย่างเสรี โดยไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และมีสิทธิในการแสดงออกถึงความหลากหลายของวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศโดยผ่านการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม

รัฐจัก :

1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อรับประกันโอกาสของทุกคนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรม โดยให้ความเคารพต่อแต่ไม่ขึ้นกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

2) อุปถัมภ์ให้มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้สืบบทบาทของกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆ ที่มีอยู่ภายในรัฐ รวมทั้งกลุ่มที่มีความเห็นแตกต่างกันในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ อย่างสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนที่หลักการทั้งหลายเหล่านี้อ้างอิงถึง

PRINCIPLE 27 THE RIGHT TO PROMOTE HUMAN RIGHTS

Everyone has the right, individually and in association with others, to promote the protection and realisation of human rights at the national and international levels, without discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity. This includes activities directed towards the promotion and protection of the rights of persons of diverse sexual orientations and gender identities, as well as the right to develop and discuss new human rights norms and to advocate their acceptance.

States shall:

A. Take all necessary legislative, administrative and other measures to ensure a favourable environment for activities directed towards the promotion, protection and realisation of human rights, including rights relevant to sexual orientation and gender identity;

B. Take all appropriate measures to combat actions or campaigns targeting human rights defenders working on issues of sexual orientation and gender identity, as well as those targeting human rights defenders of diverse sexual orientations and gender identities;

C. Ensure that human rights defenders, regardless of their sexual orientation or gender identity, and regardless of the human rights issues they advocate, enjoy non-discriminatory access to, participation in, and communication with, national and international human rights organisations and bodies;

หลักการข้อ 27 สิทธิในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

ทุกคนมีสิทธิที่จะส่งเสริมความคุ้มครองและเสริมสร้างสิทธิมนุษยชนในระดับชาติและระหว่างประเทศ ทั้งโดยลำพังหรือร่วมสมาคมกับผู้อื่น โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ทั้งนี้ รวมถึงกิจกรรมที่มีเป้าหมายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของผู้ที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลาย ตลอดจนสิทธิในการพัฒนาและอภิปรายบรรทัดฐานสิทธิมนุษยชนใหม่ๆ และส่งเสริมการยอมรับบรรทัดฐานดังกล่าว

รัฐจัก :

- 1) ใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ ทางปกครอง และอื่นๆ ทั้งหมดที่จำเป็น เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อกิจกรรมที่มีเป้าหมายในการส่งเสริม คุ้มครอง และสร้างเสริมสิทธิมนุษยชน รวมถึงสิทธิที่เกี่ยวข้องกับวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ
- 2) ใช้มาตรการทั้งหมดที่เหมาะสมในการต่อสู้กับการกระทำหรือการรณรงค์ที่พุ่งเป้าไปยังผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนที่ทำงานในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ และผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลาย
- 3) ให้ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะมีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศแบบใดสามารถเข้าถึง มีส่วนร่วม หรือสื่อสารกับองค์กรสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศได้โดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของตน หรือด้วยสาเหตุประเด็นสิทธิมนุษยชนที่รณรงค์อยู่

D. Ensure the protection of human rights defenders, working on issues of sexual orientation and gender identity, against any violence, threat, retaliation, de facto or de jure discrimination, pressure, or any other arbitrary action perpetrated by the State, or by non-State actors, in response to their human rights activities. The same protection should be ensured, to human rights defenders working on any issue, against any such treatment based on their sexual orientation or gender identity;

E. Support the recognition and accreditation of organisations that promote and protect the human rights of persons of diverse sexual orientations and gender identities at the national and international levels.

PRINCIPLE 28 THE RIGHT TO EFFECTIVE REMEDIES AND REDRESS

Every victim of a human rights violation, including of a violation based on sexual orientation or gender identity, has the right to effective, adequate and appropriate remedies. Measures taken for the purpose of providing reparation to, or securing adequate advancement of, persons of diverse sexual orientations and gender identities are integral to the right to effective remedies and redress.

4) ให้ความคุ้มครองผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนที่ทำงานในประเด็น
วิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ จากความรุนแรง การข่มขู่ การกักขัง
การเลือกปฏิบัติทั้งโดยพฤตินัยหรือนิตินัย การกีดกัน หรือการกระทำตาม
ผลการใดๆ โดยภาครัฐหรือมิใช่ภาครัฐ อันเป็นผลจากการทำกิจกรรม
เพื่อสิทธิมนุษยชน และจกให้ผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะทำงาน
ในประเด็นใด ได้รับความคุ้มครองจากการละเมิดดังกล่าวที่มีสาเหตุจาก
วิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศเช่นเดียวกัน

5) สนับสนุนการยอมรับและการรับรองฐานะขององค์กรที่ส่งเสริม
และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ
หลากหลาย ทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ

หลักการข้อ 28 สิทธิในการได้รับการเยียวยาแก้ไขและชดใช้ใน ลักษณะเกิดผลใช้บังคับได้

เหยื่อทุกคนของการละเมิดสิทธิมนุษยชนรวมทั้งการละเมิดสิทธิ
ด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ มีสิทธิในการได้รับการ
เยียวยาแก้ไขอย่างเกิดผลใช้บังคับได้ เพียงพอ และเหมาะสม มาตราการ
ชดใช้หรือส่งเสริมความก้าวหน้าอย่างเพียงพอให้กับผู้ที่มีวิถีทางเพศและ
อัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายเป็นส่วนสำคัญของสิทธิในการได้รับการ
เยียวยาแก้ไขและชดใช้อย่างเกิดผลใช้บังคับได้

States shall:

A. Establish the necessary legal procedures, including through the revision of legislation and policies, to ensure that victims of human rights violations on the basis of sexual orientation or gender identity have access to full redress through restitution, compensation, rehabilitation, satisfaction, guarantee of non-repetition, and/or any other means as appropriate;

B. Ensure that remedies are enforced and implemented in a timely manner; Ensure that effective institutions and standards for the provision of remedies and redress are established, and that all personnel are trained in issues of human rights violations based on sexual orientation and gender identity;

C. Ensure that all persons have access to all necessary information about the processes for seeking remedies and redress;

D. Ensure that financial aid is provided to those who are unable to afford the cost of securing redress, and that any other obstacles to securing such redress, financial or otherwise, are removed;

E. Ensure training and awareness-raising programmes, including measures aimed at teachers and students at all levels of public education, at professional bodies, and at potential violators of human rights, to promote respect for and adherence to international human rights standards in accordance with these Principles, as well as to counter discriminatory attitudes based on sexual orientation or gender identity.

รู้จัก :

1) สร้างกระบวนการทางกฎหมายที่จำเป็น รวมทั้งโดยการแก้ไขกฎหมายและนโยบาย เพื่อให้เหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ เข้าถึงการชดเชยอย่างสมบูรณ์ ด้วยการได้รับค่าชดเชยชดเชย ค่าทำขวัญ การฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ การรับประกันว่าจะไม่เกิดเหตุการณ์ซ้ำอีก และ/หรือ วิธีการอื่นใดตามความเหมาะสม

2) ให้การเยียวยาแก้ไขอย่างทันที่ทั้งที่ จัดตั้งสถาบันและมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการเยียวยาแก้ไขและการชดเชย และให้บุคลากรทั้งหมดได้รับการฝึกอบรมในประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีสาเหตุจากวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ

3) ให้ทุกคนเข้าถึงข้อมูลที่เป็นทั้งหมดเกี่ยวกับกระบวนการร้องขอการเยียวยาแก้ไขและการชดเชย

4) ให้ความสนับสนุนด้านการเงินเป็นค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ร้องขอการชดเชยในกรณีจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ และกำจัดอุปสรรคทั้งด้านการเงินหรืออื่นใดต่อการได้รับการชดเชยให้หมดสิ้นไป

5) ริเริ่มโครงการฝึกอบรม รวมทั้งมาตรการเพื่อเพิ่มความเข้าใจสำหรับคณาจารย์ นักเรียน นิสิตนักศึกษาในทุกระดับการศึกษา ภาครัฐ องค์กรวิชาชีพ และผู้มีแนวโน้มที่จะละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อส่งเสริมความเคารพและยึดมั่นต่อมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างสอดคล้องกับหลักการทั้งหลายเหล่านี้ ตลอดจนเพื่อลบล้างอคติเลือกปฏิบัติที่มีสาเหตุจากวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

PRINCIPLE 29 ACCOUNTABILITY

Everyone whose human rights, including rights addressed in these Principles, are violated is entitled to have those directly or indirectly responsible for the violation, whether they are government officials or not, held accountable for their actions in a manner that is proportionate to the seriousness of the violation. There should be no impunity for perpetrators of human rights violations related to sexual orientation or gender identity.

States shall:

A. Establish appropriate, accessible and effective criminal, civil, administrative and other procedures, as well as monitoring mechanisms, to ensure the accountability of perpetrators for human rights violations related to sexual orientation or gender identity;

B. Ensure that all allegations of crimes perpetrated on the basis of the actual or perceived sexual orientation or gender identity of the victim, including such crimes described in these Principles, are investigated promptly and thoroughly, and that, where appropriate evidence is found, those responsible are prosecuted, tried and duly punished;

C. Establish independent and effective institutions and procedures to monitor the formulation and enforcement of laws and policies to ensure the elimination of discrimination on the basis of sexual orientation or gender identity;

หลักการข้อ 29 ภาวะความรับผิดชอบ

ทุกคนที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนรวมทั้งสิทธิที่กล่าวถึงในหลักการทั้งหลายเหล่านี้ มีสิทธิในการให้ผู้มีส่วนต่อการละเมิดทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม ไม่ว่าจะป็นเจ้าหน้าที่รัฐหรือไม่ก็ตาม ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนตามความร้ายแรงของการละเมิด ผู้กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศไม่ควรถูกปล่อยให้ลอยนวลโดยไม่ได้รับโทษ

รัฐจัก :

1) จัดตั้งกระบวนการทางอาญา ทางแพ่ง ทางปกครอง และอื่นๆ ที่เหมาะสม เข้าถึงได้ และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนกลไกตรวจสอบ เพื่อให้ผู้กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ต้องมีภาวะความรับผิดชอบต่อการละเมิด

2) ให้ข้อกล่าวหาทั้งหมดเกี่ยวกับอาชญากรรมที่กระทำด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของเหยื่อ ทั้งที่เป็นจริงหรือที่ผู้อื่นเข้าใจเอาเองรวมทั้งอาชญากรรมต่างๆ ที่กล่าวถึงในหลักการทั้งหลายเหล่านี้ ต้องได้รับการสอบสวนโดยทันทีและละเอียดถี่ถ้วน และหากพบหลักฐานเพียงพอต้องทำการฟ้องร้อง ดำเนินคดี และลงโทษผู้ละเมิดตามสมควรแก่ความผิด

3) ก่อตั้งสถาบันและกระบวนการที่มีอำนาจและอิสระเพื่อกำกับตรวจสอบการร่าง และบังคับใช้กฎหมายและนโยบาย เพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ

D. Remove any obstacles preventing persons responsible for human rights violations based on sexual orientation or gender identity from being held accountable.

ADDITIONAL RECOMMENDATIONS

All members of society and of the international community have responsibilities regarding the realisation of human rights. We therefore recommend that:

A. The United Nations High Commissioner for Human Rights endorse these Principles, promote their implementation worldwide, and integrate them into the work of the Office of the High Commissioner for Human Rights, including at the field-level;

B. The United Nations Human Rights Council endorse these Principles and give substantive consideration to human rights violations based on sexual orientation or gender identity, with a view to promoting State compliance with these Principles;

C. The United Nations Human Rights Special Procedures pay due attention to human rights violations based on sexual orientation or gender identity, and integrate these Principles into the implementation of their respective mandates;

D. The United Nations Economic and Social Council recognise and accredit non-governmental organisations whose aim is to promote and protect the human rights of persons of diverse sexual orientations and gender identities, in accordance with its Resolution 1996/31;

4) กำจัดอุปสรรคใดๆ ที่ทำให้ผู้กระทำการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศสามารถลดยกเว้นได้โดยไม่มีการรับภาระความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สมาชิกทั้งหมดในสังคมและประชาคมโลกล้วนมีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างเสริมสิทธิมนุษยชน เราจึงเสนอแนะให้:

1) สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติให้การรับรองหลักการทั้งหลายเหล่านี้ และส่งเสริมการนำไปปฏิบัติทั่วโลก และบูรณาการเข้าไปในหน้าที่ของสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชน รวมทั้งในภาคสนาม

2) คณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ให้การรับรองหลักการทั้งหลายเหล่านี้ และพิจารณาในด้านเนื้อหาเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ โดยมุ่งหมายส่งเสริมให้รัฐทั้งหลายปฏิบัติตามหลักการทั้งหลายเหล่านี้

3) กระบวนพิจารณาพิเศษด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ให้ความสนใจอย่างเพียงพอต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และบูรณาการหลักการทั้งหลายเหล่านี้เข้าไปในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจของตน

4) คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ให้การยอมรับและรับรองฐานะขององค์กรพัฒนาเอกชนที่มีเป้าหมายส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้ที่มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายตามมติ 1996/31

E. The United Nations Human Rights Treaty Bodies vigorously integrate these Principles into the implementation of their respective mandates, including their case law and the examination of State reports, and, where appropriate, adopt General Comments or other interpretive texts on the application of human rights law to persons of diverse sexual orientations and gender identities;

F. The World Health Organization and UNAIDS develop guidelines on the provision of appropriate health services and care, responding to the health needs of persons related to their sexual orientation or gender identity, with full respect for their human rights and dignity;

G. The UN High Commissioner for Refugees integrate these Principles in efforts to protect persons who experience, or have a well-founded fear of, persecution on the basis of sexual orientation or gender identity, and ensure that no person is discriminated against on the basis of sexual orientation or gender identity in relation to the receipt of humanitarian assistance or other services, or the determination of refugee status;

H. Regional and sub-regional inter-governmental organisations with a commitment to human rights, as well as regional human rights treaty bodies, ensure that the promotion of these Principles is integral to the implementation of the mandates of their various human rights mechanisms, procedures and other arrangements and initiatives;

5) องค์การตามสนธิสัญญาแห่งสหประชาชาติบูรณาการหลักการทั้งหลายเหล่านี้เข้าไปในการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจของตนอย่างจริงจัง รวมทั้งในคดีความและการตรวจสอบรายงานรัฐ และนำความคิดเห็นทั่วไปหรือเอกสารตีความอื่นๆ ในเรื่องการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนต่อผู้มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายมาใช้ในเรื่องที่เหมาะสม

6) องค์การอนามัยโลก และองค์กรเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS) พัฒนาแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการให้บริการและการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม และตอบสนองต่อความจำเป็นด้านสุขภาพในเรื่องเกี่ยวกับวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศของแต่ละบุคคล และให้ความเคารพอย่างสมบูรณ์ต่อสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลเหล่านั้น

7) สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ บูรณาการหลักการทั้งหลายเหล่านี้เข้าไปในหน้าที่การให้ความคุ้มครองต่อผู้ประสพที่ประสพกับหรือผู้มีความหวาดกลัวอย่างมีเหตุเชื่อถือได้ต่อการถูกกวาดล้างด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ และมีให้บุคคลใดถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศ ในการได้รับความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมหรือบริการอื่นๆ หรือในการพิจารณาสถานะผู้ลี้ภัย

8) องค์การระหว่างรัฐบาลทั้งระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคที่มีพันธะหน้าที่ในด้านสิทธิมนุษยชน ตลอดจนองค์การสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่างๆ ระดับภูมิภาค ถือว่าการส่งเสริมหลักการทั้งหลายเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่แยกออกมิได้จากการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจของตน ทั้งในเรื่องกลไกสิทธิมนุษยชน กระบวนการ การจัดการหรือแนวคิดริเริ่มต่างๆ

I. Regional human rights courts vigorously integrate those Principles that are relevant to the human rights treaties they interpret into their developing case law on sexual orientation and gender identity;

J. Non-governmental organisations working on human rights at the national, regional and international levels promote respect for these Principles within the framework of their specific mandates;

K. Humanitarian organisations incorporate these Principles into any humanitarian or relief operations, and refrain from discriminating against persons on the basis of sexual orientation or gender identity in the provision of aid and other services;

L. National human rights institutions promote respect for these Principles by State and non-State actors, and integrate into their work the promotion and protection of the human rights of persons of diverse sexual orientations or gender identities;

M. Professional organisations, including those in the medical, criminal or civil justice, and educational sectors, review their practices and guidelines to ensure that they vigorously promote the implementation of these Principles;

N. Commercial organisations acknowledge and act upon the important role they have in both ensuring respect for these Principles with regard to their own workforces and in promoting these Principles nationally and internationally;

9) ศาลสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคบูรณาการหลักการทั้งหลายเหล่านี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนที่ยึดเป็นกฎหมายแม่บทเข้าไปในการพัฒนาบรรทัดฐานคำพิพากษาในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศอย่างจริงจัง

10) องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านสิทธิมนุษยชนทั้งระดับชาติ ระดับภูมิภาคหรือระหว่างประเทศส่งเสริมการให้ความเคารพต่อหลักการทั้งหลายเหล่านี้ในกรอบการปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจตน

11) องค์กรความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต่างๆ บูรณาการหลักการทั้งหลายเหล่านี้เข้าไปในปฏิบัติการความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม หรือการบรรเทาทุกข์และละเว้นจากการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลด้วยสาเหตุวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศในการให้ความช่วยเหลือและบริการอื่นๆ

12) สถาบันสิทธิมนุษยชนต่างๆ ระดับชาติส่งเสริมให้รัฐและทุกภาคส่วนให้ความเคารพต่อหลักการทั้งหลายเหล่านี้ และบูรณาการการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้มีวิถีทางเพศหรืออัตลักษณ์ทางเพศหลากหลายเข้าไปในการทำงานของตน

13) องค์กรวิชาชีพต่างๆ รวมทั้งในภาคสาธารณสุข การศึกษา และกระบวนการยุติธรรมทั้งแพ่งและอาญา ทบทวนการปฏิบัติงานและแนวทางปฏิบัติของตน เพื่อส่งเสริมการนำหลักการทั้งหลายเหล่านี้ไปใช้อย่างจริงจัง

14) องค์กรภาคธุรกิจต่างๆ ยอมรับและปฏิบัติตามบทบาทที่สำคัญของตนในการเคารพต่อหลักการทั้งหลายเหล่านี้ทั้งในด้านที่เกี่ยวกับพนักงานของตน และในการส่งเสริมหลักการทั้งหลายเหล่านี้ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

O. The mass media avoid the use of stereotypes in relation to sexual orientation and gender identity, and promote tolerance and the acceptance of diversity of human sexual orientation and gender identity, and raise awareness around these issues;

P. Governmental and private funders provide financial assistance, to non-governmental and other organisations, for the promotion and protection of the human rights of persons of diverse sexual orientations and gender identities.

THESE PRINCIPLES AND RECOMMENDATIONS reflect the application of international human rights law to the lives and experiences of persons of diverse sexual orientations and gender identities, and nothing herein should be interpreted as restricting or in any way limiting the rights and freedoms of such persons as recognised in international, regional or national law or standards.

15) สื่อมวลชนทั้งหลายหลีกเลี่ยงการใช้ความคิดเห็นรวมในเรื่องเกี่ยวกับวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างหลากหลาย และส่งเสริมการยอมรับความหลากหลายของมนุษย์ในด้านวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ และยกระดับความเข้าใจของสาธารณะในประเด็นเหล่านี้

16) แหล่งทุนต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนับสนุนด้านการเงินต่อองค์กรพัฒนาเอกชนหรือองค์กรอื่นๆ ที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของผู้มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลาย

หลักการและข้อเสนอแนะทั้งหลายเหล่านี้สะท้อนถึงการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศต่อการใช้ชีวิตของผู้มีวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศหลากหลาย และไม่ควรมีส่วนใดถูกตีความเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพในทางใดก็ตามของบุคคลกลุ่มดังกล่าวตามที่ได้รับการรับรองโดยกฎหมายหรือมาตรฐานทั้งในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ



พระราชบัญญัติ
ความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๑๘ ก
วันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
มีผลบังคับใช้ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘



พระราชบัญญัติ

ความเท่าเทียมระหว่างเพศ

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยความเท่าเทียมระหว่างเพศ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ” หมายความว่า การกระทำหรือไม่กระทำการใด อันเป็นการแบ่งแยก กีดกัน หรือจำกัดสิทธิประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม โดยปราศจากความชอบธรรม เพราะเหตุที่บุคคลนั้นเป็นเพศชายหรือเพศหญิง หรือมีการแสดงออกที่แตกต่างจากเพศ โดยกำเนิด

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ

“กรม” หมายความว่า กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกระเบียบหรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ” เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ สทพ.” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบเอ็ดคน ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงสาธารณสุข

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนเก้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนองค์กรสตรี และองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิความหลากหลายทางเพศซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวกับความเท่าเทียมระหว่างเพศไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนหกคน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านนิติศาสตร์ ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสังคมศาสตร์ หรือด้านจิตวิทยา จำนวนสามคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในกรมจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยถูกไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิดวินัย

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยต้องคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ว่าได้กระทำการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

(๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) ไม่เคยเป็นผู้กระทำการล่วงเกิน คุกคาม หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศ

(๙) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) พ้นจากการเป็นผู้แทนองค์กรสตรีหรือองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิความหลากหลายทางเพศ ตามมาตรา ๕ (๔)

(๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๖

มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้แต่งตั้งผู้อื่น ดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

ในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการ สทพ. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการ สทพ. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ และแผนปฏิบัติงานเพื่อให้มีการส่งเสริมความเท่าเทียม ระหว่างเพศในทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

(๒) เสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๓) กำหนดแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ ชดเชยและเยียวยา หรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคล ซึ่งตกเป็นผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

(๔) ตรวจสอบ แนะนำ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

(๖) ส่งเสริมให้มีการเก็บข้อมูลจำแนกเพศ รวมทั้งเสนอรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๗) วางระเบียบเกี่ยวกับการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการวินิจฉัย การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สทพ. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการกำหนดมาตรการพิเศษดังต่อไปนี้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างเพศอย่างแท้จริง

(๑) ส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงสิทธิด้านต่าง ๆ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

(๒) ปรับปรุงแบบแผนความประพฤติทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างเพศเพื่อขจัดอคติ วิธีปฏิบัติที่อยู่บนพื้นฐานของความเหลื่อมล้ำ และความรุนแรงเพราะเหตุแห่งเพศเพื่อขจัดอุปสรรค ในการเข้าถึงสิทธิด้านต่าง ๆ

มาตรา ๑๑ การประชุมคณะกรรมการ สทพ. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ สทพ. ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการ สทพ. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือ ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการ สทพ. มอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ” เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ วลพ.” ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกจำนวนไม่น้อยกว่าแปดคนแต่ไม่เกินสิบคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยการสรรหาจากผู้ซึ่งมิใช่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ สทพ. ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการคุ้มครองผู้ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมหรือส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศจำนวนสามคน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิทธิมนุษยชน ด้านนิติศาสตร์ ด้านสังคมศาสตร์ ด้านจิตวิทยา และด้านแรงงาน อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน

ให้อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการในกรมเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ
หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาประธานกรรมการและกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ สทพ. กำหนด

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการ วลพ. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) วินิจฉัยปัญหาที่มีการยื่นคำร้องว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามมาตรา ๑๘
- (๒) กำหนดมาตรการชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์ตามมาตรา ๑๙
- (๓) ออกคำสั่งตามมาตรา ๒๐
- (๔) ยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๒๑
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ วลพ.

มาตรา ๑๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการ วลพ. โดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ให้กรมรับผิดชอบงานธุรการและงานวิชาการของคณะกรรมการ สทพ. และคณะกรรมการ วลพ. และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) รับคำร้องว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ พร้อมทั้งทำความเข้าใจเสนอต่อคณะกรรมการ สทพ. คณะกรรมการ วลพ. หรือคณะอนุกรรมการ แล้วแต่กรณี
- (๒) ดำเนินการให้มีการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
- (๓) ประสานงานกับบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้ความคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

(๔) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะกรรมการ สทพ. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๕) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่รัฐมนตรี คณะกรรมการ สทพ. คณะกรรมการ วลพ. หรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

หมวด ๓

การตรวจสอบการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

มาตรา ๑๗ การกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศจะกระทำมิได้

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัย หรือการปฏิบัติตามหลักการทางศาสนา หรือเพื่อความมั่นคงของประเทศ ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

มาตรา ๑๘ บุคคลใดเห็นว่าตนได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และมีข้อเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล หรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศหรือไม่ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ให้เป็นที่สุดทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นคำร้อง การพิจารณา และการวินิจฉัยให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ สทพ.

การร้องขอตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ร้องในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ โดยให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินให้แก่บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศได้ และหากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศนั้นเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ศาลจะกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษให้แก่บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงด้วยก็ได้

การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศอาจขอให้องค์กรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ยื่นคำร้องหรือฟ้องคดีแทนได้

การฟ้องคดีตามวรรคสอง ให้ฟ้องภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันที่คณะกรรมการ วลพ. มีคำวินิจฉัย หรือนับแต่วันที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๙ ในระหว่างการพิจารณาวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ คณะกรรมการ วลพ. อาจกำหนดมาตรการชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัยเพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศเท่าที่จำเป็นและสมควรแก่กรณีก็ได้

มาตรา ๒๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ วลพ. วินิจฉัยว่า เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ให้มีอำนาจออกคำสั่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ด้วยวิธีใดที่เห็นเหมาะสม เพื่อระงับและป้องกันไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

(๒) ให้การชดเชยและเยียวยาผู้เสียหายตามความในหมวด ๔

คำสั่งของคณะกรรมการ วลพ. ตามวรรคหนึ่ง จะต้องแสดงเหตุผลอย่างชัดเจนและอาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็น รวมทั้งจะมีข้อสังเกตเสนอต่อคณะกรรมการ สทพ. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีใดตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่คณะกรรมการ วลพ. วินิจฉัยว่า มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้คณะกรรมการ วลพ. ยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อพิจารณายื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

มาตรา ๒๒ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ วลพ. อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการ วลพ. มอบหมาย มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยมีหมายค้น

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา

ให้ผู้เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ชี้แจงข้อเท็จจริง ตอบหนังสือสอบถาม หรือส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องแก่กรรมการ วลพ. อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ในการปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๓ ให้กรรมการ วลพ. อนุกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๔

การชดเชยและเยียวยาผู้เสียหาย

มาตรา ๒๔ เมื่อคณะกรรมการ วลพ. มีคำวินิจฉัยว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ให้ผู้เสียหายมีสิทธิขอรับการชดเชยและเยียวยาโดยยื่นคำขอต่อกรมตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ.

สิทธิขอรับการชดเชยและเยียวยาตามวรรคหนึ่ง เป็นสิทธิเฉพาะตัวไม่อาจโอนกันได้และไม่ตกทอดทางมรดก

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือคนไร้ความสามารถ หรือในกรณีที่ผู้เสียหายไม่สามารถยื่นคำขอรับการชดเชยและเยียวยาด้วยตนเองได้ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล สามเณรหรือภริยา ผู้ดูแลหรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ การชดเชยและเยียวยาผู้เสียหายให้กระทำโดยให้ความช่วยเหลือประการหนึ่ง ประการใด หรือให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ
- (๒) ค่าสูญเสียโอกาสที่เป็นค่าเสียหายในเชิงพาณิชย์ซึ่งสามารถคำนวณเป็นเงินได้
- (๓) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ
- (๔) การชดเชยและเยียวยาในรูปแบบหรือลักษณะอื่น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และจำนวนเงินในการชดเชยและเยียวยาผู้เสียหายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ สทพ. กำหนด

มาตรา ๒๗ การได้รับการชดเชยและเยียวยาตามมาตรา ๒๖ ไม่เป็นการตัดสิทธิผู้เสียหาย ในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๕

กองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ

มาตรา ๒๘ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกรม เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ” เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๙ กองทุน ประกอบด้วย

- (๑) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๒) เงินสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ
- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้กองทุน
- (๔) เงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) ผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน
- (๖) รายได้อื่น

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๐ เงินในกองทุนนี้ให้ใช้จ่ายภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อกิจกรรมหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ
- (๒) เพื่อคุ้มครองและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

(๓) เพื่อช่วยเหลือ ชดเชยและเยียวยา หรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลซึ่งตกเป็นผู้เสียหายจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามมาตรา ๒๖

(๔) เพื่อการสอดส่องดูแลและให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) เพื่อส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

(๖) เพื่อการติดต่อและประสานงานกับบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

(๗) เพื่อการอื่นตามที่คณะกรรมการ สทพ. เห็นสมควร

มาตรา ๓๑ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย อธิบดีเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการ สทพ. แต่งตั้งจำนวนสี่คน ในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชน ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ด้านการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ จำนวนสามคน และด้านการบริหารกองทุน จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้รองอธิบดีซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการบริหารกองทุนจะแต่งตั้งข้าราชการในกรมจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๓๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการบริหารกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกองทุน การรับ การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทุน การลงทุน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ สทพ. กำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๒) พิจารณานุมัติการจ่ายเงินชดเชยและเยียวยาแก่ผู้เสียหายเนื่องจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามระเบียบที่คณะกรรมการ สทพ. กำหนด

(๓) รายงานสถานะทางการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการ สทพ.

หมวด ๖

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ วลพ. ตามมาตรา ๒๐ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้เห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง ให้มีอำนาจเปรียบเทียบ ดังต่อไปนี้

(๑) อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในจังหวัดอื่น

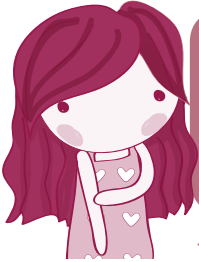
ในกรณีที่มีการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่บุคคลนั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกัน ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

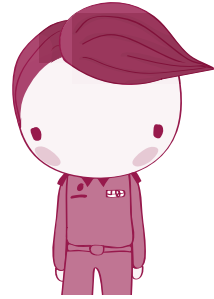
หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันไม่มีมาตรการป้องกันการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศที่ชัดเจนส่งผลให้บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศไม่ได้รับความคุ้มครองและไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร สมควรมีกฎหมายเพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ถูกเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ และป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสิทธิมนุษยชนสากลตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ฉบับประชาชน



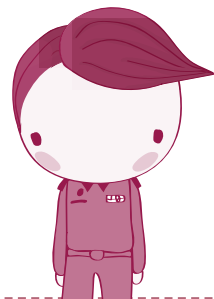
ถาม...เมื่อถูกปฏิบัติ
โดยไม่เป็นธรรมด้วยเหตุแห่งเพศแล้ว
ต้องการยื่นคำร้อง จะต้องทำอย่างไร

ตอบ...ถ้าต้องการยื่นคำร้องด้วยวาจาสามารถ
ไปร้องต่อผู้รับคำร้องได้เลย หากอยู่ในกรุงเทพฯ ให้ไปที่
กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว หรือกรณี
อยู่ต่างจังหวัด ให้ไปที่ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรี
และครอบครัว หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

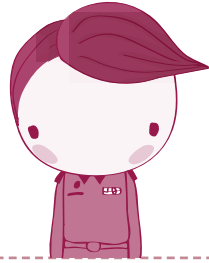


ถาม... แล้วถ้าไม่อยากจะยื่นคำร้อง
ด้วยวาจา ต้องทำอย่างไร

ตอบ...ถ้าไม่ต้องการยื่นคำร้องด้วยวาจา
ก็สามารถยื่นเป็นหนังสือด้วยตนเอง หรือ
ทางไปรษณีย์ หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้
โดยส่งไปที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว



ยื่นที่ไหน



กรุงเทพฯ ทราบค

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กองส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ
อาคารมหานครยิม ชั้น 23 B ถนนศรีอยุธยา
แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 0 2642 7745
โทรสาร : 0 2642 7770
E-mail : genderact@owf.go.th
Website : www.dwf.go.th

ต่างจังหวัด

ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว

1. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัววัฒนาภา
จังหวัดขอนแก่น
2. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดศรีสะเกษ
3. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวภาคกลาง
จังหวัดนนทบุรี
4. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพฯ 36 พรรษา
จังหวัดชลบุรี
5. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว
จังหวัดเชียงราย
6. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวภาคเหนือ
จังหวัดลำปาง
7. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว
เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา บรมราชินีนาถ
จังหวัดลำพูน
8. ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัวภาคใต้
จังหวัดสงขลา

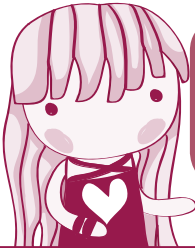
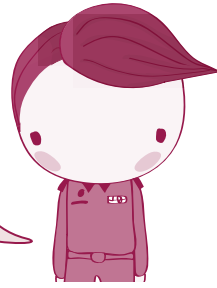
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
(76 จังหวัด)



การยื่นคำร้อง จะต้องเขียนอะไรบ้าง

สิ่งที่ต้องเขียนในคำร้อง

1. ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้อง
2. ชื่อและที่อยู่ของผู้ถูกร้อง
3. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุที่เห็นว่าตนได้รับหรือจะได้รับความเสียหายในลักษณะที่เป็น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
4. พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
5. คำขอ หรือความประสงค์ของผู้ร้อง
6. ลายมือชื่อของผู้ร้อง



ยื่นเฉพาะคำร้อง หรือต้องมีอะไรอีก

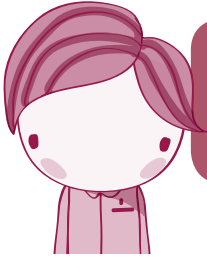
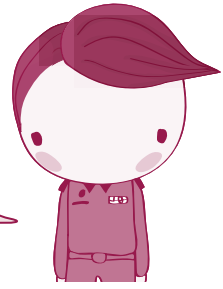
สิ่งที่ต้องยื่นมีดังนี้

- คำร้อง (ตัวจริง)
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาเอกสาร แสดงตัวบุคคลที่ออกให้โดยทางราชการ
- สำเนาคำร้อง 1 ชุด
- พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) แต่ถ้าไม่สามารถแนบพยานหลักฐานได้ ให้ระบุด้วยว่าเพราะเหตุใดจึงแนบไม่ได้
- ผู้ร้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องของเอกสารทั้งหมด



สำหรับคำร้องและเอกสารที่ยื่นไปทั้งหมด

- ให้จัดทำเป็นภาษาไทย
- ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม



ถ้าไม่ต้องการไปเอง สามารถให้คนอื่น
ไปยื่นคำร้องแทนได้หรือไม่

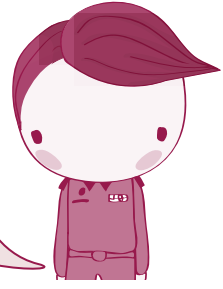
ลักษณะนี้ต้องแยกเป็น 4 กรณี คือ

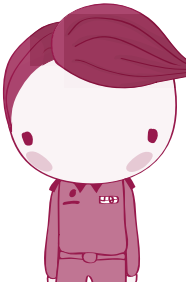
กรณีที่ 1 เป็นเหตุเดียวกัน คือเรื่องที่ต้องการยื่นคำร้องเป็นการถูกกระทำเหมือนกันเป็นกลุ่ม (มากกว่า 1 คน) สามารถมอบให้คนใดคนหนึ่งในกลุ่มที่ถูกกระทำเป็นตัวแทนไปยื่นคำร้องได้ โดยยื่นร่วมกันเป็นฉบับเดียว

กรณีที่ 2 หากผู้ต้องการยื่นคำร้องมีเหตุจำเป็น เช่น เจ็บป่วย เดินทางไปต่างประเทศ หรือมีเหตุจำเป็นอันสมควร ให้ผู้ร้องทำหนังสือมอบอำนาจลงลายมือชื่อผู้ร้องและผู้รับมอบหมาย พร้อมทั้งแสดงหลักฐานความจำเป็นที่ไปยื่นคำร้องด้วยตัวเองไม่ได้ (กรณีที่ลงลายมือชื่อไม่ได้ ให้พิมพ์ลายนิ้วมือแทน โดยมีพยานลงลายมือชื่อรับรองอย่างน้อย 2 คน)

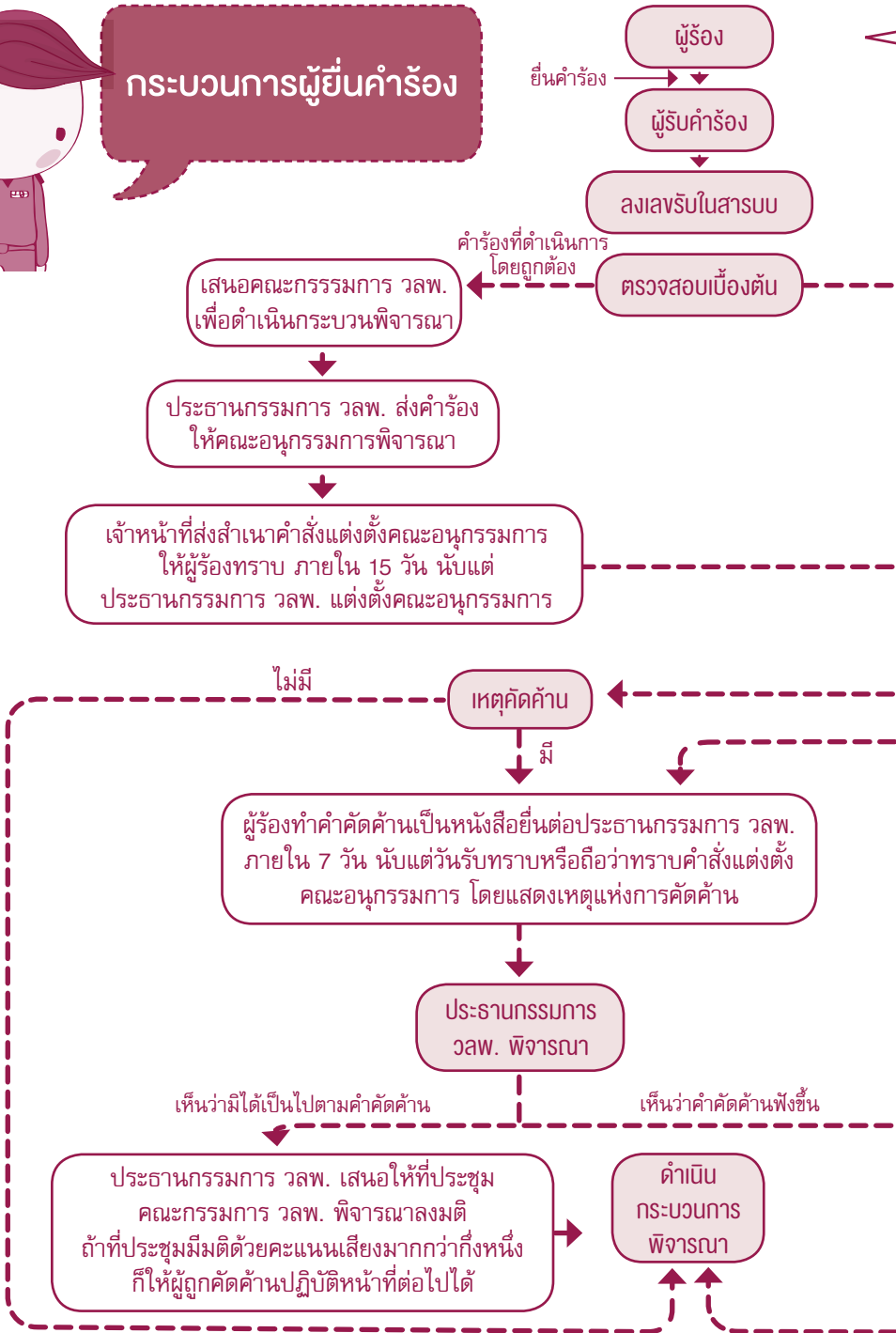
กรณีที่ 3 ผู้ร้องทำหนังสือแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลบรรลุนิติภาวะให้ยื่นคำร้องแทน

กรณีที่ 4 ขอให้องค์กรที่เกี่ยวข้องยื่นคำร้องแทน





กระบวนการผู้ยื่นคำร้อง



อาจมีหนังสือแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งบรรลุนิติภาวะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดแทนตนในชั้นตอนใดๆ ที่มีใช้การได้ส่วนพิจารณาพยานหลักฐาน โดยให้แนบหนังสือแต่งตั้งและหลักฐานแสดงตนของทนายความหรือบุคคลผู้ได้รับแต่งตั้ง ซึ่งอาจยื่นในเวลาใดก่อนการดำเนินการในชั้นตอนนั้นๆ ก็ได้

คำร้องที่ไม่อยู่ในอำนาจ หรือยื่นเกินกำหนดเวลา หรือไม่เป็นไปตามระเบียบ

1. คำร้องซึ่งผู้ร้องมิได้เป็นผู้มีสิทธิร้อง
2. คำร้องที่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล หรือศาลพิพากษา หรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว
3. คำร้องที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลา (ภายใน 1 ปีนับแต่วันทราบ หรือถือว่าทราบเหตุแห่งการร้อง)
4. คำร้องที่ผู้ร้องมิได้เป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ยื่นคำร้องแทน
5. คำร้องซึ่งเป็นเรื่องที่เคยมีการยื่นให้คณะกรรมการ วลพ. พิจารณา และได้มีคำวินิจฉัยหรือคำสั่งเป็นที่สุดแล้ว
6. คำร้องที่มีการถอนไปแล้ว

เสนอคณะกรรมการ วลพ.
เพื่อพิจารณามีคำสั่งจำหน่ายคำร้องออกจากสารบบ

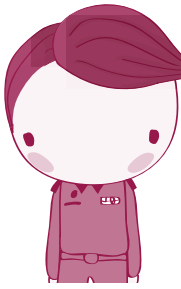
เหตุคัดค้าน

1. เป็นผู้บังคับบัญชา/ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่เป็นเหตุให้เกิดการยื่นคำร้อง
2. เป็นนายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวและเป็นเหตุให้เกิดการยื่นคำร้อง
3. มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ได้ยื่นคำร้อง
4. มีสาเหตุโกรธเคืองกับคู่กรณี
5. มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติหรือทางสมรสกับบุคคลตามข้อ 1, 2 หรือ 3 อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่คู่กรณี

มีเหตุคัดค้าน

ประธานกรรมการ วลพ. มีคำสั่งให้ผู้ถูกคัดค้าน
พ้นจากการเป็นคณะอนุกรรมการและแต่งตั้ง
ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ที่ถูกคัดค้าน

ไม่มีเหตุคัดค้าน



กระบวนการผู้ถูกร้อง

ไม่มี

ผู้ถูกร้อง

ได้รับสำเนาคำร้อง
และสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ

เหตุคัดค้าน

เหตุคัดค้าน

1. เป็นผู้บังคับบัญชา/ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่เป็นเหตุให้เกิดการยื่นคำร้อง
2. เป็นนายจ้าง เจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของบุคคลดังกล่าวและเป็นเหตุให้เกิดการยื่นคำร้อง
3. มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ได้ยื่นคำร้อง
4. มีสาเหตุโกรธเคืองกับคู่กรณี
5. มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติหรือทางสมรสกับบุคคลตามข้อ 1, 2 หรือ 3 อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่คู่กรณี

เห็นว่ามิได้เป็นไปตามคำคัดค้าน

ประธานกรรมการ วลพ. เสนอให้ที่ประชุม
คณะกรรมการ วลพ. พิจารณาลงมติ
ถ้าที่ประชุมมีมติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่ง
ก็ให้ผู้ถูกคัดค้านปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง ผู้ถูกร้องต้องทำคำให้การแก้คำร้อง
หรือคำชี้แจงให้ชัดเจนและครบถ้วน พร้อมส่งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
และเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด

พนักงานเจ้าหน้าที่ลงเลขรับในสารบบ

ตรวจสอบเบื้องต้น
ก่อนเสนอคณะกรรมการ วลพ.

ดำเนินกระบวนการพิจารณา

อาจมีหนังสือแต่งตั้งทนายความหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ซึ่งบรรลุนิติภาวะ
กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กำหนดแทนตนในชั้นตอนใด ๆ ที่มีใ
การไต่สวนพิจารณาพยานหลักฐาน โดยให้แนบหนังสือแต่งตั้งและหลักฐาน
แสดงตนของทนายความหรือบุคคลผู้ได้รับแต่งตั้งซึ่งอาจยื่นในเวลาใดก่อน
การดำเนินการในชั้นตอนนั้น ๆ ก็ได้

มี

ผู้ถูกร้องทำคำคัดค้านเป็นหนังสือยื่นต่อ
ประธานกรรมการ วลพ. ภายใน 7 วัน
นับแต่วันรับทราบหรือถือว่าทราบคำสั่งแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการ โดยแสดงเหตุแห่งการคัดค้าน

ประธานกรรมการ วลพ.
พิจารณา

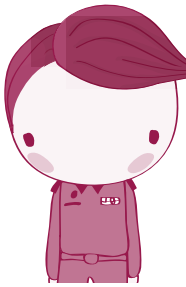
เห็นว่าคำคัดค้านฟังขึ้น

ประธานกรรมการ วลพ. มีคำสั่งให้ผู้ถูกคัดค้าน
พ้นจากการเป็นคณะอนุกรรมการ
และแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ที่ถูกคัดค้าน

ถึงเหตุคัดค้าน

หากไม่ได้ทำคำให้การแก้คำร้อง/คำชี้แจงพร้อม
ทั้งพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ยื่นภายในกำหนด
ให้ถือว่าผู้ร้องยอมรับข้อเท็จจริงตามคำร้อง และ
ให้คณะอนุกรรมการพิจารณาดำเนินการต่อไป

ไม่มีเหตุคัดค้าน



การพิจารณา/วินิจฉัย ของคณะกรรมการ วลพ.

คณะกรรมการ วลพ. อาจ
กำหนดมาตรการชั่วคราว
เพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์

ระหว่าง
การพิจารณา

การพิจารณา/วินิจฉัย
ของคณะกรรมการ วลพ.

การสิ้นสุด
การพิจารณา

ถอนคำร้อง

ผู้ร้องสามารถถอนคำร้องในเวลาใดๆ ก็ได้
ก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาด

การถอนคำร้องต้องทำเป็นหนังสือแสดงเหตุผลในการถอนคำร้องและ
ลงลายมือชื่อผู้ร้อง แต่ถ้าผู้ร้องถอนคำร้องด้วยวาจาต่อคณะกรรมการ
วลพ. กรรมการ วลพ. หรืออนุกรรมการ ให้บันทึกความประสงค์และ
เหตุผลประกอบการถอนคำร้องของผู้ร้องไว้ พร้อมทั้งให้ผู้ร้องลงลายมือชื่อ
ไว้เป็นหลักฐาน คณะกรรมการ วลพ. จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้
ถอนคำร้อง หรืออนุญาตให้ถอนคำร้องโดยมีเงื่อนไขก็ได้

การถอนคำร้องย่อมลบล้างผลแห่งการยื่นคำร้องนั้น รวมทั้งกระบวนการ
พิจารณาอื่นๆ อันมีภายหลังยื่นคำร้อง และทำให้คู่กรณีกลับคืนสู่ฐานะเดิม
เสมือนหนึ่งมิได้มีการยื่นคำร้องเลย คำร้องที่ได้ถอนแล้วห้ามมิให้ยื่นให้
คณะกรรมการ วลพ. วินิจฉัยอีก การถอนคำร้องไม่ตัดสิทธิคณะกรรมการ
วลพ. ที่จะพิจารณาวินิจฉัยว่านโยบาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มาตรการ
โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใด
มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

ให้ผู้เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกในการเข้าไปในสถานที่ใดๆ เพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน ชี้แจงข้อเท็จจริงตอบหนังสือสอบถาม หรือส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

หากไม่ปฏิบัติตาม...จำคุกไม่เกิน 3 เดือน
หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

มีคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ.
เป็นที่สุด

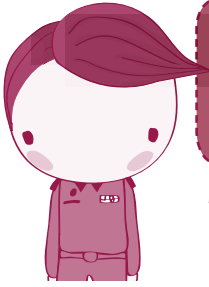
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
แจ้งเป็นหนังสือให้คู่กรณีทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่คณะกรรมการ วลพ. วินิจฉัยว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ให้มีอำนาจออกคำสั่งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ด้วยวิธีใดที่เห็นเหมาะสม เพื่อระงับและป้องกันมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

หากไม่ปฏิบัติตาม...จำคุกไม่เกิน 6 เดือน
หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. ผูกพันคู่กรณีและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยภายในระยะเวลาที่กำหนดในคำวินิจฉัย หรือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยในโอกาสแรกที่สามารถทำได้นับแต่ได้รับคำวินิจฉัย

ในกรณีที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ. คู่กรณีมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง



การขอรับ การชดเชยเยียวยา

เมื่อคณะกรรมการ วลพ. มีคำวินิจฉัยว่า...
มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
และให้ชดเชยเยียวยาเป็นจำนวนเงินแก่ผู้เสียหาย

ผู้เสียหายมีสิทธิขอรับ
การชดเชยเยียวยา

สิทธิขอรับการชดเชยเยียวยา
เป็นสิทธิเฉพาะตัว
ของผู้ร้อง (ผู้เสียหาย)
ไม่อาจโอนกันได้ และไม่ตกทอดทางมรดก

การชดเชยและเยียวยาผู้เสียหาย ให้กระทำโดยให้ความช่วยเหลือ
ประการหนึ่งประการใด หรือให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ดังต่อไปนี้

1. ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ ในอัตราวันละ 300 บาท เป็นระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่
ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ
2. ค่าสูญเสียโอกาสที่เป็นค่าเสียหายในเชิงพาณิชย์ซึ่งสามารถคำนวณเป็นเงินได้
แต่ไม่เกิน 30,000 บาท
3. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพ
ทางร่างกายและจิตใจ ให้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 30,000 บาท
4. การชดเชยและเยียวยาในรูปแบบหรือลักษณะอื่น ให้จ่ายเป็นเงินตามจำนวน
ที่คณะกรรมการ วลพ. เห็นสมควร แต่ไม่เกิน 30,000 บาท

กรณีการชดเชยเยียวยา
เป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน
ผู้เสียหายจะได้รับการชดเชยเยียวยาจาก
กองทุนส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศ

การขอรับการชดเชยและเยียวยาตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ.
ให้ใช้คำขอตามแบบ ทพ.03 พร้อมเอกสารและหลักฐาน ดังนี้

1. สำเนาคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วลพ.
2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรที่ทางราชการออกให้ของ
ผู้เสียหาย
3. กรณียื่นคำขอแทนผู้เสียหาย ให้มีหนังสือมอบอำนาจหรือหลักฐานแสดง
ความเกี่ยวพันกับผู้เสียหาย
4. เอกสารหลักฐานอื่นตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเห็นสมควรกำหนด

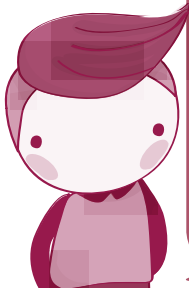
บุคคลอื่น (ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล สามีหรือภรรยา
ผู้ดูแล หรือบุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้เสียหาย) ยื่น
คำขอแทนผู้เสียหายได้ ถ้าผู้เสียหาย

- เป็นผู้เยาว์
- คนไร้ความสามารถ
- คนเสมือนไร้ความสามารถ
- ไม่สามารถยื่นคำขอได้ด้วยตนเอง

ยื่นคำขอต่อ

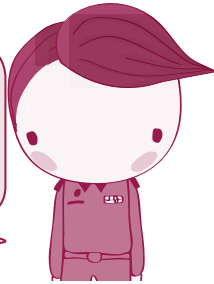
กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
ด้วยตนเองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน
ภายใน 1 ปี นับแต่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย

การได้รับการชดเชยเยียวยาไม่เป็นการตัดสิทธิผู้เสียหาย
ที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ
ภายใน 2 ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการ วลพ. มีคำวินิจฉัย หรือ
นับแต่วันที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี



สำหรับผู้ที่ได้รับความเสียหาย
จากการกระทำในลักษณะ
ที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
ระหว่างเพศ ไม่ต้องการจะร้องทุกข์
ต่อคณะกรรมการ วลพ.
จะมีทางเลือกอื่นหรือไม่

ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะ
ที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
สามารถฟ้องศาลยุติธรรม หรือศาลปกครองได้โดยตรง



ทางเลือกอื่นๆ ของผู้เสียหาย (กรณีไม่ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ วลพ.)

ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

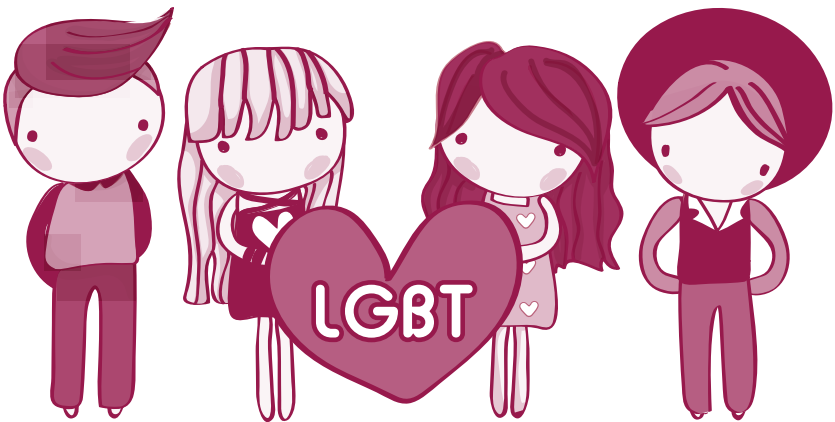
ฟ้องคดีต่อศาล

กรณีถูกหน่วยงานของรัฐ
หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเลือกปฏิบัติ
โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ
ให้ฟ้องศาลปกครอง ภายใน 90 วัน
นับแต่วันที่รู้ หรือควรรู้
ถึงเหตุแห่งการเลือกปฏิบัตินั้น

กรณีถูกหน่วยงานเอกชน หรือบุคคลใด
เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
ระหว่างเพศ
ให้ฟ้องศาลยุติธรรม ภายใน 1 ปี
นับแต่วันที่รู้ถึงการเลือกปฏิบัติ และรู้ตัว
ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
(ทั้งนี้ต้องยังไม่พ้น 10 ปี นับแต่วันที่
ถูกเลือกปฏิบัติ จึงจะฟ้องได้)

คณะกรรมการ วaw. หรือ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ คือ ผู้ที่วินิจฉัยปัญหาที่มีการยื่นคำร้องว่ามีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งอาจกำหนดมาตรการชั่วคราวก่อนมีคำวินิจฉัย เพื่อคุ้มครองหรือบรรเทาทุกข์แก่บุคคลซึ่งถูกเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ





เครือข่ายเพื่อนกะเทยไทย
Thai Transgender Alliance



สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย
Rainbow Sky Association of Thailand (RSAT)